
Reconstructieplan / Milieueffectrapport

Peel en Maas

Ontwerp
Deel A

Reconstructiegebied Peel en Maas

Datum:
20 juli 2004

Voorwoord

De meest ingrijpende plannen voor het Brabantse buitengebied van de afgelopen honderd jaar. Zo mag je de zeven reconstructieplannen voor Midden- en Oost-Brabant gerust noemen. Ze zijn een blauwdruk voor de ontwikkelingen in de regio voor de komende twintig jaar. Ik presenteer het reconstructieplan Peel en Maas dan ook met gepaste trots. Op 20 juli 2004 hebben Gedeputeerde Staten de plannen in ontwerp vastgesteld. Vervolgens liggen de plannen vier weken ter inzage en is inspraak mogelijk. Tenslotte stellen Provinciale Staten de plannen vast, naar verwachting begin 2005.

In oktober 2000 ging het revitaliseringsproces van start met de installatie van de zeven reconstructiecommissies. Een immense operatie ving aan en dat vergt uiteraard tijd. Het resultaat mag er zijn. De plannen bevatten hele goede concrete voorstellen, gedragen door de streek.

Voor de land- en tuinbouw scheppen de plannen toekomstperspectief daar waar het kan. En de Brabantse natuur krijgt met reconstructie bescherming én kans op herstel daar waar dat nodig is. Verder is er veel aandacht voor waterkwaliteit, de opvang van water en de leefbaarheid van kleine kernen.

Groot is mijn waardering voor het werk van alle vrijwilligers en leden van reconstructiecommissies en klankbordgroepen. Brabantbreed zijn naar schatting 2.000 mensen betrokken geweest bij het opstellen van de ontwerpplannen. Dat enthousiasme voor revitalisering wil de provincie de komende jaren vasthouden.

Paul Rüpp

Lid van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant

Voorwoord

Het ontwerpreconstructieplan voor Peel en Maas is een feit. Een gebied van uitersten waarvoor dan ook een bijzonder plan op tafel is gekomen. Peel en Maas heeft een sterke agrarische ontwikkeling doorgemaakt, die met de achtereenvolgende ziektenplagen bij varkens, koeien en kippen ook zijn zwakke kanten heeft getoond. Dat heeft zijn sporen achtergelaten, maar de sector verdient het nog steeds om zich verder te kunnen ontwikkelen. Er zijn voldoende vitale en sterke bedrijven die de drager kunnen zijn. Er is tevens het besef dat die ontwikkeling gepaard moet gaan met het terugbrengen van de milieudruk op het vlak van ammoniak en stank. Dit heeft een directe relatie met het behoud en herstel van natuurwaarden en de leefbaarheid. De beide steden Uden en Veghel met hun eigen dynamiek zien zich als belangrijke partner in de ontwikkeling van het buitengebied.

In Peel en Maas hebben alle partijen met elkaar een meer dan geslaagde poging gewaagd om een duurzaam toekomstbeeld neer te zetten met letterlijk ontwikkelingsruimte voor alle belangen. Een behoorlijk aantal landbouwontwikkelingsgebieden voor de intensieve veehouderij, een accentgebied voor boom- en vaste plantenteelt, regionale waterberging, projectlocatiegebieden recreatie, ruim begrensde regionale natuur- en landschapseenheden, een prominente plaats voor natuurontwikkeling om enkele voorbeelden te noemen.

Het ontwerpreconstructieplan is echter nog maar papier. Met de uitvoering moet blijken dat het duurzame toekomstbeeld realiteit wordt. Het reconstructieproces staat nu dan ook op de drempel van planvorming naar uitvoering. De rol van de reconstructiecommissie wordt hierop aangepast. Van plannenmaker naar vooral aanjager van uitvoering. De overheden zullen hun verantwoordelijkheid moeten nemen: de rijksoverheid financiert, de provincie regisseert en de gemeenten voeren uit. Andere partijen in de reconstructiecommissie en daarbuiten worden uitgedaagd om met projectvoorstellen invulling aan de uitvoering te geven. Dit plan vormt daarbij ongetwijfeld een goede inspiratiebron.

Peter Mangelmans

Voorzitter reconstructiecommissie Peel en Maas

Leeswijzer

Voor u ligt het ontwerpreconstructieplan Peel en Maas, inclusief het milieueffectrapport. Dit plan bevat veel informatie. Misschien wilt u alles lezen of misschien bent u alleen geïnteresseerd in enkele onderdelen van het plan. Om u de weg te wijzen, vindt u hier enkele leessuggesties.

Het plan is geschreven vanuit de visie zoals die in de reconstructiecommissie tot stand is gekomen. Dit betekent dat daar, waar gesproken wordt over “we” en “wij”, tot en met het advies aan Gedeputeerde Staten (het ‘2e concept’) in alle gevallen de commissie werd bedoeld.

Nu Gedeputeerde Staten het plan in ontwerp hebben vastgesteld en in procedure brengen is het formeel een plan van Gedeputeerde Staten. Echter, vooral op die plaatsen in de plannen waar gesproken wordt over advisering, maatwerk leveren, uitvoeringsgerichte maatregelen, projecten en dergelijke wordt nog steeds de reconstructiecommissie bedoeld. Dit betreft vooral de hoofdstukken 3 (Waar willen we naar toe?) en 4 (Plan en alternatieven).

Het in detail uitsplitsen van het gebruik van “wij” naar hetzij Gedeputeerde Staten, hetzij de reconstructiecommissie is, gelet op het gevoerde proces, niet mogelijk en ook niet wenselijk.

Deel A bevat de informatie op hoofdlijnen en is ook zonder deel B te lezen. Wilt u snel een indruk krijgen van de inhoud van dit plan dan kunt u volstaan met het lezen van de samenvatting, hoofdstuk 3 en §4.1.

Hoofdstuk 1. Inleiding. Dit hoofdstuk gaat in op het waarom van het reconstructieplan, wie erbij betrokken zijn en hoe het plan wordt uitgevoerd.

Hoofdstuk 2. De streek in beeld. Hier staan de beschrijving van het gebied en de ontwikkelingen die zouden plaatsvinden als er geen reconstructie zou zijn.

Hoofdstuk 3. Waar willen we naar toe? Hier vindt u de visie op Peel en Maas. Deze visie geeft weer hoe wij wensen dat het gebied er op hoofdlijnen in 2016 uitziet. Om de visie handen en voeten te geven en te koppelen aan hetgeen in het algemeen met de reconstructie wordt voorgestaan, is de visie vertaald in (concrete) reconstructiedoelen.

Hoofdstuk 4. Plan en alternatieven. In dit hoofdstuk is ons voorkeursalternatief voor Peel en Maas beschreven en is toegelicht hoe wij tot deze keuze zijn gekomen. Ons voorkeursalternatief is vooral gericht op de eerste planperiode (vier jaar). Het is de eerste stap om onze visie te realiseren.

Hoofdstuk 5. Effecten. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de effecten van de reconstructie. Van zowel het voorkeursalternatief als de overige alternatieven zijn de (milieu)effecten bepaald en is aangegeven in welke mate de reconstructiedoelen worden bereikt. Hierbij zijn zowel omgevings- en milieu-aspecten als ook sociale en economische aspecten meegenomen.

Hoofdstuk 6. Uitvoering. Hier kunt u lezen hoe wij de uitvoering van het voorkeursalternatief willen organiseren. Ook vindt u hier informatie over de organisatie en financiering van de uitvoering, de in te zetten instrumenten en het flankerend beleid.

Bijlagen. Deel A bevat diverse bijlagen, waaronder een begrippenlijst.

Deel B is met name bedoeld voor lezers die behoefte hebben aan meer diepgang en achtergrondinformatie. Deel B is niet zonder deel A leesbaar. In deel B komen (tenminste) dezelfde onderwerpen aan de orde als in deel A, maar dan uitgebreider. Daarnaast geeft deel B een onderbouwing van de teksten in deel A.

Het regionaal uitvoeringsprogramma is geen onderdeel van het reconstructieplan en doorloopt daarom niet dezelfde procedure. Het regionaal uitvoeringsprogramma vloeit voort uit het reconstructieplan en bevat de ambities die de reconstructiecommissie in de periode 2005 – 2008 wil realiseren. Met het regionaal uitvoeringsprogramma worden onze plannen werkelijkheid. Het programma dient als toetsingskader voor projectaanvragen. Het regionaal uitvoeringsprogramma wordt jaarlijks geactualiseerd en vastgesteld door Gedeputeerde Staten.

In onderstaand schema is de samenhang tussen de delen A en B weergegeven. Daarnaast is in het plan per hoofdstuk en/of paragraaf aangegeven met welk hoofdstuk of paragraaf van deel B dit samenhangt.

DEEL A	DEEL B
1. Inleiding	1. Inleiding 11. Juridische aspecten
	2. Beleidskader en wettelijk kader
2. De streek in beeld	3. Huidige situatie 4. Autonome ontwikkeling
3. Waar willen we naar toe?	5. Visie en doelen
4. Plan en alternatieven	6. Voorkeursalternatief 7. Alternatieven
5. Effecten	8. Effecten 9. Vergelijking van de alternatieven
6. Uitvoering	10. Uitvoering 12. Flankerend beleid

Inhoud

Voorwoord	5
Leeswijzer	7
Samenvatting	11
1 Inleiding	17
1.1	Kwaliteitsimpuls Brabantse platteland 17
1.2	Alle partijen praten en beslissen mee 18
1.3	Een plan voor de toekomst 19
1.3.1	Procedure reconstructieplan/milieueffectrapport 19
1.3.2	Doorwerking 22
1.3.3	Actualisatie, wijziging en uitwerking van het reconstructieplan 22
2 De streek in beeld	23
2.1	Water en bodem 23
2.1.1	Waterberging 23
2.1.2	Waterdoelen en grondwaterstand 23
2.1.3	Water- en bodemkwaliteit 23
2.1.4	Beekherstel 24
2.2	Milieu 24
2.2.1	Ammoniak 24
2.2.2	Stank 25
2.3	Natuur 25
2.3.1	Ecologische hoofdstructuur 25
2.3.2	Verbindingszones 25
2.3.3	Soortenbescherming 25
2.4	Landschap en cultuurhistorie 26
2.4.1	Behoud en herstel van landschap en cultuurhistorie 26
2.4.2	Beeldkwaliteit landelijk gebied 26
2.5	Landbouw 26
2.5.1	Veterinaire kwetsbaarheid 26
2.5.2	Ruimtelijke structuur landbouw 26
2.5.3	Verbrede landbouw 27
2.5.4	Duurzame productie 27
2.6	Recreatie en toerisme 27
2.7	Wonen, werken en leefbaarheid 27
2.7.1	Sociale aspecten in de landbouw 27
2.7.2	Economische vitaliteit 28
2.7.3	Leefbaarheid 28
2.7.4	Verkeer en vervoer 28

3	Waar willen we naar toe?	29
3.1	Visie op een leefbaar platteland: Peel en Maas in 2016	29
3.2	Toekomstbeeld handen en voeten geven	31
3.3	Beginnen we met alles tegelijk?	33
3.3.1	Faseren	33
3.3.2	Peel en Maas	34
4	Plan en alternatieven	35
4.1	Voorkeursalternatief	35
4.1.1	Algemene thema's	35
4.1.2	Integrale beschrijving per deelgebied	45
4.2	Ook andere oplossingen	55
4.2.1	Alternatiefontwikkeling	56
4.2.2	Beschrijving van de alternatieven en varianten	56
5	Effecten	59
5.1	Effecten voorkeursalternatief en alternatieven	59
5.1.1	Water en bodem	61
5.1.2	Milieu	62
5.1.3	Natuur	63
5.1.4	Landschap en cultuurhistorie	64
5.1.5	Landbouw	65
5.1.6	Recreatie en toerisme	66
5.1.7	Wonen, werken en leefbaarheid	66
5.2	Effecten van de varianten	67
6	Uitvoering	69
6.1	Uitvoeringsstrategie	69
6.2	Uitvoeringsorganisaties	70
6.3	Uitwerking van het reconstructieplan	70
6.4	Indicatieve kosten	70
6.5	Samenhang in regelingen en instrumenten	72
6.6	Flankerend beleid	72
Bijlage 1	Verklaring begrippen	75
Bijlage 2	Samenstelling reconstructiecommissie	85
Bijlage 3	Samenstelling sociaal-economisch platform	87
Bijlage 4	Kaarten en CD-ROM	89
Kaarten bij Deel A		
A1	Topografie en toponiemen	
Plankaart 1	Omgevingskwaliteit	
Plankaart 2	Sociale en economische vitaliteit	

Samenvatting

Inleiding

Veranderingen in het landelijk gebied zijn niet alleen van deze tijd. Het Brabants buitengebied is de afgelopen decennia doorlopend aan verandering onderhevig geweest. Tussen 1950 en nu, is de omvang van de totale landbouwproductie ongeveer vervijfvoudigd. De verhoging van de landbouwproductie ging gepaard met het doorvoeren van verbeteringen van de productieomstandigheden, onder meer door landinrichting, beekaanpassingen en drainage. Op die manier is bijna het hele landelijk gebied sinds de jaren zestig “op de schop” gegaan.

Halverwege de jaren tachtig werd duidelijk dat de productieverhoging in diverse sectoren leidde tot overschotten. Daarnaast werd duidelijk dat een ongebreidelde groei leidde tot een verslechtering van de milieukwaliteit, onder meer als gevolg van mestoverschotten, de uitstoot van ammoniak en stankoverlast. Om de overproductie tegen te gaan en de negatieve gevolgen voor het milieu te verminderen, is de landbouwproductie vanaf de jaren tachtig vooral door middel van meer regels en het inzetten van productierechten “gereguleerd”. Tegelijkertijd werd de aandacht voor natuur en landschap groter.

Wéér twintig jaar later staan we opnieuw voor een ingrijpende verandering in het landelijk gebied. Deze keer zijn de veranderingen niet ingegeven door een wens tot productieverhoging of méér regulering. Met reconstructie willen we een functieverandering in het landelijk gebied doorvoeren, om daarmee de maatschappelijke vraag naar bepaalde functies, zoals natuur, waterberging, recreatiemogelijkheden en landschap, meer in balans te brengen met de economische activiteiten in het landelijk gebied. Kortom: het landelijk gebied gaat weer “op de schop”.

Het reconstructieplan Peel en Maas

Dit reconstructieplan is de uitwerking van onze visie voor het reconstructiegebied Peel en Maas. Wij beschrijven hoe Peel en Maas er in 2016 uit zou kunnen zien. Deze visie is geen blauwdruk, maar geeft richting aan de ontwikkelingen die wij in Peel en Maas wenselijk vinden. Uitgangspunt bij nieuwe ontwikkelingen is dat we de afwisseling en de diversiteit in het gebied willen behouden en zo mogelijk versterken. Om dat te bereiken hebben we in het voorkeursalternatief beschreven welke maatregelen we willen nemen.

Wij willen het **water- en bodemsysteem** herstellen. Hiervoor willen wij het water bovengstrooms zo lang mogelijk vasthouden en -waar mogelijk- het grondgebruik afstemmen op het natuurlijke watersysteem. Om wateroverlast te voorkomen worden bepaalde gebieden aangewezen voor waterberging. Dit betreft allereerst de zoekgebieden voor waterberging van de Maas (rivierverruiming). Daarnaast wordt de Beerse Overlaat voorlopig als potentieel noodoverloopgebied ruimtelijk gereserveerd. Ook worden waterbergingsgebieden voor het regionale watersysteem aangewezen. Het gebied Ham-Havel is in dit reconstructieplan al concreet begrensd. Om de verdroging in een aantal natuur- en landbouwgebieden op te lossen, zijn ook aanpassingen nodig. In deze gebieden treffen wij maatregelen om het water langer vast te

houden. In heel Peel en Maas willen we de waterkwaliteit verbeteren. In de eerste planperiode hebben de Hooge Raam/Halsche Beek, De Vilt, het St. Annabosch en het Hurkske daarbij prioriteit. Daarnaast zijn er enkele belangrijke natuurgebieden die bijzondere aandacht vereisen. Ook in de grondwaterbeschermingsgebieden van Boxmeer en Vierlingsbeek willen wij de waterkwaliteit verbeteren. Tenslotte moeten de ongezuiverde lozingen uiterlijk 2005 zijn gesaneerd. Voor een aantal beken wordt de ecologische en landschappelijke kwaliteit hersteld. Ook voor de wijstgronden wordt de waterhuishouding hersteld.

De **milieukwaliteit** verbeteren we door de ammoniakbelasting op de zeer kwetsbare natuurgebieden terug te dringen en door een balans te bewerkstelligen tussen de totale ammoniakemissie en het regionale emissieplafond. Ook zorgen wij ervoor dat het aantal mensen dat door stank gehinderd wordt, afneemt. Daarnaast starten wij projecten die bijdragen aan mestverwerking en -bewerking en duurzame energie. Tenslotte nemen wij maatregelen die zorgen voor minder lawaai in stiltegebieden en die donkere gebieden nog donkerder maken.

De **natuurwaarden** in Peel en Maas worden versterkt door een versnelde realisatie van de ecologische hoofdstructuur (in 2010) en door de bescherming hiervan tegen ongewenste invloeden (bijvoorbeeld verdroging en vermesting). Daarnaast zorgen we voor goede randvoorwaarden voor de realisatie van de gewenste natuurdoelen. Ook de ecologische verbindingzones zijn gerealiseerd in 2010. Zij versterken de ruimtelijke kwaliteit van de ecologische hoofdstructuur als duurzaam ecologisch netwerk. Verder zullen we de robuuste ecologische verbindingzone begrenzen. Met dit plan hebben we de regionale natuur- en landschapseenheden begrensd. Om de doelstellingen voor de robuuste verbindingen en de regionale natuur- en landschapseenheden te realiseren, streven wij naar een optimale inzet van agrarisch natuurbeheer, bijvoorbeeld door versterking en vergroting van samenwerkingsverbanden van agrariërs. Agrarisch natuurbeheer en andere instrumenten en maatregelen dienen tenslotte ook een bijdrage te leveren aan het behoud, herstel en de ontwikkeling van een zo natuurlijk mogelijke verscheidenheid aan planten- en diersoorten.

De kenmerkende kwaliteiten van het **landschap** in Peel en Maas worden behouden, versterkt en verder ontwikkeld. Hierbij wordt aandacht besteed aan de cultuurhistorische, archeologische, architectonische en aardkundige waarden. Dit is bijvoorbeeld aan de orde bij het aanwijzen van gebieden waar nieuwe functies kunnen komen en bij de uitwerking van reconstructieprojecten. Hierbij willen wij de diversiteit van het landschap (bijvoorbeeld open en besloten, droge en natte gebieden) behouden en waar mogelijk versterken. Nieuwe intensieve agrarische bedrijven moeten goed ingepast worden in het landschap. Daarnaast kan het landschapsbeeld worden verbeterd door de sloop van oude, leegstaande gebouwen. Tenslotte kunnen ook nieuwe landgoederen bijdragen aan een versterking van de landschappelijke kwaliteiten van Peel en Maas.

Het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden voor duurzame **landbouw** is een belangrijke reconstructiedoelstelling. Allereerst behouden bedrijven op goede locaties hun ontwikkelingsmogelijkheden. Daarnaast wijzen we locaties en gebieden aan waar intensieve veehouderijbedrijven die in hun ontwikkelingen worden belemmerd, de mogelijkheid krijgen verder te gaan. Het kan hierbij gaan om een bestaande duurzame locatie in een verwevingsgebied of landbouwontwikkelingsgebied. Ook kan het een volledig nieuwe locatie betreffen in een landbouwontwikkelingsgebied. Voor de varkenshouderij is het van belang dat er maatregelen worden getroffen om de verspreiding van epidemieën onder varkens te voorkomen. Het ontwikkelen van de ketenbenadering levert hieraan een bijdrage. De melkveehouderij moet op een aantal plaatsen extensiveren, om de bodem- en waterkwaliteitsdoelen te realiseren. Hierbij wordt nadrukkelijk

gekeken naar de ruimtelijke structuur. Voor de melkveehouderij, maar ook voor andere grondgebonden bedrijven dient de ruimtelijke structuur te worden geoptimaliseerd. Hiervoor starten wij een aantal projecten.

Voor de boom- en vaste plantenteelt is beleid ontwikkeld. Door middel van maatwerk wordt een oplossing geboden aan bedrijven die op, maatschappelijk gezien, ongunstige locaties liggen. Verder beslaat het beleid regels voor nieuwe situaties. Ook voor de glastuinbouw willen wij een optimale ruimtelijke structuur ontwikkelen. Omdat de doorgroeigebieden bij Veghel en Boekel klein zijn, is besloten dat de gemeenten Veghel en Boekel de uitwerking en stimulering zelf oppakken. In dat kader komt ook de precieze begrenzing van de doorgroeigebieden nadrukkelijk aan de orde. Ook de invulling wordt nader onderzocht. Naast de gangbare landbouw zijn er mogelijkheden voor biologische en verbrede landbouw. Deze worden in het kader van de reconstructie gestimuleerd, waarbij wij streven naar een groei van de biologische landbouw van gemiddeld 10% per jaar. Vormen van verbrede landbouw die gestimuleerd zullen worden zijn: landbouw en zorg, agrotouristische diensten, streekproducten, agrarisch natuurbeheer en overige nieuwe nevenactiviteiten.

Ter versterking van **recreatie en toerisme** is de toeristisch-recreatieve visie Peel en Maas opgesteld. Hierin is aangegeven dat wij ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden willen bieden. Het kan daarbij gaan om nieuwe geschikte locaties voor recreatiebedrijven die zich op hun huidige locatie niet verder kunnen ontwikkelen, bijvoorbeeld omdat ze te dicht bij kwetsbare natuur liggen. Ook het toeristisch-recreatieve product willen wij verbeteren; bijvoorbeeld door het stimuleren van kwaliteitsverbetering, vergroting van de verscheidenheid en door professionalisering. Waar mogelijk worden routes en routenetwerken ontwikkeld, die de toegankelijkheid van het agrarisch gebied en natuurgebieden vergroten. Hierbij wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de draagkracht van de verschillende gebieden in Peel en Maas.

Om de **sociale en economische structuur** te versterken onderscheiden we vier speerpunten. Allereerst worden de sociale en economische aspecten van veranderingen binnen de landbouw opgevangen. Dit is vooral bij de intensieve veehouderij van belang. Daarnaast willen wij nieuwe sociale en economische mogelijkheden voor het platteland ontwikkelen, zoals nieuwe economische dragers. Hierbij sluiten wij aan bij de beleidsnotitie 'Buitengebied in ontwikkeling'. Ook wordt aandacht besteed aan maatregelen die de leefbaarheid op het platteland kunnen vergroten. Hiervoor ontwikkelen de gemeenten voor een aantal kernen een ruimtelijke sociale en economische visie, als die er nog niet is. In de eerste planperiode onderzoeken we welke kernen hiervoor in aanmerking komen. Tenslotte willen wij extra aandacht besteden aan de uitvoering van het sociale en economisch beleid. Hiervoor wordt een werkgroep ingesteld die lokale en regionale initiatieven op sociaal en economisch gebied initieert, stimuleert en begeleidt. De werkgroep wordt daarbij ondersteund door een streekmanager.

Bij **verkeers- en vervoersprojecten** die in het kader van de reconstructie worden opgepakt, wordt aangesloten bij de principes van Duurzaam Veilig. Zo kunnen de verkeersveiligheid, leefbaarheid en bereikbaarheid worden vergroot door ontbrekende schakels in het (recreatieve) fietspadennetwerk aan te leggen. Algemeen geldt dat reconstructiemaatregelen positieve gevolgen moeten hebben voor de leefbaarheid, bereikbaarheid en verkeersveiligheid in Peel en Maas.

De **integrale zonering voor de intensieve veehouderij** is een wettelijk verplicht onderdeel van dit reconstructieplan. Hierbij worden drie typen gebieden onderscheiden: landbouwontwikkelingsgebieden, verwevingsgebieden en extensiveringsgebieden. Deze gebieden kennen ieder een eigen regime voor de ontwikkelingsmogelijkheden van de intensieve veehouderij. De

integrale zonering is op perceelsniveau begrensd, waarbij zoveel mogelijk gebruik is gemaakt van logische, bestaande grenzen en gestreefd is naar grotere eenheden. De integrale zonering is weergegeven op plankaart 2.

Bij de landbouwontwikkelingsgebieden is onderscheid gemaakt tussen primaire en secundaire landbouwontwikkelingsgebieden. Bij bepaalde (delen van) landbouwontwikkelingsgebieden is sprake van overlap met kwetsbare functies. Deze (delen van) landbouwontwikkelingsgebieden zijn aangeduid als secundair landbouwontwikkelingsgebied. De overige (delen van) landbouwontwikkelingsgebieden zijn primaire landbouwontwikkelingsgebieden en hier dienen in eerste instantie de nieuwe intensieve veehouderijbedrijven zich te vestigen. In Peel en Maas liggen de volgende (primaire en secundaire) landbouwontwikkelingsgebieden, waarbij tussen haakjes staat aangegeven om hoeveel nieuwe agrarische bouwblokken het maximaal gaat: gebied noordelijk van Schaijk en Reek (3), de Graspeel (6), De Ass westelijk van Haps (2), gebied tussen Haps, Rijkevoort, Wanroij en St. Hubert (10), gebied tussen Oploo, Stevensbeek en Westerbeek (8), gebied ten zuiden van Westerbeek (2), Maarsven (3), Overloonsche Vlak (3), Wanroijsche Peel (6), Beugensche Peel (6), gebied zuidelijk van Venhorst (6), gebied tussen Odiliapeel en de Middenpeelweg (12), gebied tussen Keldonk en Boerdonk (4), gebied zuidelijk van Zijtaart (5), gebied noordoostelijk van Boekel (2) en Veghelsche Hoek (2).

Doorwerking van het reconstructieplan

De Reconstructiewet bepaalt dat alle ruimtelijk relevante aspecten van de reconstructie integraal zijn afgewogen bij de totstandkoming van een reconstructieplan. Daarom biedt de Reconstructiewet de mogelijkheid om in het reconstructieplan op te nemen dat de keuzes die in het plan zijn gemaakt voor specifiek aangewezen gebieden, bepalend zijn voor de ruimtelijke plannen van provincie (Streekplan) en gemeenten (bestemmingsplan). Dit wordt aangeduid met de term doorwerking.

De integrale zonering voor de intensieve veehouderij werkt door in de *bestemmingsplannen* van gemeenten. Dit geldt ook voor het in te richten waterbergingsgebied Ham-Havelt en voor een zone van 500 meter rondom de natte natuurepels St. Annabosch, Hooge Raam/Halsche Beek en De Vilt (zie de plankaarten 1 en 2).

Het reconstructieplan is op onderdelen een aanpassing van het *Streekplan 'Brabant in balans'*.

Allereerst zijn de begrenzingen van de regionale natuur- en landschapseenheden

Maasuitwaerden, Maashorst-Maasvallei en De Stippelberg op perceelsniveau uitgewerkt.

Hiermee vervallen de begrenzingen (van deze drie regionale natuur- en landschapseenheden)

zoals die op de Streekplankaart staat. Daar waar bij de begrenzing van de regionale natuur-

en landschapseenheden is afgeweken van de kaders uit het Streekplan is sprake van een

Streekplanafwijking. Ook een aantal andere onderdelen geldt als aanpassing van het

Streekplan. Allereerst betreft het onderdelen van de integrale zonering voor de intensieve vee-

houderij, zoals het aanwijzen van secundaire landbouwontwikkelingsgebieden in struweelvogel-

gebieden (groene hoofdstructuur-landbouw), dassenleefgebieden en waterpotentiegebieden

(agrarische hoofdstructuur-landschap) en in het zoekgebied voor rivierverruiming ten noordoos-

ten van Schaijk. Hetzelfde geldt voor het plaatselijk begrenzen van een deel van de kernrand-

zones en de zone tussen 220 en 250 meter rondom zeer kwetsbare natuurgebieden (de A-

gebieden uit de Wet ammoniak en veehouderij) als verwevingsgebied. Tenslotte worden de

nertsenhoudertijen in dit reconstructieplan gerekend tot de intensieve veehouderij.

Een aantal zoekgebieden regionale waterberging 2050 ligt buiten de begrenzing van het

Streekplan. Voor deze gebieden gaat hetzelfde Streekplanbeleid gelden als voor de zoek-

gebieden regionale waterberging uit het Streekplan 'Brabant in balans'.

In dit ontwerpreconstructieplan is tenslotte onder voorwaarden nieuwvestiging mogelijk

gemaakt van boom- en vaste plantenteeltbedrijven die verplaatsen uit kwetsbare gebieden naar het accentgebied boom- en vaste plantenteelt.

Voor een aantal onderdelen van het reconstructieplan is verdere uitwerking noodzakelijk voordat ze kunnen worden uitgevoerd. Een uitwerking doorloopt eenzelfde vaststellingsprocedure als het reconstructieplan. Na vaststelling maakt ze deel uit van het reconstructieplan. In de eerste planperiode wordt onderzocht of het opstellen van uitwerkingen een meerwaarde oplevert of dat de doelstellingen gerealiseerd kunnen worden met integrale uitvoeringsprojecten. Het betreft de volgende gebieden: het gebied de Maashorst en het stroomgebied van de Hooge Raam/Halsche Beek, het gebied van de 'beekbuurtboeren' en het zoekgebied rivierverruiming ten noorden van Schaijk en Reek. In deze gebieden willen we de mogelijkheden onderzoeken om door een herverkaveling de reconstructiedoelstellingen te realiseren.

Naast dit reconstructieplan is er ook een regionaal uitvoeringsprogramma. Dit uitvoeringsprogramma is geen onderdeel van het reconstructieplan en doorloopt daarom niet eenzelfde procedure. In het uitvoeringsprogramma worden de doelstellingen uit dit reconstructieplan vertaald in concrete projecten. De uitvoering van deze projecten wordt opgepakt door de verschillende partijen uit de reconstructiecommissie. Het regionaal uitvoeringsprogramma wordt jaarlijks geactualiseerd en vastgesteld door Gedeputeerde Staten.

Effecten van het reconstructieplan Peel en Maas

Het hierboven beschreven voorkeursalternatief is tot stand gekomen door het eerste concept-reconstructieplan van 18 december 2003 aan te passen aan de hand van de uitkomsten van onder andere de milieueffectrapportage. Het milieueffectrapport is geïntegreerd in dit reconstructieplan. Een milieueffectrapport beschrijft wat de te verwachten effecten zijn van de voorgenomen activiteit. De te verwachten effecten van het reconstructieplan zijn beschreven ten opzichte van de huidige situatie. Hieronder staan de effecten van het eerste concept beschreven. Het plan is inmiddels, onder andere op basis van de milieueffectrapportage, aangepast.

In het algemeen zorgt het reconstructieplan voor een verbetering van de milieukwaliteit. Ook de perspectieven voor landbouw en recreatie verbeteren door het reconstructieplan. Wel blijkt dat een deel van de verbetering ook zonder het reconstructieplan zou plaatsvinden en dat de doelen uit het Europees-, Rijks- en provinciaal beleid niet altijd worden gehaald.

Op het gebied van **water en bodem** zorgt het reconstructieplan voor minder wateroverlast door het realiseren van waterberging. De verdroging van natuur en droogteschade op landbouwgronden verminderen door gerichte maatregelen uit het plan. De water- en bodemkwaliteit verbetert door sanering van lozingen, realisatie van de ecologische hoofdstructuur en het herstel van beken.

Het reconstructieplan zorgt voor een verbetering van de **milieukwaliteit**. De uitstoot van ammoniak in Peel en Maas neemt af van 6,4 naar 3,7 kiloton per jaar in 2016 en ook de neerslag van stikstof op de natuur neemt af. De indicatieve streefwaarde voor ammoniak-uitstoot – 2,8 kiloton – wordt in Peel en Maas niet gehaald. Het aantal mensen dat gehinderd wordt door stank uit stallen zal in 2016 6% minder bedragen dan in de huidige situatie. De geluidsbelasting van stiltegebieden neemt licht toe, vooral door recreatieve ontwikkelingen. De totale hoeveelheid licht in donkere gebieden verandert niet.

Het reconstructieplan zorgt ook voor een verbetering van de **natuur**. De ecologische hoofdstructuur wordt bijna geheel gerealiseerd, maar dit zal naar verwachting pas in 2016 het geval zijn. De kwaliteit van de ecologische hoofdstructuur neemt tijdens de planperiode duidelijk toe. Ook de ecologische verbindingzones worden bijna allemaal gerealiseerd en de versnippering door infrastructuur vermindert. De natuurkwaliteit in de regionale natuur- en landschapseen-

heden en het natuurbeschermingswetgebied 'de Oeffelter Meent', neemt toe. Sommige onderdelen van de integrale zonering en de recreatieve ontwikkelingen kunnen echter wel een plaatselijke aantasting van deze gebieden tot gevolg hebben. Ook met de beschermde planten- en diersoorten zal het in de toekomst beter gaan hoewel ook hier plaatselijk kans op verstoring of aantasting van leefgebied aanwezig is.

Het reconstructieplan biedt kansen voor een verbetering van de **landschappelijke en cultuurhistorische waarden**. Maatregelen voor versterking van landschappelijke en cultuurhistorische waarden en de beeldkwaliteitsplannen zorgen voor deze verbetering. Door de uitvoering van projecten, zoals inplaatsing van intensieve veehouderijbedrijven in landbouwontwikkelingsgebieden, bestaat wel het gevaar dat plaatselijk aantasting optreedt.

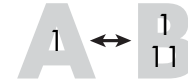
Het perspectief voor de **landbouw** verbetert in het algemeen door het reconstructieplan. De veterinaire veiligheid verbetert door minder, maar grotere bedrijven. Ook maatregelen in de keten dragen bij aan de veterinaire veiligheid. De intensieve veehouderij krijgt veel meer perspectief door het aanwijzen van verwevings- en landbouwontwikkelingsgebieden en het verplaatsen van bedrijven. In de extensiveringsgebieden neemt het perspectief plaatselijk af. Het perspectief voor grondgebonden landbouwsectoren verbetert door onder andere herverkaveling en een betere waterhuishouding. Voor de boom- en vaste plantenteelt en voor glastuinbouw zijn er mogelijkheden voor het oplossen van knelpuntsituaties en het bieden van ontwikkelingslocaties. Ook de kansen voor verbreding en duurzame productie nemen toe, maar niet zo sterk als voor de rest van de landbouw.

Het perspectief voor de **toeristisch-recreatieve sector** verbetert door het reconstructieplan. Deze verbeteringen betreffen allereerst het ontwikkelen van projectlocaties recreatie en recreatieve poorten. Ook worden de ruimtelijke structuur en het aanbod verbeterd en wordt het aanbod verbreed. Er is een oplossing gezocht voor enkele verblijfsrecreatieve bedrijven die in de groene hoofdstructuur liggen en die zich niet duurzaam verder kunnen ontwikkelen. De belevingswaarde van het landschap neemt toe door de routestructuren, verbetering van het landschap en uitbreiding van de natuur.

Op het gebied van **wonen, werken en leefbaarheid** roept het reconstructieplan een halt toe aan de vermindering van de werkgelegenheid. Ook de leefbaarheid in kleine kernen wordt verbeterd. Nieuwe economische sectoren op het platteland, verbreding van de landbouw, verruiming van de planologische mogelijkheden en een uitvoeringsorganisatie gericht op het initiëren en stimuleren van sociale en economische projecten, dragen hieraan bij. Daarnaast worden de bestaande voorzieningen versterkt en de sociale cohesie vergroot. De achteruitgang die zonder reconstructieplan op zou treden, wordt echter niet helemaal gekeerd.

Op het gebied van **verkeer en vervoer** treedt een verschuiving op. Door de afname van het aantal landbouwbedrijven en een betere ruimtelijke zonering, neemt de verkeershinder af en verbetert de verkeersveiligheid. Een toename van het verkeer treedt op bij landbouwontwikkelingsgebieden, projectlocaties recreatie en recreatieve poorten.

1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de aanleiding voor de reconstructie (§1.1). Vervolgens komt in §1.2 de rol van de reconstructiecommissie aan bod en de partijen die daarin zijn vertegenwoordigd. In §1.3 wordt ingegaan op de wettelijke basis van het reconstructieplan en het milieueffectrapport. Verder komen onderwerpen als planuitwerking en -herziening en het regionaal uitvoeringsprogramma aan de orde.

1.1 Kwaliteitsimpuls Brabantse platteland

Na de varkenspestcrisis van 1997 is de overtuiging gegroeid dat het Brabantse platteland een grondige kwaliteitsverbetering nodig heeft. De reconstructie moet daarvoor zorgen. Toch is het zeker niet zo dat alleen een oplossing wordt gezocht voor de situatie in de intensieve veehouderij, ondanks het feit dat later ook nog mond- en klauwzeer en vogelpest zijn uitgebroken. Er is op het platteland sprake van een stapeling van problemen. In het verleden hebben verschillende partijen op hun eigen manier, met eigen organisaties en gelden aan de oplossing daarvan gewerkt. In de loop van de tijd is echter het inzicht gegroeid dat de problemen gezamenlijk en integraal moeten worden aangepakt. Met integraal bedoelen we dat er met bepaalde maatregelen meerdere doelen tegelijkertijd bereikt worden.

Sommige problemen zijn al lang bekend, maar het is nog niet gelukt om daarvoor adequate oplossingen te vinden. Daarnaast zijn er de laatste decennia problemen bij gekomen of zijn de problemen groter geworden.

Zo is door de schaalvergroting in de veehouderij het aantal locaties met grote stank- en ammoniakemissies toegenomen. Gemeenten kunnen vanwege de stankhinder bijvoorbeeld geen nieuwe huizen bouwen, maar omgekeerd kunnen de intensieve veehouderijen vanwege de stank- en ammoniakwetgeving niet uitbreiden op hun huidige locatie.

Omdat er tegenwoordig vaker veel regen ineens valt, moet er meer water tijdelijk geborgen worden. Ook nemen de perioden met extreme droogte toe. Daardoor dreigen verschillende natte natuurgebieden te verdwijnen en kampt de landbouw met verdroging van gewassen. Daarom moeten we de verdroging van natuur- en landbouwgebieden versneld aanpakken. Verder zien we een sterke afname van het aantal soorten planten en dieren in landbouwgebieden en raken natuurgebieden meer en meer versnipperd. Een groot aantal planten- en diersoorten dreigt hierdoor uit te sterven. Daarom moeten we onze natuurgebieden vergroten en meer aan elkaar koppelen.

Aan de andere kant neemt de behoefte aan recreatie op het platteland de laatste decennia sterk toe. Omdat recreanten een voorkeur hebben voor gebieden waar het landschap en de cultuurhistorie nog redelijk ongeschonden zijn, is behoud en ontwikkeling van het landschap niet alleen uit esthetisch oogpunt nodig, maar ook van economisch belang.

Tenslotte neemt de vraag naar alternatieve werkgelegenheid op het platteland de laatste jaren sterk, omdat het aantal mensen dat in de landbouw werkt fors afneemt.

We staan voor de uitdaging de problemen snel en in onderlinge samenhang aan te pakken. De reconstructie van het Brabantse platteland voorziet daarin en kan daarmee voor een forse kwaliteitsimpuls zorgen.

Figuur 1.1 Ligging van het reconstructiegebied Peel en Maas

Op 1 april 2002 is de Reconstructiewet concentratiegebieden in werking getreden, met uitzondering van de artikelen die betrekking hebben op herverkaveling. Deze wet heeft als doel de verbetering van de ruimtelijke structuur in gebieden met veel intensieve veehouderij (de concentratiegebieden). De provincie Noord-Brabant is aangewezen als concentratiegebied. Dit is met uitzondering van West-Brabant, omdat daar geen grote concentratie van intensieve veehouderij aanwezig is.

De zandgronden van de provincie Noord-Brabant zijn opgedeeld in zeven reconstructiegebieden: De Baronie, Boven-Dommel, Beerze Reusel, De Peel, Maas en Meierij, Meierij en Peel en Maas. Voor elk van deze gebieden is conform artikel 11 van de Reconstructiewet een reconstructieplan opgesteld. Provinciale Staten stellen dit plan vast.

West-Brabant is opgedeeld in twee gebieden: Wijde Biesbosch en Brabantse Delta. Deze gebieden zijn formeel geen reconstructiegebieden, omdat de Reconstructiewet er niet geldt. Toch is besloten hier een vergelijkbaar proces te starten als in de reconstructiegebieden. Voor West-Brabant worden gebiedsplannen gemaakt.

Voor u ligt het reconstructieplan voor Peel en Maas. Dit reconstructiegebied omvat de gemeenten Veghel, Uden, Boekel, Landerd, Grave, Cuijk, Boxmeer, Mill en St. Hubert en Sint Anthonis. Dit plan geeft aan welke doelen wij nastreven voor het landelijk gebied, welke maatregelen wij daarvoor nemen en hoe wij de reconstructie uit zullen voeren. Bij het opstellen van het reconstructieplan hebben we zoveel mogelijk rekening gehouden met het Koepelplan en het Streekplan.

1.2 Alle partijen praten en beslissen mee

De reconstructie is een ambitieus en ingrijpend proces, waarbij de betrokkenen in de streek zelf voor een groot deel de toekomst bepalen. Dat is een proces van geven en nemen. De partijen verdedigen elk hun eigen belangen, maar zijn ook afhankelijk van elkaar. Alleen door een goede samenwerking kunnen de betrokken partijen een afgewogen en gedragen plan maken.

De intensieve samenwerking heeft twee belangrijke voordelen. Er wordt optimaal gebruik gemaakt van de kennis van de verschillende partijen op regionaal en lokaal niveau. Die bundeling van kennis is een verrijking voor het plan. Doordat alle partijen van begin af aan bij de opstelling van het plan betrokken zijn geweest, bestaat er ook voldoende draagvlak voor de uitvoering ervan.

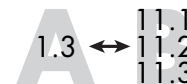
Op 17 januari 2003 hebben Provinciale Staten voor elk reconstructiegebied een regionale reconstructiecommissie ingesteld. De reconstructiecommissies adviseren Gedeputeerde Staten over allerlei onderwerpen die te maken hebben met de reconstructie. Vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Reconstructiewet zijn de reconstructiecommissies al begonnen met de voorbereidingen voor het reconstructieplan. In juli 2004 hebben de reconstructiecommissies een concept van het reconstructieplan als advies aangeboden aan Gedeputeerde Staten. De reconstructiecommissie Peel en Maas bestaat uit afgevaardigden van alle gemeenten, het waterschap, de Zuidelijke Land- en Tuinbouw Organisatie (ZLTO), de Brabantse Milieu Federatie (BMF) en terreinbeherende organisaties, de recreatiesector en een vertegenwoordiger van de Kamer van Koophandel. Rijk en provincie hebben een adviserende rol in de reconstructiecommissie (zie bijlage 2 voor de samenstelling van de reconstructiecommissie).

Daarnaast heeft elke gemeente een klankbordgroep. Hierin zitten lokale afgevaardigden van partijen uit de reconstructiecommissie, maar ook mensen met een andere achtergrond. Bijvoorbeeld landgoedeigenaren en heemkundeverenigingen. De klankbordgroepen adviseren de reconstructiecommissie. Het reconstructieplan is daardoor afgestemd op de specifieke problemen in het gebied.

Met het reconstructieplan wordt een basis gelegd voor de toekomst van Peel en Maas. Nu staan wij voor de taak ervoor te zorgen dat de reconstructiedoelen gehaald worden, ondanks de soms sterk uiteenlopende belangen. Het draagvlak en de creativiteit in de streek blijven daarbij van groot belang!

Een belangrijk onderdeel van het reconstructieplan is het versterken van de sociale en economische vitaliteit in het gebied. Hiervoor is een sociaal-economisch platform ingesteld. Dit platform heeft de reconstructiecommissie geadviseerd over het te formuleren sociale en economisch beleid en heeft concrete projectideeën aangedragen. In het platform zaten gemeenten, de Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie, de Kamer van Koophandel, kennisinstellingen, recreatie- en toerismeondernemers en andere belangenorganisaties samen (zie bijlage 3 voor de samenstelling van het sociaal-economisch platform in Peel en Maas). Het sociaal-economisch platform is op 13 november 2003 opgeheven.

1.3 Een plan voor de toekomst

Met het reconstructieplan leggen wij een wettelijke basis voor een perspectiefvolle ontwikkeling van het landelijk gebied in Peel en Maas. In de volgende hoofdstukken beschrijven we daarom de gewenste toekomst voor het gebied en de keuzes die daarvoor nodig zijn.

1.3.1 Procedure reconstructieplan/milieueffectrapport

Het reconstructieplan kan ingrijpende consequenties hebben. Daarom wordt bij de vaststelling een zorgvuldige procedure uit de Algemene wet bestuursrecht gevolgd. In de Reconstructiewet staat dat Gedeputeerde Staten een ontwerpreconstructieplan opstellen. Hierbij is het concept-reconstructieplan dat door de reconstructiecommissie aan Gedeputeerde Staten is aangeboden, de basis. Het ontwerpreconstructieplan ligt vier weken ter inzage. Tijdens deze periode kan iedereen bedenkingen indienen bij Gedeputeerde Staten. Zij doen vervolgens aan Provinciale

Staten een afgewogen voorstel over de ingediende bedenkingen en de vaststelling van het reconstructieplan.

Zodra Provinciale Staten het reconstructieplan hebben vastgesteld, moeten de ministers van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit het nog goedkeuren. Als dit is gebeurd, maken Gedeputeerde Staten het reconstructieplan bekend. Daarmee treedt het reconstructieplan in werking. Tegen het plan kan beroep ingesteld worden bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Bij het reconstructieplan hoort een regionaal uitvoeringsprogramma dat echter een andere procedure doorloopt. Dit uitvoeringsprogramma bevat de ambities die wij in de periode 2005–2008 willen realiseren, inclusief een overzicht van verantwoordelijkheden en beschikbare of benodigde budgetten. Het regionaal uitvoeringsprogramma is de basis voor de afspraken die de provincie met het Rijk maakt over doelrealisatie en financiering. Het regionaal uitvoeringsprogramma wordt vastgesteld door Gedeputeerde Staten. Gedeputeerde Staten bekijken jaarlijks of het regionaal uitvoeringsprogramma geactualiseerd moet worden.

Voordat het reconstructieplan kan worden vastgesteld, moet een milieueffectrapportage worden uitgevoerd. Dat is verplicht op grond van de Wet milieubeheer en het daarbij behorende Besluit milieueffectrapportage. Doel van de procedure van de milieueffectrapportage is het milieuaspect een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming. Overigens worden tegenwoordig niet alleen milieuaspecten, maar ook sociale en economische aspecten meegenomen. Belanghebbenden konden in een vroeg stadium aanbevelingen doen over wat in het milieueffectrapport onderzocht gaat worden. Een onafhankelijke instantie, de Commissie voor de milieueffectrapportage, gaat na of alle feiten kloppen en of alle relevante (milieu)aspecten zijn meegenomen. Dankzij het proces van de milieueffectrapportage worden voorgestelde oplossingen goed doordacht. Door alternatieven en varianten voor te stellen, komen er ook andere realistische oplossingen voor milieukwesties naar voren.

De procedure van de milieueffectrapportage maakt integraal onderdeel uit van het planvormingsproces. Daarom zijn reconstructieplan en milieueffectrapport geïntegreerd tot één plan. Het reconstructieplan/milieueffectrapport voldoet daarmee aan alle eisen die de wetgever stelt aan een milieueffectrapport. De belangrijkste onderdelen van het milieueffectrapport zijn opgenomen in dit deel A van het reconstructieplan/milieueffectrapport. In deel B zijn alle wettelijk benodigde onderdelen van een milieueffectrapport opgenomen (zie tabel 1.1). De bij het milieueffectrapport behorende teksten zijn overigens niet apart te herkennen.

Tabel 1.1 Eisen aan een milieueffectrapport en de plaats in dit plan

Art. 7.10 Wet milieu- beheer	Gestelde eisen	Plaats in deel B van het reconstructieplan/ milieueffectrapport
A	Een beschrijving van de voorgenomen activiteit	H6 Voorkeursalternatief
B	Een beschrijving van alternatieven en de motivering voor de keuze van de alternatieven	H7 Alternatieven
B	Een beschrijving van het meest milieuvriendelijke alternatief	H9 Meest milieuvriendelijke alternatief
B	Een beschrijving van de wijze waarop de voorgenomen activiteit wordt uitgevoerd	H10 Uitvoering
C	Een beschrijving van relevante, eerder genomen besluiten en te nemen besluiten	H2 Beleidskader en wettelijke kader
D	Een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu	H3 Huidige situatie
D	Een beschrijving van de te verwachten ontwikkelingen van het milieu indien activiteit noch alternatieven worden ondernomen	H4 Autonome ontwikkelingen
E	Een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven	H8 Effecten
F	Een vergelijking van de effecten van de voorgenomen activiteit en elk van de in beschouwing genomen alternatieven	H9 Vergelijking van de alternatieven
G	Een overzicht van leemten in de onder D en E bedoelde beschrijvingen en beschrijvingen ten gevolge van het ontbreken van gegevens	§8.4 Leemten in kennis en informatie
H	Een samenvatting die een algemeen publiek voldoende inzicht geeft	Bijlage 4 van deel B

De procedure van de milieueffectrapportage is begonnen met een zogenoemde Startnotitie (Provincie Noord-Brabant, 31 oktober 2002). Deze geeft in hoofdlijnen informatie over aanleiding en doel van het reconstructieplan en het verloop van de procedure. Vervolgens is via inspraak op de Startnotitie aan de betrokkenen en de wettelijke adviseurs gevraagd welke aspecten in het milieueffectrapport onderzocht moeten worden en welke mogelijke alternatieven zij relevant vinden. De Commissie voor de milieueffectrapportage en het bevoegd gezag (Gedeputeerde Staten) hebben mede op basis van deze inspraak aanbevelingen gedaan voor de inhoud van het milieueffectrapport. Deze zijn opgenomen in de Richtlijnen voor het milieueffectrapport, vastgesteld op 8 april 2003.

1.3.2 Doorwerking

De Reconstructiewet biedt de mogelijkheid om ruimtelijke beslissingen die in het reconstructieplan worden genomen, rechtstreeks van invloed te laten zijn op het Streekplan en het bestemmingsplan. Onderdelen in het reconstructieplan die afwijken van het Streekplan gelden als een herziening van het Streekplan.

Voor het bestemmingsplan gaat dat iets anders. Onderdelen in het reconstructieplan die doorwerken in het bestemmingsplan zijn benoemd en begrensd in het reconstructieplan. Die onderdelen gelden dan als een voorbereidingsbesluit in de zin van de Wet op de Ruimtelijke Ordening. Het bestemmingsplan moet nog wel apart aangepast worden.

Sommige onderdelen van dit reconstructieplan hebben niet deze rechtstreekse invloed, maar kunnen wel effect hebben op mogelijkheden voor nieuwe ontwikkelingen. In hoofdstuk 4 is beschreven welke onderdelen van dit plan doorwerken in het bestemmingsplan.

1.3.3 Actualisatie, wijziging en uitwerking van het reconstructieplan

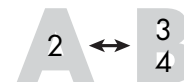
Het reconstructieplan bestrijkt ten hoogste twaalf jaar. Volgens de wet moeten Gedeputeerde Staten eens in de vier jaar – parallel aan de vierjaarlijkse cyclus van bestuursafspraken – bezien of het plan gewijzigd (geactualiseerd) moet worden (artikel 12, lid 2 Reconstructiewet). De redenen daarvoor kunnen andere prioriteiten in het beleid zijn, maar ook andere omstandigheden (conform artikel 26 van de Reconstructiewet).

Als het plan veranderd wordt, is dezelfde procedure nodig als hiervoor beschreven.

Gedeputeerde Staten maken gebruik van de mogelijkheid tot actualiseren door binnen vier jaar een reconstructieplan op te stellen dat onderwerpen zal bevatten die op dit moment niet uitgewerkt zijn, maar wel als opdracht voor het reconstructieplan zijn meegegeven (zie fasering in §3.3). Uitgangspunt daarbij is steeds de visie van de reconstructiecommissie voor 2016 (zie §3.1). Het bijgestelde plan borduurt voort op dit plan en speelt in op de actuele stand van zaken van dat moment.

In de praktijk is het onmogelijk om voor alle wensen en doelstellingen direct maatregelen te formuleren. De wet biedt de mogelijkheid om onderdelen van het reconstructieplan nader uit te werken. In hoofdstuk 6 is aangegeven hoe met de mogelijkheden voor de uitwerking van het reconstructieplan in Peel en Maas is omgegaan. Wil men het instrument van herverkaveling inzetten dan is een planuitwerking verplicht. Ook op een planuitwerking is de hierboven beschreven procedure van toepassing.

2 De streek in beeld

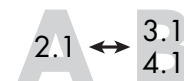
In dit hoofdstuk staat in hoofdlijnen de huidige situatie in Peel en Maas. Hierbij wordt ingegaan op enerzijds de omgevingskwaliteit (het samenhangende systeem van water en bodem, milieu, natuur, landschap en cultuurhistorie) en anderzijds de sociale en economische vitaliteit (landbouw, recreatie en toerisme en het woon-, werk- en leefklimaat).

Ook is de autonome ontwikkeling beschreven. Hierin staan de te verwachten ontwikkelingen tot 2016 wanneer de reconstructie niet zou worden uitgevoerd.

De huidige situatie met bijbehorende problematiek en de autonome ontwikkeling vormen de basis voor de visie op Peel en Maas zoals beschreven in het volgende hoofdstuk.

De huidige situatie is ook het referentiekader voor de effectbepaling in het kader van de milieueffectrapportage.

2.1 Water en bodem

2.1.1 Waterberging

In perioden van overvloedige neerslag is er op een aantal plaatsen in het gebied sprake van wateroverlast. Daarom wordt bovenstrooms gezocht naar mogelijkheden om de 'vloedgolven' te dempen. Dat kan door het water langer vast te houden in de haarvaten en door uitbreiding van het areaal waterbergingsgebied. De waterberging zal de eerste jaren langzaam op gang komen omdat deze grotendeels volgt op de aankoop van gronden voor de realisatie van de ecologische hoofdstructuur. Momenteel berekenen de waterschappen hoeveel van de circa 3.370 hectare zoekgebied regionale waterberging in Peel en Maas gerealiseerd moet worden. Naast regionale waterberging speelt in Peel en Maas ook waterberging van de Maas een rol. Deze zoekgebieden voor rivierverruiming liggen ten noorden van Schaijk, Reek en Gassel. Het Ministerie van Verkeer en Waterstaat treft momenteel voorbereidingen voor een studie (Integrale Verkenning Maas 2) om te komen tot een selectie van de gebieden (zoals in het Streekplan opgenomen). Daarnaast wordt onderzocht welke maatregelen noodzakelijk zijn om wateroverlast van de Maas in de toekomst te voorkomen.

2.1.2 Waterdoelen en grondwaterstand

Niet alleen hebben we te maken met perioden met veel neerslag, ook zien we steeds meer perioden van extreme droogte. Hierdoor verdroogt steeds vaker natuur die afhankelijk is van relatief natte omstandigheden. Er zijn en worden projecten opgestart om de verdroging in natuurgebieden te bestrijden. Van de in 1994 verdroogde natuurgebieden was Brabantbreed in 2000 slechts 3% hersteld. De verdrogingsdoelstelling - 40% van de verdroogde natuurgebieden moet in 2010 zijn hersteld - wordt niet gehaald, onder andere omdat de grondverwerving stagneert. Indien het huidige tempo doorzet is in 2016 circa 11% van de in 1994 verdroogde natuur hersteld. Naast natuurgebieden zijn ook veel landbouwgebieden in Peel en Maas verdroogd. Om dit tegen te gaan zijn maatregelen getroffen om het water langer vast te houden.

2.1.3 Water- en bodemkwaliteit

In het algemeen zijn de zandgronden in Peel en Maas gevoelig voor de uitspoeling van nitraat. Deze gronden liggen in de hogere delen van het landschap, vooral in het noordwestelijk deel

van Peel en Maas. De lager gelegen landbouwgronden, vooral in het centrale en zuidoostelijke deel van Peel en Maas, zijn gevoelig voor de uitspoeling van fosfaat. In Peel en Maas is sprake van overschrijding van de basisnorm (maximaal toelaatbaar risiconiveau) voor nitraat in grond- en oppervlaktewater en van fosfaat in oppervlaktewater. Voor de gewenste bodemkwaliteit in de natte natuurparels en de stroomgebieden natuurbeken is vooral fosfaat een knelpunt. Uit onderzoek blijkt dat veel landbouwgronden grote hoeveelheden fosfaat bevatten vanwege de jarenlange historische ophoping in de bovengrond. De laatste jaren is die tendens al omgebo- gen. Ook in de toekomst zal de belasting van de bodem met mineralen uit de landbouw waar- schijnlijk verder afnemen. Bij voortzetting van het huidige beleid is voor 2030 voor vrijwel het gehele gebied de ophoping groter dan acht ton fosfaat per hectare. Ondanks de invoering van de EU-nitraatrichtlijn overschrijden in 2030 de concentraties nitraat en fosfaat in het grond- en/of oppervlaktewater nog steeds de basisnorm.

De waterkwaliteit is in het algemeen onvoldoende om de gewenste natuurdoeltypen in de natte natuurparels te halen.

In vrijwel heel Peel en Maas worden zowel in het grond- als oppervlaktewater de basisnormen voor koper, nikkel en zink overschreden. Naast lozingen van huishoudens en bedrijven heeft het effluent (gereinigde water) van rioolwaterzuiveringen en riooloverstorten een negatieve invloed op de kwaliteit van het oppervlaktewater. In Peel en Maas liggen de rioolwaterzuive- ringen in Veghel/Dinther en Haps. Het effluent van de rioolwaterzuiveringen voldoet veelal niet aan de gewenste kwaliteitseisen.

In het buitengebied zijn nog 1.913 ongezuiverde lozingen van huishoudens en bedrijven. Het beleidsdoel om alle ongezuiverde lozingen uiterlijk in 2005 te saneren wordt niet gehaald. De grondwaterwinningen van Boxmeer en Vierlingsbeek zijn zeer kwetsbaar voor verontreini- gingen van het grondwater. Bestrijdingsmiddelen en nitraat bedreigen de drinkwatervoorraden.

2.1.4 Beekherstel

Van de beken met de functie waternatuur voldoet 80% niet aan het streefbeeld. In Peel en Maas betreft dit onder andere de Hooge Raam, Halsche Beek, de Aa, Molenbeek en Campagne Beek.

De afgelopen jaren zijn verschillende beekherstelprojecten uitgevoerd. Dit betreft echter vaak maar een paar aspecten, zoals meandering of waterkwaliteit. Aankoop van grond is in veel gevallen het struikelblok.

2.2 Milieu

2.2.1 Ammoniak

De *ammoniakemissie* in Peel en Maas is (plaatselijk) zeer hoog, met name in het zuiden van het gebied in de gemeenten Veghel, Boekel en Sint Anthonis. De ammoniakemissie in Peel en Maas was in 2003 6,4 kiloton per jaar. Voor Brabant geldt een reductie van de ammoniak- emissie tot 18,0 kiloton ammoniak per jaar in 2010. Voor Peel en Maas is dit vertaald in een streefwaarde van 3,2 kiloton in 2010. Door toepassing van de AMvB-huisvesting, de afname van de veestapel en de afname van de ammoniakemissie bij aanwending, zal de ammoniak- emissie sterk dalen. In 2016 bedraagt de ammoniakemissie in Brabant 20,0 kiloton per jaar. De inspanningsverplichting voor Brabant wordt dus niet gehaald. In Peel en Maas is de ammoniakemissie in 2016 3,7 kiloton per jaar. Ook voor Peel en Maas wordt de streefwaarde dus niet gehaald.

De *stikstofdepositie* is zo hoog dat in nagenoeg alle natuurgebieden de kritische depositiewaarde wordt overschreden. In Peel en Maas is sprake van een zeer ruime overschrijding van deze

kritische depositiewaarde. Het aantal plaatsen waar stikstof wordt uitgestoten (puntbronnen) daalt onder invloed van de Wet ammoniak en veehouderij, de Natuurbeschermingswet en de vertaling van de Europese regels (Vogel- en Habitatrichtlijn, IPPC) in landelijke wetgeving en door het beëindigen en het samenvoegen van bedrijfslocaties van intensieve veehouderijen. De stikstofdepositie in 2016 zal bijna overal hoger zijn dan de kritische depositiewaarde van de zeer kwetsbare gebieden, maar waarschijnlijk voor een deel lager dan de kritische depositiewaarde van de overige kwetsbare gebieden.

2.2.2 Stank

De intensieve veehouderij zorgt voor geurhinder. Hoe groter het bedrijf en hoe dichter bij geurgevoelige objecten, des te groter de hinder. Door de schaalvergroting in de intensieve veehouderij en het stoppen en omzetten van agrarische bedrijven in woonfuncties, is de problematiek toegenomen. Deze verweving heeft ook tot gevolg dat veel intensieve veehouderijbedrijven geen of weinig ontwikkelingsmogelijkheden meer hebben.

De overlap van woonkernen met stankcirkels betreft nagenoeg alle kernen. Met name in het oosten van het gebied, in de gemeenten Sint Anthonis, Grave en Boxmeer vormt stank een probleem maar de intensiteit van stankproductie is in het hele gebied erg hoog. Het aantal stankgehinderden door stank uit stallen bedraagt bij toepassing van de AMvB-huisvesting in 2016 circa 14% van de bevolking in Peel en Maas.

2.3 Natuur

2.3.1 Ecologische hoofdstructuur

Het reconstructiegebied Peel en Maas bevat 10.300 ha ecologische hoofdstructuur. Ongeveer 2.500 hectare nieuwe natuur moet nog gerealiseerd worden. Met de voorziene inzet van financiële middelen mag verwacht worden dat de realisatie van de ecologische hoofdstructuur in 2018 binnen bereik ligt. Het streven is 40% van de nieuwe natuur te realiseren door middel van beheer en 60% met verwerving van gronden. De aankoop van gronden is uiterlijk in 2015 afgerond en in 2018 volledig ingericht.

De natuur in Peel en Maas staat onder grote druk. Door vooral versnippering, verdroging, vermessing (bijvoorbeeld ammoniakdepositie), verzuring, verstoring en matige waterkwaliteit worden op veel plaatsen de gewenste natuurdoeltypen nog niet gerealiseerd. Een aantal ont-snipperingsprojecten wordt uitgevoerd.

2.3.2 Verbindingszones

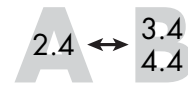
In Peel en Maas moet 624 hectare ecologische verbindingzone worden gerealiseerd. In de afgelopen jaren is hiervan al 152 hectare aangelegd. Gezien de snelheid waarmee projecten worden uitgevoerd, is de verwachting dat de verbindingzones in 2012 nog niet zijn gerealiseerd. Mogelijk zelfs niet in 2018.

In het gebied tussen de regionale natuur- en landschapseenheden Maashorst-Maasvallei en de Stippelberg is een robuuste ecologische verbinding gepland. Deze robuuste verbinding wordt door de Provincie Noord-Brabant ter hand genomen.

2.3.3 Soortenbescherming

In Peel en Maas heeft de Oeffelter Meent een bijzondere beschermingsstatus gekregen vanwege het voorkomen van zeldzame natuur (kalkminnend grasland). De betere planologische en hydrologische bescherming van natuurgebieden, de realisatie van de ecologische hoofdstructuur en ecologische verbindingzones en de soortenbescherming door de Flora- en Faunawet leiden naar verwachting tot een vermindering van de achteruitgang van beschermde en zeldzame soorten. Dit voor zover deze achteruitgang niet te wijten is aan de milieuomstandigheden.

2.4 Landschap en cultuurhistorie

2.4.1 Behoud en herstel van landschap en cultuurhistorie

De kwaliteit van het landschap staat nog steeds onder druk van een sluipende nivellering en vervlakking. Er is sprake van versnippering in Peel en Maas, veroorzaakt door infrastructurele elementen (A50, A73, Zuid-Willemsvaart en de spoorlijn Nijmegen-Venlo).

In een aantal gebieden zijn de cultuurhistorische relictten nog duidelijk herkenbaar in het landschap. Veel van de gebieden met hoge waarden zijn in agrarisch gebruik.

De aanwezige dynamiek biedt ook mogelijkheden voor het herstel van structuren en het creëren van nieuwe landschappen. De Maasvallei is Belvédèregebied. Daarom wordt in dit gebied de cultuurhistorische identiteit sterker richtinggevend voor de inrichting en ruimte. Het Rijk zal daarnaast middelen inzetten die leiden tot een betere groenblauwe dooradering.

2.4.2 Beeldkwaliteit landelijk gebied

Agrarische bebouwing komt verspreid in het landschap voor. Nieuwe bebouwing kan afbreuk doen aan het groene en landelijke karakter van Peel en Maas. Ook kan nieuwe bebouwing op verkeerde plekken worden neergezet, wat leidt tot ‘verrommeling’ van het landschap.

Daarnaast bestaat het risico dat vrijkomende locaties ongewenst worden hergebruikt of leeg blijven staan.

2.5 Landbouw

2.5.1 Veterinaire kwetsbaarheid

De komende jaren worden op bedrijfs- en ketenniveau maatregelen genomen om de veterinaire veiligheid te verbeteren.

2.5.2 Ruimtelijke structuur landbouw

Vooral de huidige regels op het gebied van stankhinder, uitstoot van ammoniak en omvang van agrarische bouwkvavels beperken de ontwikkelingsmogelijkheden van agrarische bedrijven. Door ruimteclaims vanuit stedelijke, infrastructurele, ecologische en landschappelijke functies loopt het areaal landbouwgrond verder terug. Daardoor nemen de ontwikkelingsmogelijkheden van agrarische bedrijven plaatselijk verder af.

In Peel en Maas heeft 45% van de bedrijven in de melkveehouderij een veedichtheid van meer dan 2,5 groot vee eenheden per hectare. Het proces van schaalvergroting in de melkveehouderij zet door. Dit leidt tot een verdere loskoppeling van grond en productie. Hierdoor neemt de veedichtheid toe. Waarschijnlijk neemt de omvang van deze sector af door het verdwijnen van melkquotum uit het gebied.

De productieomvang van de intensieve veehouderij blijft naar verwachting gelijk ten opzichte van de omvang na uitvoering van de Regeling Beëindiging Veehouderijbedrijven. Het aantal ondernemers zal echter sterk dalen; het aantal locaties zelfs nog sterker. De gemiddelde bedrijfsgrootte neemt daardoor fors toe. Naar verwachting daalt het aantal veehouderijbedrijven in de periode tot 2016 tot minder dan de helft van het huidige aantal.

In de glastuinbouw zal de trend naar schaalvergroting verder doorzetten. Steeds meer glastuinbouwbedrijven gaan dicht bij elkaar produceren om schaal- en milieuvoordeel maximaal te benutten.

In de akker- en tuinbouw is er een trend naar intensievere teelten. Waarschijnlijk neemt de akkerbouw in areaal af. Op het overblijvende areaal wordt intensiever geteeld, onder meer

door teeltondersteunende voorzieningen. Veel akkerbouwbedrijven kunnen de sprong naar een toekomstgericht, gespecialiseerd akkerbouwbedrijf niet maken.

De omvang van de boomteelt en vaste plantenteelt blijft naar verwachting gelijk of neemt enigszins toe. Meer samenwerking bij de afzet zal noodzakelijk zijn om de marktpositie te versterken. Boomtelers en vaste plantentelers krijgen daarbij steeds meer behoefte aan teeltondersteunende voorzieningen.

Van de overige teelten is de champignonteelt met 75 bedrijven een belangrijke sector. Deze liggen vooral rondom Boekel en Volkel.

2.5.3 Verbrede landbouw

Het aandeel bedrijven met verbrede landbouw (neveninkomsten uit andere dan primair agrarische productie, bijvoorbeeld uit zorg, natuur- en landschapsbeheer, recreatie of streekproducten) komt in Peel en Maas ongeveer overeen met het gemiddelde voor Noord-Brabant. Omdat de inkomsten uit de traditionele landbouw onder druk staan is vanuit de landbouw behoefte aan verbreding.

De betekenis van verbrede landbouw neemt toe. Agrotourisme zal zowel in kwaliteit als in kwantiteit toenemen. Voor dagrecreatie, verkoopactiviteiten en zorgboerderijen wordt een verdere groei verwacht. De omvang van agrarisch natuurbeheer neemt ook toe.

2.5.4 Duurzame productie

De biologische landbouwproductie in Brabant blijft achter ten opzichte van het landelijk gemiddelde. In Peel en Maas waren in oktober 2000 21 biologische bedrijven, inclusief omschakelende bedrijven. De ontwikkeling van biologische landbouw wordt sterk bepaald door de afzetmogelijkheden. Indien de groei van de afgelopen twee jaar voor Brabant wordt doorgetrokken naar 2010, zal op 5,6% van de landbouwgrond biologisch geteeld worden. Het Rijksdoel van 40% wordt daarmee niet gehaald.

2.6 Recreatie en toerisme

In Peel en Maas is de verblijfsrecreatieve sector van groot belang. Door de vergrijzing neemt het aantal korte vakanties toe. Veel ouderen zijn niet gebonden aan het hoogseizoen, gaan relatief veel op vakantie in eigen land, vragen een goede kwaliteit van voorzieningen en hebben redelijk veel geld te besteden. Er is daarom vraag naar algehele kwaliteitsverbetering van verblijfsrecreatie.

Het gebied Peel en Maas is een gebied met een hoog toeristisch kwaliteitsniveau. Er liggen nog veel kansen voor agrariërs om een bijdrage te leveren aan het toeristisch-recreatief product.

In Peel en Maas zijn recreatieve routestructuren ontwikkeld, zowel voor fietsers, skaters, wandelaars als ruiters. Het platteland wordt nog beter toegankelijk gemaakt door middel van netwerkstructuren voor wandelen, fietsen en paardrijden. Het is de bedoeling om heel Brabant te voorzien van het fietsknooppuntensysteem. Er worden fietspaden aangelegd en er komt een ruiterrouten netwerk met overnachtingsmogelijkheden. Ook komen er nieuwe natuurroutes.

2.7 Wonen, werken en leefbaarheid

2.7.1 Sociale aspecten in de landbouw

Er zijn grote veranderingen gaande in de agrarische sector: schaalvergroting, specialisatie, verbreding en bedrijfsbeëindiging. Het aantal bedrijven neemt de laatste jaren in hoog tempo af. De afname van de werkgelegenheid in vooral de intensieve veehouderij en de daaraan gekoppelde agribusiness, leiden op termijn tot veranderingen in de werkgelegenheidsstructuur van

het landelijk gebied. De teruggang in arbeidsplaatsen in de agrarische sector wordt in Peel en Maas door de economische groei in andere sectoren grotendeels opgevangen. Toch is er een verschil tussen het gevraagde en aangeboden opleidingsniveau en tussen het gevraagde werknemerschap en het aangeboden ondernemerschap. Het agrarisch ondernemerschap als basis voor de plattelandseconomie zal steeds meer verdwijnen.

2.7.2 Economische vitaliteit

De bedrijvigheid in Peel en Maas wordt gekenmerkt door een relatieve oververtegenwoordiging van het midden- en kleinbedrijf. De grootste knelpunten liggen in de mogelijkheden nieuw werk te vinden voor gestopte agrariërs of partners. Dit kan onder andere via omscholing en bijscholing. Vooral bij verbrede landbouw zijn om- en bijscholing vaak wenselijk. Het gebied kent een relatief lage werkloosheid. De ontwikkeling van nieuwe economische dragers in het landelijk gebied moet de veranderingen in de landbouw opvangen. Hieronder wordt verstaan: vernieuwende economische activiteiten (product- en procesinnovatie), al dan niet gebaseerd op bestaande activiteiten. Naast de economische sectoren landbouw, recreatie en toerisme en overige bedrijvigheid, hebben ook natuur en landschap, wonen, zorg en welzijn economische potentie. Nieuwe economische dragers in Peel en Maas kunnen verbrede landbouwactiviteiten zijn. In de agribusiness liggen ook goede mogelijkheden. Voor kleine, startende ondernemers is plaats op bestaande lokale bedrijventerreinen. Hierbij kan onder voorwaarden ook gebruik gemaakt worden van vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen. Daarvan komen er in Peel en Maas naar verwachting een honderdtal beschikbaar. De genoemde ontwikkelingen worden in Peel en Maas onder meer gestimuleerd door verenigingen voor verbrede plattelandsontwikkeling zoals de Maashorstboeren en de Maasheggenboeren.

2.7.3 Leefbaarheid

De leefbaarheid op het platteland staat onder druk. Door de toegenomen mobiliteit en de individualisering van plattelandbewoners wordt de afzetmarkt van voorzieningen kleiner. Kleine ondernemers sluiten de deuren, wat leidt tot een verdere toename van de mobiliteit en een afname van de sociale functie van voorzieningen. De sociale cohesie en identiteit van dorpskernen wordt ook minder door de toegenomen individualisering. Dit wordt versterkt doordat bewoners zonder lokale binding zich in het buitengebied vestigen. Dorpsbewoners zijn echter wel steeds meer betrokken bij ontwikkelingen in hun dorp.

In de kleine kernen neemt de behoefte aan combinaties van wonen, zorg en dienstverlening toe. De overheden stimuleren het opzetten van multifunctionele voorzieningen en projecten.

2.7.4 Verkeer en vervoer

Zowel openbaar vervoer als autobereikbaarheid van het landelijke gebied staan onder druk. De autobereikbaarheid van bedrijven en de plattelandskernen wordt in Peel en Maas onder andere bepaald door de doorstroming op de wegen tussen Oss en Eindhoven, Oss en 's-Hertogenbosch en een aantal provinciale wegen. Een aantal problemen wordt op dit moment aangepakt door de aanleg van de A50 Oss-Eindhoven en de A59 's-Hertogenbosch-Oss. Naar verwachting nemen op de grotere wegen in de toekomst de problemen toe. Dit komt door verschuiving van verkeer van lokale naar grotere wegen wegens aanpassingen aan de lokale wegen in het kader van Duurzaam Veilig. Ook neemt het aantal verkeersbewegingen toe door veranderingen in de werkgelegenheids- en voorzieningenstructuur.

3 Waar willen we naar toe?

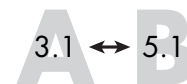

In dit hoofdstuk geven wij onze visie op Peel en Maas, met de huidige situatie en de autonome ontwikkelingen in het achterhoofd. Wij beschrijven hoe wij wensen dat het gebied er in 2016 op hoofdlijnen uitziet. Dit doen wij tegen de achtergrond van het Streekplan van 2002 en de notitie Hoofdlijnen Provinciale Uitgangspunten voor de reconstructie uit 1999.

De visie voor Peel en Maas (§3.1) geeft richting aan de gewenste ontwikkeling van het gebied. Vervolgens is deze visie vertaald in meer concrete reconstructiedoelen (§3.2).

Het hoofdstuk wordt afgesloten met het onderdeel fasering (§3.3). Vanwege het grote aantal reconstructiedoelen hebben wij besloten niet alles direct op te pakken. Wij richten ons de eerste jaren (de eerste fase) op de onderdelen die in de periode tot 2008 moeten worden behaald of in gang gezet om de reconstructiedoelen in 2016 te behalen. In §3.3 staan de reconstructiedoelen voor de eerste fase.

3.1 Visie op een leefbaar platteland: Peel en Maas in 2016

De ontwikkelingen zoals beschreven in het vorige hoofdstuk geven aan dat het landelijk gebied van Brabant, en dus ook van Peel en Maas, ingrijpend verandert. We staan bij reconstructie voor de uitdaging om deze ontwikkelingen in goede banen te leiden. Zodanig dat een gevarieerd en kwalitatief hoogwaardig buitengebied ontstaat dat klaar is voor de 21ste eeuw.

Voor 2016 wensen wij dat het gebruik van het landelijke gebied meer aangepast is aan de natuurlijke omstandigheden. Een belangrijk uitgangspunt voor de reconstructie is dat de verbetering van de kwaliteit van natuur, landschap en milieu samen moet gaan met verbetering van de sociale en economische vitaliteit.

De visie voor Peel en Maas is gebaseerd op het streefbeeld 2016 dat de reconstructiecommissie in oktober 2002 voor het gebied heeft opgesteld. Deze visie is geen blauwdruk, maar geeft richting aan de ontwikkelingen die wij in Peel en Maas wenselijk vinden. Hieronder is de visie beschreven.

Het is zomer 2016 en per luchtballon maken we een tocht boven Peel en Maas. We hebben geluk; door de westenwind kunnen we het hele gebied tijdens onze tocht goed zien. Onze gids, oud-lid van de reconstructiecommissie, vertelt vol trots wat er allemaal sinds 2002 is bereikt.

Er is veel veranderd in de laatste 15 jaar. Duidelijk manifesteert zich de ‘mantel van de Peelhorst’. Deze loopt tussen de grote regionale natuur- en landschapseenheden Maashorst-Maasvallei en de Stippelberg. De bos- en natuurgebieden in deze zone hebben verschillende karakters. Er zijn natuurgebieden met stuifzand, heide, en met droge natuurlijke bosgebieden, zoals de Maashorst, de Reeksche Heide, de Molenheidse bossen en het landgoed de Groote Slink-Bunthorst. Ook zijn er natte gebieden, zoals de landgoederenzone in het dal van de Raam. In dit gebied komen struweel, rietmoeras en ruigte voor, afgewisseld met natte bloemrijke graslanden. Naast natuurgebieden zien we ook op veel plaatsen akkerbouw en grondgebonden veehouderij. Naast gewone landbouw wordt op veel percelen aan agrarisch natuurbe-

heer gedaan. Ook is er verkoop aan huis. Er zijn boerderijen met een heerlijk terras, kinderopvang of zorg. Door deze slimme functiecombinaties kon de robuuste ecologische verbindingzone worden gerealiseerd. Een aantal agrarische bedrijven met melkvee kon hierdoor extra inkomsten verwerven. Het beheer van het gebied is daardoor gewaarborgd.

Het idee van ‘beekbuurtboeren’ in de beekdalen van de Aa en Leijgraaf is aangeslagen. Dit blijkt uit het feit dat de landbouw het grondgebruik heeft afgestemd op de mogelijkheden die er zijn in de beekdalen. In de lagere, natte delen grazen de koeien. ’s Winters overstromen regelmatig deze delen van de beekdalen. Omdat daar geen intensieve functies zijn, is de economische schade beperkt gebleven. De schade wordt overigens gewoon vergoed. Nu, in de zomer, is er echter niets meer van te zien en de koeien grazen er weer.

Grenzend aan de lagere delen liggen de hogere, drogere gronden met oude buurtschappen en hun kenmerkende, cultuurhistorisch vaak waardevolle bebouwing. Tussen deze buurtschappen bestaat het grondgebruik uit kleinschalige intensieve teelten, zoals vollegrondstuinbouw. De rust van het open beekdal en de kleinschalige buurtschappen vormen een aantrekkelijke omgeving om te fietsen, skeeleren, wandelen en voor andere vormen van extensieve recreatie. Het gebied is dan ook geliefd bij de inwoners van Uden en Veghel. In de buurtschappen speelt men adequaat in op de behoeften van de recreanten, bijvoorbeeld met streekeigen producten. De aanwezigheid van beekbuurtboeren heeft geleid tot meer waardering voor het gebied. Een verdere verstedelijking van het gebied tussen Uden en Veghel is daardoor voorkomen.

Het gebied tussen Uden en Boekel is een afwisselend gebied (mozaïekpatroon) met stedelijke gebruiksvormen en landelijke elementen. Het casco van dit gebied wordt gevormd door de gegraven zijtakken van de Leijgraaf met beplanting (oost-west oriëntatie) en de wijstgronden (noord-zuid oriëntatie). Binnen dit mozaïekpatroon zijn verschillende woon- en werkaccenten aangebracht: dorpen waar in de dorpsranden nieuwe woningen zijn gebouwd, grondgebonden landbouw (rundveehouderij en vollegrondstuinbouw), clusters van glastuinbouwbedrijven en champignonbedrijven. Ook zijn bij sommige dorpen nieuwe kleine ambachtelijke bedrijven gevestigd. De wijstgronden vormen smalle, groene stroken met soortenrijke weidegronden en daarop agrarisch natuurbeheer. De meest kwetsbare gebieden zijn ingericht als natuurgebied. Deze natte gronden accentueren de aanwezigheid van de breuk en de speciale natuurlijke omstandigheden. De breuken zijn als linten in het landschap herkenbaar. De zijtakken van de Leijgraaf die daar dwars op staan zijn natuurvriendelijk ingericht. Daar waar deze de wijstgronden passeren is het peil opgestuwd, zodat de gronden niet ontwateren. Voor recreatie en toerisme is met name Hemelrijk een belangrijke regionale trekker.

Vanuit onze ballon zien we clusters met intensieve veehouderijbedrijven. Een aantal van die bedrijven is afkomstig uit de nabijheid van natuurgebieden. Ook uit de randen van enkele dorpen zijn bedrijven verplaatst. De bedrijven zijn mooi in het landschap ingepast, ondanks dat ze een grote omvang hebben. Zo is langs de Middenpeelweg een modern landbouwgebied ontstaan. Hier ligt een aantal clusters van intensieve veehouderijbedrijven met alle noodzakelijke voorzieningen, zoals mestbewerking. Bij het opstellen van het reconstructieplan is nadrukkelijk rekening gehouden met de aanwezige functies en waarden van het gebied. Hierdoor is er sprake van een goed functionerend gebied voor de landbouw (clustering intensieve veehouderij biedt schaalvoordelen), landschap (duidelijke oost-westlijnen in het landschap), water (het water wordt op de waterscheiding vastgehouden en de wijstgronden zijn in het landschap zichtbaar) en natuur (door het aanbrengen van beplantingen is het gebied aantrekkelijker geworden voor struweelvogels en is sprake van een goed werkend ecologisch netwerk). De recreatieve en toeristische activiteiten zijn gekoppeld aan de moderne landbouw.

Ook in de overige delen van het gebied is er sprake van moderne landbouw die nadrukkelijk rekening houdt met de kwaliteiten van de omgeving. Een aantal gebieden is speciaal ingericht om aan de eisen van de moderne landbouw te kunnen voldoen. Een duidelijk voorbeeld is de boom- en vaste plantenteelt, waarvoor de inrichting van een aantal gebieden op de Maasterrasrug en bij Haps is verbeterd. Ook de glastuinbouw bij Veghel en Boekel, goed zichtbaar vanuit de luchtballon, en de champignonteelt bij Boekel hebben een duidelijke plaats in het landschap gekregen.

De Maas is prominent in het landschap herkenbaar. In de omgeving van Grave zijn twee gebieden ingericht als waterbergingsgebied voor de Maas. Hoewel het nog niet is voorgekomen, kan bij hoog water in de Maas hier tijdelijk water worden opgevangen. Er zijn duidelijke afspraken met de eigenaren van de gronden en gebouwen gemaakt over de vergoeding van eventuele schade. De ontbrekende delen in de maasheggenstructuur op het rivierterras, zijn aangevuld. Daarnaast heeft een aantal beken dat uitmondt in de Maas zijn natuurlijke loop teruggekregen. In het gebied komen struwelen, rietmoerassen, ruigten en bloemrijke graslanden met koeien voor. Het gebied is aantrekkelijk voor een rustige lange wandeling of fietstocht in de uiterwaarden. Daarnaast zijn de Kraaijensbergse Plassen uitgegroeid tot een belangrijk toeristisch-recreatief attractiepunt. Ook op een aantal andere plaatsen, zoals bij de Maashorst, Overloon en Sint Anthonis, zien we concentratiepunten van recreanten. Dit zijn de recreatieve poorten waar mensen iets kunnen nuttigen, van de auto op de (huur)fiets kunnen stappen, waar een speeltuin of bos is voor de kinderen en waar informatie over het gebied verkrijgbaar is. Wat verder van deze poorten af zijn minder mensen te zien. Dit duidt erop dat deze poorten het bezoek reguleren. Opvallend is ook dat de kampeer- en bungalowbedrijven duidelijk rekening houden met de natuurlijke- en landschappelijke kwaliteiten van het gebied. Ze helpen mee met de aanleg en het onderhoud hiervan. In ruil hiervoor hebben de bedrijven meer ruimte gekregen om de kwaliteit te verbeteren.

De oplettende kijker ziet dat in het hele gebied goede routestructuren zijn om te wandelen, fietsen, paardrijden, skaten en kanoën. Aan de routes liggen leuke authentieke boerderijtjes, waarvan er enkele als overnachtingsmogelijkheid zijn ingericht. Bij een aantal kernen bevinden zich fraai ingerichte uitloopgebieden.

3.2 Toekomstbeeld handen en voeten geven

In §3.1 is het gewenste toekomstbeeld voor Peel en Maas beschreven. De visie wordt in deze paragraaf uitgewerkt in (meer concrete) reconstructiedoelen voor Peel en Maas. De reconstructiedoelen zijn gebaseerd op de visie en op de Rijksuitgangspunten, het Rijkskader en het Koepelplan van de provincie Noord-Brabant.

Omgevingskwaliteit

Het water moet bovenstrooms zo lang mogelijk worden vastgehouden. Ook moet, waar mogelijk, het grondgebruik worden afgestemd op het natuurlijke watersysteem. Om wateroverlast te voorkomen, dienen bepaalde gebieden aangewezen te worden voor waterberging. Dit betreft allereerst de potentiële zoekgebieden voor waterberging van de Maas (rivierverruiming). Daarnaast hebben we behoefte aan waterbergingsgebieden voor het regionale watersysteem. Verder willen we maatregelen nemen om het water langer vast te houden in een aantal verdroogde natuur- en landbouwgebieden. Specifieke aandacht vragen daarbij de natte natuurparels Hooge Raam/Halsche Beek, De Vilt en het St. Annabosch. De kwaliteit van het water dient in heel Peel en Maas te verbeteren. Daarnaast zijn er enkele belangrijke natuurgebieden die bijzondere aandacht vereisen. Ook in de grondwaterbescher-

mingsgebieden van Boxmeer en Vierlingsbeek moet de waterkwaliteit worden verbeterd. Tenslotte moeten de ongezuiverde lozingen en riooloverstorten uiterlijk in 2005 zijn gesaneerd. Voor een aantal beken geldt dat de ecologische en landschappelijke kwaliteit hersteld dient te worden. Ook voor de wijstgronden, die van internationaal belang zijn, streven we hydrologisch herstel na.

De kwaliteit van het milieu moet allereerst worden verbeterd door vermindering van de ammoniakbelasting voor de (zeer) kwetsbare natuurgebieden. Verder willen we het regionale emissieplafond voor ammoniak bereiken. Ook de doelstelling om het aantal stankgehinderden te verminderen, leidt tot een betere milieukwaliteit. Verder zijn in Peel en Maas maatregelen nodig die bijdragen aan mestverwerking en -bewerking en duurzame energie. Tenslotte moeten er maatregelen worden getroffen die zorgen voor behoud of vermindering van de geluidsbelasting in stiltegebieden en het behoud en herstel van donkere gebieden.

De natuurwaarden in Peel en Maas willen we in de eerste plaats versterken door de ecologische hoofdstructuur versneld te realiseren (in 2010) en door deze te beschermen tegen ongewenste invloeden (bijvoorbeeld verdroging en vermesting). Daarnaast moeten de randvoorwaarden voor de realisatie van de natuurdoelen worden gerealiseerd. Voor een duurzaam ecologisch netwerk en een betere milieu- en ruimtelijke kwaliteit van de ecologische hoofdstructuur moeten de ecologische verbindingzones in 2010 functioneren. Ook de robuuste ecologische verbindingzone en de regionale natuur- en landschapseenheden moeten worden begrensd en de doelstellingen moeten worden gerealiseerd. Daarbij streven we naar een optimale inzet van agrarisch natuurbeheer, bijvoorbeeld door versterking en vergroting van samenwerkingsverbanden van agrariërs. Agrarisch natuurbeheer en andere instrumenten en maatregelen dienen tenslotte ook een bijdrage te leveren aan behoud, herstel en ontwikkeling van een zo natuurlijk mogelijke verscheidenheid aan planten- en diersoorten.

De kenmerkende kwaliteiten van het landschap in Peel en Maas moeten behouden, versterkt en verder ontwikkeld worden. Hierbij is aandacht nodig voor de cultuurhistorische, archeologische, architectonische en aardkundige waarden. Dit is onder andere aan de orde bij het aanwijzen van gebieden waar nieuwe functies kunnen komen en bij de uitwerking van reconstructieprojecten. Hierbij moet de diversiteit van het landschap (bijvoorbeeld open en besloten, droge en natte gebieden) worden behouden en waar mogelijk versterkt. Nieuwe intensieve agrarische bedrijven dienen een goede landschappelijke en architectonische inpassing te krijgen. Daarnaast kan het landschapsbeeld worden verbeterd door de sloop van oude, leegstaande gebouwen. Tenslotte kunnen ook nieuwe landgoederen bijdragen aan een versterking van de landschappelijke kwaliteiten van Peel en Maas.

Sociale en economische vitaliteit

Het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden voor een duurzame landbouw is een belangrijke reconstructiedoelstelling. Allereerst behouden bedrijven op goede locaties hun ontwikkelingsmogelijkheden. Daarnaast worden locaties en gebieden aangewezen waar intensieve veehouderijbedrijven die in hun ontwikkelingen worden belemmerd, de mogelijkheid krijgen verder te gaan. Het kan hierbij gaan om een bestaande duurzame locatie in een verwevingsgebied of landbouwontwikkelingsgebied. Ook kan het een nieuwe locatie betreffen in een landbouwontwikkelingsgebied.

Voor de varkenshouderij zijn maatregelen van belang om de verspreiding van epidemieën onder varkens te voorkomen. Ook het ontwikkelen van de ketenbenadering in de landbouw in zijn algemeenheid en in de intensieve veehouderij in het bijzonder, levert hieraan een bijdrage. De melkveehouderij dient op een aantal plaatsen te worden geëxtensiverd om de bodem- en waterkwaliteitsdoelen te realiseren. Hierbij wordt nadrukkelijk gekeken naar de ruimtelijke

structuur. Voor de melkveehouderij, maar ook voor andere grondgebonden bedrijven, dient de ruimtelijke structuur te worden geoptimaliseerd. Ook voor de glastuinbouw is de ontwikkeling van een optimale ruimtelijke structuur nodig. Deze bedrijven worden gestimuleerd zich te vestigen op duurzame projectlocaties. Naast de gangbare landbouw zijn er mogelijkheden voor biologische en verbrede landbouw. Deze worden gestimuleerd, waarbij landelijk en provinciaal wordt gestreefd naar een groei van de biologische landbouw van gemiddeld 40% per jaar. Vormen van verbrede landbouw die gestimuleerd moeten worden zijn landbouw en zorg, agrotouristische diensten, streekproducten, agrarisch natuurbeheer en overige (nieuwe) nevenactiviteiten.

Recreatie en toerisme zijn belangrijke sectoren in Peel en Maas. Om deze te versterken zijn ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden nodig. Het kan daarbij gaan om het bieden van een nieuwe geschikte locatie aan een recreatiebedrijf dat zich niet verder kan ontwikkelen, bijvoorbeeld omdat het dicht bij kwetsbare natuur ligt. Ook het toeristisch-recreatieve product behoeft verbetering, onder andere door het stimuleren van kwaliteitsverbetering, vergroting van de verscheidenheid en door professionalisering. Waar mogelijk worden routes en routenetwerken ontwikkeld, waarbij de toegankelijkheid van het agrarisch gebied en natuurgebieden wordt vergroot. Hierbij moet nadrukkelijk rekening worden gehouden met de draagkracht van de verschillende gebieden in Peel en Maas.

Om de sociale en economische structuur in Peel en Maas te versterken onderscheiden we vier speerpunten. Allereerst moeten de sociale en economische gevolgen van veranderingen binnen de landbouw worden opgevangen. Dit is in met name bij de intensieve veehouderij van belang. Daarnaast dienen er nieuwe sociale en economische mogelijkheden voor het platteland te komen, onder andere nieuwe economische dragers. Ook willen we aandacht voor maatregelen die de leefbaarheid op het platteland kunnen vergroten. Tenslotte moet een uitvoeringsorganisatie worden ingesteld voor de uitvoering van het sociaal en economisch beleid. Deze zal lokale en regionale initiatieven op sociaal en economisch gebied initiëren, stimuleren en begeleiden.

De verkeers- en vervoersprojecten die in het kader van de reconstructie worden opgepakt, moeten aansluiten bij de principes van Duurzaam Veilig. Zo kunnen de verkeersveiligheid, leefbaarheid en bereikbaarheid worden vergroot door ontbrekende schakels in het (recreatieve) fietspadennetwerk aan te leggen. Maatregelen binnen de reconstructie moeten positieve gevolgen hebben voor de leefbaarheid, bereikbaarheid en verkeersveiligheid in Peel en Maas.

3.3 Beginnen we met alles tegelijk?

3.3.1 Faseren

De hierboven genoemde reconstructiedoelen voor Peel en Maas omvatten een breed scala aan onderwerpen. Voor een aantal hiervan is duidelijk, dat wij zo snel mogelijk met de uitvoering kunnen en willen starten. Dat betekent dat deze doelen in de eerste fase van de reconstructie opgepakt worden. Voor een aantal andere doelen kan dat nog niet. Er is nog onvoldoende duidelijkheid over bijvoorbeeld de kaders of er is een nadere uitwerking noodzakelijk. We starten in de eerste fase in elk geval met de maatregelen om de belangrijkste doelen te verwezenlijken. Ook een aantal doelen waarvoor het wettelijke kader al gereed was of waar toch al aan de uitvoering werd gewerkt, kunnen direct ter hand genomen worden. Deze doelen zijn hieronder genoemd en worden in het voorkeursalternatief (hoofdstuk 4) verder uitgewerkt.

De reconstructiedoelen die op dit moment nog niet worden opgepakt, komen aan de orde in de volgende planfasen van de reconstructie (tweede en derde fase). Wat we willen bereiken in

de hele reconstructieperiode is dus al wel bepaald, maar de fasen waarin de doelen worden uitgevoerd kunnen per thema verschillen.

3.3.2 Peel en Maas

In de eerste planperiode wordt in Peel en Maas gestart met de uitvoering van 22 doelen. Het grootste deel van deze doelen wordt in elk reconstructiegebied in Noord-Brabant opgepakt. Een aantal andere hebben wij daar nog aan toegevoegd. Het zijn doelen die zowel de omgevingskwaliteit verbeteren als de sociale en economische vitaliteit vergroten.

Voor het thema water wordt in de eerste planperiode gewerkt aan het verminderen van wateroverlast en het verbeteren van de waterhuishouding voor landbouw en natuur. Ook de kwaliteit van water en bodem wordt verbeterd. Dat gebeurt door sanering van riooloverstorten en ongezuiverde lozingen en het terugdringen van de uitspoeling van fosfaat en nitraat. Voor het thema milieu wordt in de eerste planperiode gewerkt aan het verminderen van de ammoniakbelasting van natuurgebieden en het terugdringen van de stankhinder. Hiertoe is onder andere een integrale zonering voor de intensieve veehouderij opgesteld en worden er projecten gestart. Door de doelen voor water en lucht te realiseren, neemt ook de kwaliteit van de natuur toe. Bovendien wordt in de eerste planperiode gewerkt aan het realiseren van de ecologische hoofdstructuur, het herstellen van beken en is de begrenzing van regionale natuur- en landschaps-eenheden in dit plan opgenomen. Om de landschappelijke kwaliteit te verbeteren, wordt een regionale landschapsvisie opgesteld, worden intensieve veehouderijbedrijven groen en architectonisch ingepast en worden oude, leegstaande gebouwen die geen architectonische waarde hebben, gesloopt.

Voor het thema landbouw wordt in de eerste planperiode gestart met de extensivering van de melkveehouderij. Daarnaast wordt door de integrale zonering de ruimtelijke structuur van de intensieve veehouderij beter afgestemd op water en bodem, natuur en milieu. In Peel en Maas zijn, naast de intensieve veehouderij, de boom- en vaste plantenteelt belangrijke agrarische sectoren. Om deze sectoren duurzaam te kunnen ontwikkelen is in het kader van de reconstructie beleid voor de boom- en vaste plantenteelt opgesteld.

Ter versterking van de toeristisch-recreatieve sector is een regionale toeristisch-recreatieve visie uitgewerkt. Om de sociale en economische structuur van het platteland te versterken, wordt tenslotte een uitvoeringsorganisatie ingesteld die hiervoor projecten zal initiëren.

Bij het realiseren van deze doelen worden cultuurhistorische en landschappelijke waarden zoveel mogelijk behouden en waar mogelijk versterkt. Verder worden de maatregelen afgestemd op de aanwezige natuur- en landschapswaarden en de draagkracht van het gebied.

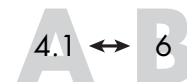
4 Plan en alternatieven

Dit hoofdstuk beschrijft ons voorkeursalternatief voor Peel en Maas (§4.1). Het voorkeursalternatief geeft onze keuzes bij de uitvoering van de reconstructiedoelen weer. Het vormt de kern van het reconstructieplan. Onze visie (§3.1), de (mede daarop gebaseerde) reconstructiedoelen en de fasering voor het gebied (§3.2 en §3.3) zijn belangrijke bouwstenen voor het voorkeursalternatief.

Naast het voorkeursalternatief zijn andere alternatieven bekeken (zie §4.2). Door het vergelijken van verschillende oplossingen en het doorrekenen van de effecten van de verschillende alternatieven is het voorkeursalternatief aangescherpt.

4.1 Voorkeursalternatief

Het voorkeursalternatief wordt beschreven aan de hand van deelgebieden. Per deelgebied schetsen wij een samenhangend beeld van de voorgenomen activiteiten en ontwikkelingen. De thema's die relevant zijn voor dat deelgebied hebben wij zo concreet mogelijk beschreven en indien mogelijk op kaart gezet (zie de plankaarten 1 en 2).

Een aantal thema's kan niet specifiek per deelgebied worden uitgewerkt, maar geldt voor meerdere deelgebieden. Deze thema's zijn in §4.1.1 beschreven. In §4.1.2 staat vervolgens een gebiedsgerichte beschrijving.

Een aantal voorgenomen activiteiten is verder uitgewerkt in projecten die in de periode 2005-2008 worden uitgevoerd. Deze projecten staan in het uitvoeringsprogramma.

4.1.1 Algemene thema's

Het belang van beschikbaarheid van grond

Voor het realiseren van de reconstructiedoelstellingen is het van groot belang dat er voldoende grond beschikbaar is. Daarom is het noodzakelijk dat het Bureau Beheer Landbouwgronden (BBL) alle kansen benut om gronden aan te kopen die van belang kunnen zijn voor het realiseren van de reconstructiedoelen. Het gaat daarbij zowel om gronden binnen de ecologische hoofdstructuur als gronden daarbuiten. Deze laatste zijn nodig voor de gewenste grondmobiliteit, bijvoorbeeld bij kavelruilprojecten. Wij zijn van mening dat bij de realisatie van de reconstructiedoelstellingen ook gronden van gemeenten en andere overheden in beschouwing genomen moeten worden. Er wordt daarom in de eerste planperiode een aankoopstrategieplan opgesteld. Daarin staat waar deze gronden in het reconstructiegebied liggen en op welke wijze die bruikbaar zijn bij de realisatie van de reconstructiedoelen. Om alle kansen te benutten wordt nu nog geen prioriteit aangegeven voor de aankoop van gronden; bij elke kans om gronden aan te kopen wordt gekeken of ze van (essentieel) belang zijn. Wij zijn van mening dat bij de aankoop van gronden een regionale afweging van de reconstructiedoelen gewenst is. Op het moment dat er kansrijke integrale projecten zijn, zullen de grondaankopende partijen elkaar ondersteunen om de reconstructiedoelen te realiseren.

Een integrale aanpak

We kiezen in een aantal gebieden voor een gebundelde inzet van maatregelen en middelen in de eerste planperiode. Het betreft De Vilt, het St. Annabosch en de regionale natuur- en land-

schapseenheid Maashorst-Maasvallei, inclusief het stroomgebied van de Hooge Raam/Halsche Beek. Bij de keuze van deze gebieden hebben we met name gekeken waar een integrale benadering tot win-win situaties kan leiden. Ook voor andere gebieden, zoals de landbouwontwikkelingsgebieden en de projectlocatiegebieden recreatie (zie hieronder), wordt een integrale aanpak voorgestaan. Wij zullen integrale projecten dan ook waar mogelijk initiëren en stimuleren.

Water en bodem

Wij hechten er veel belang aan om de verschillende waterthema's (waterkwantiteit, waterkwaliteit, beekherstel) in samenhang met elkaar op te pakken. Om hiermee ervaring op te doen, starten wij in de eerste planperiode een pilot integraal waterbeheer. Deze omvat een gedeelte van de Maashorst en het stroomgebied van de Hooge Raam/Halsche Beek. Hierbij onderzoeken wij de mogelijkheden om aan te sluiten bij de organisatiestructuur van landinrichting Graspeel.

Om de waterdoelstellingen te realiseren willen wij, waar mogelijk, gebruik maken van groenblauwe diensten zoals die door agrariërs kunnen worden geleverd. Gebieden die hiervoor in eerste instantie in aanmerking komen zijn de beekdalen van de Aa en Leijgraaf, delen van de wijstgronden, het dal van de Raam en het stroomgebied van de Hooge Raam/Halsche Beek.

Aanpak verdroging en wateroverlast

Verdroging en wateroverlast kunnen niet los van elkaar worden gezien. Wanneer het water onvoldoende (lang) wordt vastgehouden, ontstaan er op sommige momenten grote piekafvoeren en op andere momenten is er te weinig water (verdroging). Om deze problemen aan te pakken willen wij de volgende werkwijze hanteren.

Wij geven de *hoogste prioriteit aan het vasthouden van water in de haarvaten*. Hoewel de verschillende partijen (provincie, Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie, waterschappen, gemeenten, lokale natuur- en milieuorganisaties) de afgelopen periode al een groot aantal maatregelen hebben genomen om de verdroging tegen te gaan (onder meer door het plaatsen van stuwijtjes), hebben veel natuur- en landbouwgebieden nog steeds last van verdroging. Dit hangt onder meer samen met de grote hoeveelheid water die gewonnen wordt in de drinkwaterwinningen van Boxmeer en - in mindere mate - van Vierlingsbeek en Veghel. Uit de effectbepaling van de milieueffectrapportage komt naar voren dat zowel de natuur als de landbouw zijn gebaat bij een vermindering van de hoeveelheid gewonnen drinkwater in Vierlingsbeek en Boxmeer. In het project 'Water op Maat' wordt onderzocht op welke wijze eventueel verdrogende effecten van de winningen van Vierlingsbeek en Boxmeer verminderd kunnen worden. Hierbij mag de relatie met andere winningen niet uit het oog verloren worden.

Wij zullen *waterconserveringsinitiatieven* in heel Peel en Maas waar mogelijk ondersteunen. In de eerste planperiode worden vier projecten gestart die de verdroging terugdringen. Deze liggen in de Maashorst, het gebied ten noorden van Venhorst, het gebied van de Grootte Slink-Bunthorst en het gebied van de Sambeekse Uitwating. In deze gebieden wordt bekeken wat de effectiviteit is van verschillende maatregelen, zoals sloten dempen en het aanpassen van het profiel van de bovenloop van watergangen. Ook het scheiden van aan- en afvoer van waterlopen behoort tot de mogelijkheden.

Daarnaast zal - om de gewenste natuurwaarden te realiseren - in een aantal natte natuurgebieden de *grondwaterstand worden verhoogd*. Hierdoor stijgt mogelijk de grondwaterstand in de omliggende agrarische gebieden. Wij zullen in de eerste planperiode voor de natte natuurplek De Vilt, Hooge Raam/Halsche Beek en het St. Annabosch een pakket van maatregelen op-

stellen die leiden tot het gewenste, dus voor alle functies optimale, grondwaterstand. Voor de overige natte delen van de ecologische hoofdstructuur nemen we maatregelen die geen effect hebben op de grondwaterstand in het omliggende agrarisch gebied. In de eerste planperiode geven wij prioriteit aan de Voskuilenheuvel en het Hurkske. Voor deze gebieden stellen wij een plan van aanpak op.

Om te voorkomen dat de natte natuurparels verder verdrogen, wordt er een beschermingsbeleid gevoerd. Dit beschermingsbeleid geldt voor de natte natuurparels, inclusief een zone van gemiddeld 500 meter daaromheen. Dit wordt de ‘beschermingszone natte natuurparel’ genoemd. De natte natuurparels, inclusief de beschermingszone zoals weergegeven op plankaart 1, werken door in het bestemmingsplan (zie verder §11.6.3 van deel B).

In Peel en Maas komen langs breuken in de bodem, zoals de Peelrandbreuk, wijstverschijnselen voor. Dit is uniek in Nederland. Wijst is een verschijnsel waarbij water vanuit de bodem omhoog wordt gestuwd door de aanwezigheid van een slecht doorlatende bodemlaag. In Peel en Maas zijn zoekgebieden voor wijst op plankaart 1 aangeduid. In deze gebieden zal onderzocht worden of de wijst hersteld kan worden.

Naast bovenstaande maatregelen zijn indicatief *waterbergingsgebieden* aangewezen die gerealiseerd kunnen worden om de piekafvoer van de Maas en het regionale watersysteem op te kunnen vangen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen rivierverruiming, noodoverloopgebieden en regionale waterberging.

Zoekgebieden rivierverruiming en noodoverloopgebieden

De potentiële binnendijkse zoekgebieden voor *rivierverruiming* liggen ten noorden van Schaijk en Reek en ten noorden van Gassel. Momenteel treft het Ministerie van Verkeer en Waterstaat voorbereidingen voor een studie (Integrale Verkenning Maas 2) om te komen tot een selectie van de gebieden (zoals opgenomen in het Streekplan) en maatregelen die noodzakelijk zijn om wateroverlast van de Maas in de toekomst te voorkomen. Naar verwachting wordt deze studie in 2005 afgerond.

Het kabinet heeft in december 2003 een standpunt ingenomen over rampenbeheersing bij eventuele overstroming van Rijn en Maas. Er wordt een onderzoeksprogramma opgestart en in de Nota Ruimte worden drie gebieden – waaronder het oostelijke deel van de Beerse Overlaat – gereserveerd als mogelijk *noodoverloopgebied*. Wij nemen in deze fase hierover nog geen standpunt in, maar zijn wel van oordeel dat het kabinetsbesluit nog de nodige vragen oproept en onderschrijven het voornemen van het Rijk om de streek bij de verdere besluitvorming te betrekken. Ten aanzien van de ruimtelijke reservering in de Nota Ruimte concluderen we dat de beoogde ontwikkelingen volgens het reconstructieplan hiermee niet strijdig zijn, voor zover nu bekend.

Regionale waterberging

De waterschappen werken aan een ‘Plan van Aanpak Waterberging’ om aan de taakstelling voor regionale waterberging in het kader van ‘Waterbeheer 21ste eeuw’ te voldoen. Op basis hiervan zal in de eerste planperiode duidelijk zijn welke gebieden voor waterberging daadwerkelijk nodig zijn. Het gaat hierbij om de waterbergingsgebieden voor gestuurde overstroming, die daarvoor ingericht worden. Dit zijn gebieden die nu al op natuurlijke wijze overstromen. Bij de zoektocht naar kansrijke locaties sluiten de waterschappen zoveel mogelijk aan bij bestaande initiatieven en plannen, zoals het Masterplan de Aa. Daarnaast zijn er gebieden die kansrijk zijn op grond van de visie (‘beekbuurtboeren’).

In het reconstructieplan hebben wij ‘in te richten waterbergingsgebieden’ en ‘voorlopige reserveringsgebieden 2050’ opgenomen. De in te richten waterbergingsgebieden worden in het

kader van de reconstructie ingericht en werken door in het bestemmingsplan (zie verder §11.6.3 van deel B). In Peel en Maas gaat het om het beekdal van de Aa ten zuiden van Veghel (Ham-Havel). Op plankaart 1 is dit gebied weergegeven. Andere kansrijke waterbergingengebieden die nog niet concreet begrensd zijn, liggen bovenstrooms van Oploo en in de omgeving van Rijkevoort. Ook de Groespeel lijkt een kansrijk gebied voor regionale waterberging. Daarnaast liggen er goede mogelijkheden in het Raamdalen. Hier spelen echter meerdere doelstellingen. Daarom vinden we dat voor dit gebied eerst een integraal uitvoeringsplan opgesteld moet worden (onder andere vanwege de samenhang tussen de waterkwaliteit en de kwetsbaarheid van bepaalde natuurdoeltypen).

In voorlopige reserveringsgebieden 2050 gelden de regels uit het Streekplan voor ontwikkeling van (grootschalige) kapitaalintensieve functies, zoals woonwijken, bedrijventerreinen, vestigingsgebieden voor de glastuinbouw, inplaatsingsgebieden voor de intensieve veehouderij en grote recreatiecomplexen. Dit betekent dat deze functies alleen mogen ontwikkelen als daardoor de geschiktheid van het gebied voor waterberging niet verloren gaat en de investering vanuit het oogpunt van veiligheid en schaderisico's verantwoord is.

Verbetering waterkwaliteit

Ter verbetering van de water- en bodemkwaliteit wordt een aantal bergbezinkbassins gerealiseerd. Ook zullen wij, conform het provinciale rioleringsbeleid, uiterlijk 2005 alle ongezuiverde lozingen hebben gesaneerd. Dat wil zeggen dat alle bodemlozingen zijn aangesloten op een drukriolering of dat een installatie voor de individuele behandeling van afvalwater is gerealiseerd.

Om ervaring op te doen met maatregelen voor het verbeteren van de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater, wordt in het stroomgebied van de Hooge Raam en de Halsche Beek een gebiedspilot waterkwaliteit opgezet. We hebben voor dit gebied gekozen omdat deze beken de functie waternatuur hebben en omdat een goede grond- en oppervlaktewaterkwaliteit ook van belang is voor benedenstrooms gelegen natuurparels van de Graafsche Raam.

Maatregelen waaraan we denken zijn bijvoorbeeld sanering van overstorten en ongezuiverde lozingen, samen met de landbouw zoeken naar mogelijkheden om de uit- en afspoeling van mineralen en gewasbeschermingsmiddelen te verminderen, vermindering van het gebruik van koper en zink en het beter afstemmen van de mestgift op de behoefte van het gewas.

De ervaringen uit deze en andere pilots gebruiken we om te komen tot een grootschalige aanpak van de diffuse bronnen in de tweede en derde planperiode, waarbij we nauw aansluiten bij het uitvoeringsprogramma voor de Kaderrichtlijn Water (zie kader 4.1).

Kader 4.1 Kaderrichtlijn Water

De Europese Kaderrichtlijn Water richt zich onder andere op de bescherming van aquatische ecosystemen en het verbeteren van de grond- en oppervlaktewaterkwaliteit. Hiertoe dient in 2009 een stroomgebiedsplan bestuurlijk te worden vastgesteld. Dit stroomgebiedsplan (inclusief een programma van maatregelen) richt zich op het bereiken van de gestelde waterkwaliteits- en ecologische doelstellingen in december 2015. Wij zullen zoveel mogelijk onze medewerking verlenen aan het opstellen van de conceptstroomgebiedsplannen, inclusief het vanuit de Kaderrichtlijn vereiste programma van maatregelen. Wij streven er daarbij naar om deze maatregelen zoveel mogelijk een plaats te geven in het tweede generatie plan, voor zover het valt binnen de kaders van de reconstructie.

Voor een aantal natuurgebieden treffen wij daarnaast maatregelen om de waterkwaliteit te verbeteren. Deze maatregelen gebeuren op basis van vrijwillige deelname door de betrokken agrariërs. Welke maatregelen het meest effectief zijn, onderzoeken wij in de eerste planperiode in

het project 'Blauwe knooppunten'. Naast het stroomgebied van de Hooge Raam/Halsche Beek hebben Het Hurkske, het St. Annabosch en De Vilt in de eerste planperiode prioriteit.

Beekherstel

Wij geven prioriteit aan beekherstel. Daarom zal in de eerste planperiode voor alle beken waar herstel wordt nagestreefd, een uitvoeringsplan beken worden opgesteld. Wij streven tijdens de reconstructieperiode naar beekherstel voor de volgende beken: St. Jansbeek, Graafsche Raam, Ottersgraaf, Biezenloop, Molenbeek, de Aa, de Leijgraaf, Lage Raam, de Halsche Beek, Hooge Raam, Oeffeltsche Raam en Campagne Beek.

Ammoniak

Bij de integrale beschrijving per deelgebied geven we aan dat we voor een aantal natuurgebieden projecten willen starten om de ammoniakdepositie te verminderen. Ook hier geldt dat deze projecten zijn gebaseerd op vrijwillige deelname door agrariërs. Om ervaring hiermee op te doen, zullen wij voor het Hurkske, het St. Annabosch, de Maashorst, de Hooge Raam/Halsche Beek en De Vilt in de eerste planperiode pilotprojecten starten die gericht zijn op de vermindering van de ammoniakuitstoot.

Stank

Het aantal stankgehinderden willen we terugdringen op basis van een duidelijke (ruimtelijke) visie. De gemeenten gaan in de eerste planperiode na welke kernen hierbij prioriteit hebben. Daarnaast starten wij, om een extra afname van de stankemissie te stimuleren, in de eerste planperiode drie gebiedspilots. Deze liggen in Eerde, Venhorst en Vortum-Mullem.

Ecologische hoofdstructuur en ecologische verbindingzones

Wij zijn van mening dat de *ecologische hoofdstructuur en de ecologische verbindingzones versneld moeten worden gerealiseerd* (2010). Dit willen wij op de volgende wijzen stimuleren:

- Wij stellen in de eerste planperiode een aankoopstrategieplan op. Hierin is aangegeven welke knelpunten worden aangepakt en welke prioritering wordt gegeven in aankopen, ruilen en verplaatsen. Ook staat hierin aangegeven in welke planperiode en op welke wijze dat plaats zal vinden. Daarnaast wordt in het aankoopstrategieplan ingegaan op de wijze waarop de gemeentelijke gronden en gronden van andere overheden kunnen worden ingezet (zoals door kavelruil).
- Wij dragen actief bij aan grondverwerving, kavelruil en verplaatsingen. Dat doen we bijvoorbeeld door voorlichting te geven binnen onze netwerken over de mogelijkheden en door signalen en wensen uit de streek op te vangen. Deze geven we vervolgens door aan de bevoegde instanties.
- Wij dragen actief bij aan de inzet van het Programma Beheer, bijvoorbeeld door voorlichting te geven binnen onze netwerken over de mogelijkheden en door signalen en wensen uit de streek op te vangen. Deze geven we vervolgens weer door aan de bevoegde instanties.
- Wij stimuleren waar mogelijk functiecombinaties.

De ecologische hoofdstructuur wordt ook versterkt door de realisatie van andere doelen (waterdoelen, bodem- en waterkwaliteit, vermindering ammoniakdepositie) en de manier waarop ontwikkelingen worden getoetst of gestimuleerd.

Wanneer gronden zijn verworven voor de realisatie van de ecologische hoofdstructuur, zijn vaak ook inrichtings- en beheersmaatregelen nodig om de grond geschikt te maken voor de gewenste natuurdoelen. Zodra duidelijk is dat voldoende grond beschikbaar is om een functioneel inrichtingsplan te maken en uit te voeren, zullen wij dit initiëren en ondersteunen.

Regionale natuur en landschapseenheden

In Peel en Maas liggen de volgende regionale natuur- en landschapseenheden: Maashorst-Maasvallei, Stippelberg en Maasuitewaarden (klein gedeelte in het noorden).

Deze regionale natuur- en landschapseenheden dienen om bepaalde natuur- en agrarische gebieden te beschermen tegen verstedelijking en aanverwante grootschalige nieuwe bebouwing. Daaronder vallen bijvoorbeeld kassencomplexen, inplaatsingsgebieden intensieve veehouderij, nieuwe grootschalige vormen van verblijfsrecreatie en ander grootschalige functieveranderingen die niet bij het gebied passen.

In de regionale natuur- en landschapseenheden staan bescherming en ontwikkeling van natuur-, landschap- en cultuurhistorische waarden centraal. Hierbij passen schone, extensieve en grondgebonden vormen van landbouw en recreatie. We stimuleren projecten die hieraan bijdragen.

De begrenzing van de regionale natuur- en landschapseenheden uit het Streekplan is basis geweest voor de begrenzing van de regionale natuur- en landschapseenheden op perceelsniveau in dit plan. In het begrensde gebied geldt het Streekplanbeleid voor de regionale natuur- en landschapseenheden.

Maasuitewaarden

Het grootste deel van de regionale natuur- en landschapseenheid Maasuitewaarden ligt in het reconstructiegebied Maas en Meierij. Uitgangspunt voor de begrenzing van deze regionale natuur- en landschapseenheid is de Maasdijk. Binnendijks gelegen aanwezige of te ontwikkelen natuurelementen die goed aansluiten op de regionale natuur- en landschapseenheid, zijn wel opgenomen. Voor Peel en Maas gaat het om het gebied tussen de Hertogswetering en Keent.

Maashorst-Maasvallei

Vanuit Herperduin is een verbinding gemaakt met de regionale natuur- en landschapseenheid Maasuitewaarden door een strook ten zuiden van de Erfdijk in de begrenzing op te nemen. Een tweede verbinding met de regionale natuur- en landschapseenheid Maasuitewaarden is gevormd via het terrein van de Binckhof ten westen van Velp. Vanwege de belangrijke hydrologische, geologische, ecologische en landschappelijke samenhang met het gebied de Maashorst zijn het gebied Achter de Bergen, de Bedafsche Bergen en het daaraan grenzende gebied met wijstgronden (gemeente Uden) toegevoegd. Het Hollanderbroek ten noordoosten van Mill is een groot primair agrarisch gebied en is om die reden buiten de begrenzing gehouden. Het gebied De Kuilen ten noordwesten van Mill is daarentegen aan de regionale natuur- en landschapseenheid toegevoegd vanwege de landschappelijke waarden ervan. Daarnaast is ervoor gekozen een aantal kleinere gebiedjes buiten de regionale natuur- en landschapseenheid te laten of juist op te nemen vanwege de aard van de aanwezige landbouwbedrijven, recreatievoorzieningen en landschappelijke waarden.

De Stippelberg

De Vale Peel is in de begrenzing opgenomen omdat dit gebied goed past binnen de doelstellingen van de regionale natuur- en landschapseenheid vanwege de aanwezige grondgebonden melkveebedrijven. Ten westen van Sint Anthonis wordt het landschappelijke waardevolle gebied tussen de dorpskern en de camping Ullingse Bergen aan de regionale natuur- en landschapseenheid toegevoegd. Ter hoogte van recreatiecentrum De Bergen is een gebied toegevoegd waarmee wordt aangesloten bij de robuuste ecologische verbindingszone die de regionale natuur- en landschapseenheid Stippelberg en de regionale natuur- en landschapseenheid Maashorst-Maasvallei met elkaar verbindt. Op een aantal andere plaatsen is de regionale natuur- en landschapseenheid enigszins verkleind omwille van aanwezige intensieve veehouderijbedrijven.

Soortenbescherming

Wij willen kwetsbare soorten zoveel mogelijk beschermen en waar mogelijk de leefgebieden van kwetsbare soorten ontwikkelen. Daarom stellen wij in het kader van het soortenbeschermings-beleid de komende jaren soort- en habitatbeschermingsplannen op, met specifieke maatregelen voor een aantal kwetsbare soorten.

Agrarisch natuur- en landschapsbeheer

In Peel en Maas liggen veel kansen voor agrarisch natuurbeheer. Alle categorieën gebieden waar agrarisch natuur- en landschapsbeheer kan worden ingezet zijn in ruime mate aanwezig (zowel vanuit het oogpunt van natuur en landschap als cultuurhistorie). Gezien de prioriteit die wij geven aan de regionale natuur- en landschapseenheid Maashorst-Maasvallei, de robuuste ecologische verbindingzone, het Maasheggengebied en de wijstgronden stimuleren wij de inzet van de Stimuleringsregeling Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer met name in deze gebieden. Hierbij vinden wij het van belang dat de continuïteit gewaarborgd is. Dit betekent nadrukkelijk niet dat initiatieven in de andere gebieden in de groene hoofdstructuur-landbouw, de regionale natuur- en landschapseenheden en de agrarische hoofdstructuur-landschap, die een belangrijke bijdrage leveren aan het Brabantse landschap, op voorhand uitgesloten worden van subsidie in het kader van deze regeling.

Landschap en cultuurhistorie

Bestaande landschappelijke en cultuurhistorische waarden worden behouden en beheerd voor een optimale ruimtelijke kwaliteit. Daarnaast wordt het landschap verbeterd door de aanleg en bescherming van een lokaal en regionaal landschappelijk raamwerk, groen rondom de dorpen en steden, aanleg van nieuwe landgoederen en inpassing van agrarische bebouwing. Om al deze ontwikkelingen in samenhang te bezien, stellen we in de eerste planperiode, samen met de provincie, een regionale landschapsvisie op. Hierin zullen wij de ruimtelijke, ecologische en cultuurhistorische landschapswaarden integreren. De regionale landschapsvisie kan als basis dienen voor de volgende generatie van het reconstructieplan. Als aftrap voor een regionale landschapsvisie hebben we de inspiratiekaart landschap Peel en Maas gemaakt (zie §6.5 van deel B). Het doel van deze kaart is om de kansen voor versterking van het landschap zoveel mogelijk te benutten.

Wij zijn van mening dat de landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten van het buitengebied nadrukkelijk aandacht verdienen in de gemeentelijke welstandsnota's.

Een visie op de relatie tussen de kernen en het omliggende buitengebied vinden wij belangrijk. Voor een aantal kernen hebben gemeenten al visies opgesteld waarin deze relatie nadrukkelijk aandacht krijgt (o.a. in het kader van de Structuurvisies-Plus). Voor een aantal andere kernen zullen de gemeenten nog een ruimtelijke visie ontwikkelen, waarin de hergebruiksmogelijkheden van vrijkomende agrarische bedrijfslocaties en nieuwe economische activiteiten aandacht krijgen. Tenslotte stellen wij voor de landbouwontwikkelingsgebieden beeldkwaliteitsplannen en voor de projectlocatiegebieden recreatie samenhangende inrichtingsplannen op.

Beeldkwaliteitsplannen en samenhangende inrichtingsplannen

Voor alle inplaatsingsgebieden voor de intensieve veehouderij, die hieronder bij de integrale beschrijving per deelgebied zijn genoemd, stellen wij beeldkwaliteitsplannen op. Hierin beschrijven wij het gewenste ruimtelijke concept (bijvoorbeeld aantal in te plaatsen intensieve veehouderijbedrijven, ligging, geclusterd of verspreid). Daarnaast besteden we aandacht aan de architectonische inpassing van de bedrijven. De beeldkwaliteitsplannen vormen een toetsingskader voor de nieuwe agrarische bedrijven in de betreffende gebieden. Daarnaast stellen we ook een beeldkwaliteitsplan of samenhangend inrichtingsplan op voor projecten die grote

gevolgen hebben voor het landschap (zoals de inrichting van de rivierverruimingsgebieden en projectlocatiegebieden recreatie).

Landschapsbeleidsplannen

Veel gemeenten in Peel en Maas hebben actuele landschapsbeleidsplannen. In deze plannen worden projecten genoemd die wij - waar mogelijk - ondersteunen. In de tekst bij de deelgebieden, verderop in dit hoofdstuk, worden deze projecten daarom niet allemaal afzonderlijk beschreven; de gemeenten zullen deze projecten oppakken. Wel zijn enkele ecologische verbindingszones die wij hoge prioriteit geven opgenomen.

Landbouw

Wij vinden het belangrijk dat de landbouw zich duurzaam kan ontwikkelen. In dit reconstructieplan wordt ingegaan op een aantal specifieke aspecten dat hiermee samenhangt. Zo zullen wij, om de *veterinaire veiligheid* van de intensieve veehouderij verder te vergroten, waar mogelijk projecten ondersteunen die de huidige samenwerking binnen de keten in Peel en Maas versterken. Doel is om het aantal contacten tussen bedrijven zo beperkt mogelijk te houden en de transportstromen te verminderen, teneinde dierziekerisico's te verkleinen. Daarnaast streven wij naar het samenvoegen van meerdere locaties van één intensieve veehouderij binnen een verwevingsgebied (tot maximaal 2,5 hectare) of landbouwontwikkelingsgebied.

Voor de *grondgebonden melkveehouderij* zullen wij in een aantal kwetsbare gebieden projecten starten gericht op extensivering van het grondgebruik. Dat gebeurt door de inzet van Koopmansgelden onder de daarbij behorende voorwaarden. Naast de Koopmansgelden kunnen ook financiële middelen voor biologische landbouw en groenblauwe diensten (vergoedingen voor regionale waterberging en agrarisch natuurbeheer) worden gebruikt om de extensivering van de grondgebonden melkveehouderij te bereiken. Verder kunnen ter stimulering van de grondgebonden veehouderij de instrumenten kavelruil en herverkaveling ingezet worden.

Ook voor de andere grondgebonden landbouwsectoren is de ruimtelijke structuur niet altijd optimaal. Wij zullen initiatieven ondersteunen om de ruimtelijke structuur voor deze landbouwsectoren te optimaliseren.

Ten aanzien van *boom- en vaste plantenteelt* vinden we nieuwe ontwikkelingen in een aantal gebieden niet gewenst. Dat zijn gebieden die kwetsbaar zijn uit het oogpunt van landschap (inclusief cultuurhistorie, archeologie en aardkundige waarden) en natuur. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de beekdalen en het Maasheggengebied. Daarom is in dit reconstructieplan beleid opgenomen waarbij de ontwikkelingsmogelijkheden voor boom- en vaste plantenteelt afhankelijk zijn van de kwaliteiten die in een specifiek gebied voorkomen. Voor het hele reconstructiegebied worden daarbij vier categorieën van gebieden onderscheiden; van géén tot ruime ontwikkelingsmogelijkheden. Daarnaast hebben wij in dit reconstructieplan een *accentgebied boom- en vasteplantenteelt* aangewezen. Hier kunnen boom- en vaste plantenteeltbedrijven die momenteel op -maatschappelijk gezien - ongewenste locaties zitten, een alternatieve locatie krijgen. Ook wordt in het accentgebied boom- en vaste plantenteelt het maximum aan hoge teeltondersteunende voorzieningen vrijgelaten binnen het agrarisch bouwblok, mits de teelttechnische noodzaak is aangetoond.

Varkensvrije zone

De Reconstructiewet schrijft de begrenzing van varkensvrije zones voor. De varkensvrije zones hadden een functie in het beteugelen van de verspreiding van besmettelijke ziekten en de bestrijding van deze ziekten na een eventuele uitbraak. Hierbij ging het bijvoorbeeld om

de varkenspest. Op grond van besluiten van de Europese Commissie is het nu mogelijk om bij een uitbraak van varkenspest de dieren te vaccineren. Uit nader onderzoek blijkt dat de varkensvrije zones nu uit veterinair oogpunt geen meerwaarde meer hebben. Dit heeft er toe geleid dat de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit aan de provincies heeft verzocht geen varkensvrije zones meer in de plannen op te nemen. In het Bestuurlijk Overleg Reconstructie op 22 april 2004 hebben de provincies toegezegd dit verzoek in te willigen.

Integrale zonerings intensieve veehouderij

De Reconstructiewet schrijft voor dat het reconstructieplan een integrale zonerings voor intensieve veehouderij moet bevatten. Integrale zonerings betekent dat het hele reconstructiegebied ingedeeld wordt in drie zones: gebieden met perspectief voor primaire intensieve veehouderij, gebieden met perspectief voor hetzij natuur, hetzij “stedelijke functies” en gebieden waar natuur, landschap, cultuurhistorie, wonen, werken, recreatie en landbouw met elkaar zijn verweven. De drie gebieden heten achtereenvolgens landbouwontwikkelingsgebieden, extensiveringsgebieden en verwevingsgebieden.

In *landbouwontwikkelingsgebieden* zijn ruime mogelijkheden voor de ontwikkeling van intensieve veehouderijbedrijven. Bij bepaalde (delen van) landbouwontwikkelingsgebieden is sprake van overlap met kwetsbare functies. Deze (delen van) landbouwontwikkelingsgebieden hebben wij aangeduid als secundaire landbouwontwikkelingsgebieden. Waar geen overlap is met kwetsbare functies is sprake van primair landbouwontwikkelingsgebied. Hier dienen in eerste instantie de nieuwvestigingen plaats te vinden. Het vestigingsbeleid voor de intensieve veehouderij in primaire en secundaire landbouwontwikkelingsgebieden is opgenomen in §11.6.1 van deel B. De kern daarvan is dat nieuwvestiging van intensieve veehouderijbedrijven in secundair landbouwontwikkelingsgebied niet mogelijk is. Indien de Brabantbrede balans van in- en uitplaatsing daarom vraagt kan via een wijziging van het betreffende bestemmingsplan het verbod op nieuwvestiging in het secundaire gebied worden opgeheven. Bij het toekennen van het bouwblok in zowel primaire als secundaire landbouwontwikkelingsgebieden staat maatwerk centraal. Daarbij geldt dat op duurzame locaties een vergroting van het bouwblok tot een omvang van 2,5 hectare aan de gemeenten wordt overgelaten. Goedkeuring door Gedeputeerde Staten is dan niet nodig. Voor vergroting van het bouwblok boven de 2,5 hectare en bij nieuwvestiging blijft het goedkeuringsvereiste gelden.

In *verwevingsgebieden* kunnen intensieve veehouderijbedrijven, mits de omgeving dit toelaat, zich duurzaam ontwikkelen. Het bouwblok mag door een wijzigingsbevoegdheid van Burgemeester en Wethouders worden vergroot tot maximaal 1,5 hectare zonder dat daarvoor goedkeuring van Gedeputeerde Staten nodig is. Voor vergroting van het bouwblok van 1,5 hectare tot 2,5 hectare blijft de goedkeuringsvereiste van Gedeputeerde Staten gelden.

In *extensiveringsgebieden* hebben intensieve veehouderijen geen duurzaam perspectief. Bij de extensiveringsgebieden wordt onderscheid gemaakt tussen extensiveringsgebieden met primaat natuur en overige extensiveringsgebieden. Voor de overige extensiveringsgebieden blijft het huidige beschermingsniveau ten aanzien van stank gehandhaafd. In de extensiveringsgebieden met primaat natuur geldt, net als bij verwevings- en de landbouwontwikkelingsgebieden, een lager beschermingsniveau van stankgevoelige objecten.

Voor de integrale zonerings wordt het instrument van planologische doorwerking ingezet. De gebieden in de integrale zonerings werken door in het bestemmingsplan (zie verder §11.6.1 van deel B).

Wij hebben de gebieden begrensd door de waarden en belangen in de verschillende gebieden integraal af te wegen. Er is rekening gehouden met natuurlijke randvoorwaarden zoals water, milieu en natuur en met andere functies zoals wonen, werken en recreatie. De integrale zonerings voor de intensieve veehouderij is weergegeven op plankaart 2.

Glastuinbouw

Peel en Maas kent twee doorgroeigebieden voor de glastuinbouw, namelijk bij Veghel en Boekel. Gezien de beperkte omvang van deze gebieden en de beperkte ruimtelijke impact, is besloten dat de gemeenten Veghel en Boekel zelf de invulling en de stimulering middels projecten zullen oppakken. In dat kader zal ook nadrukkelijk worden gekeken naar de precieze begrenzing, waarbij wij van mening zijn dat enige verschuiving van deze gebieden tot de mogelijkheden behoort. Ten aanzien van solitaire bedrijven geldt het reguliere beleid zoals verwoord in de provinciale nota Glastuinbouw. Wij zijn van mening dat voor solitaire bedrijven in Peel en Maas, die vanuit oogpunt van landschap en natuur in kwetsbare gebieden liggen (en daardoor geen of beperkte uitbreidingsmogelijkheden hebben), een oplossing gevonden dient te worden.

Projectlocatiegebieden recreatie

In Peel en Maas liggen vier duurzame (boven)regionale projectlocatiegebieden recreatie: de Kraaijenbergse Plassen, Hemelrijk, De Bergen/Hippisch Centrum en Overloon. Wij vinden dat in deze gebieden ruimte is voor kwaliteitsverbetering en product vernieuwing van de bestaande bedrijven, onder de voorwaarde dat de landschappelijke en natuurlijke kwaliteiten van het gebied intact blijven en waar mogelijk worden versterkt. Daarnaast is in deze projectlocatiegebieden ruimte voor nieuwvestiging van bijvoorbeeld verblijfsaccommodaties en/of dagattracties. Bij de ontwikkeling van projectlocatiegebieden recreatie en recreatieve poorten (zie hierna) gaan wij uit van het Streekplanbeleid. Dat bepaalt dat zulke ontwikkelingen de draagkracht van het gebied niet mogen overstijgen en het toeristisch-recreatieve product van de streek moeten verrijken. De provinciale Adviescommissie Recreatie en Toerisme toetst dit als het gaat om kwetsbare gebieden (groene hoofdstructuur en agrarische hoofdstructuur-landschap uit het Streekplan).

Recreatieve poorten

In Peel en Maas richten we vier recreatieve poorten in: bij het bezoekerscentrum Slabroek, de Kraaijenbergse Plassen, Heksenboom en omgeving Overloon. Deze poorten moeten de toeristisch-recreatieve aantrekkelijkheid van natuur- en bosgebieden vergroten en tevens de kwetsbare delen van deze gebieden beschermen tegen te grote bezoekersaantallen. Een recreatieve poort vormt de ingang van een natuur- en bosgebied waar de bezoeker de auto kan parkeren om vervolgens te voet, per fiets of per paard het gebied te verkennen. Bij een recreatieve poort bevinden zich altijd een horecavoorziening, ruime parkeermogelijkheden en informatie over het gebied (zoals routefolders).

Wonen, werken en leefbaarheid

Wij vinden het belangrijk om specifiek aandacht te besteden aan de sociale gevolgen van bedrijfsbeëindiging van landbouwbedrijven, zowel direct (voor de agrariër en zijn bedrijf) als indirect (bijvoorbeeld voor het agribusinesscomplex). In het kader van de reconstructie zullen wij projecten waar mogelijk ondersteunen die zich richten op de volgende aspecten:

1. het opvangen van de sociale aspecten van veranderingen in de landbouw;
2. het stimuleren van alternatieve economische mogelijkheden voor het landelijk gebied;
3. het behouden en versterken van de leefbaarheid op het platteland.

Hierbij sluiten wij aan bij het verruimde beleid voor hergebruik van voormalige agrarische bedrijfslocaties en de mogelijkheden voor nieuwe economische activiteiten zoals opgenomen in de beleidsnotitie 'Buitengebied in ontwikkeling'.

Bebouwingsconcentraties

Kernrandzones, bebouwingsclusters en bebouwingslinten hebben wij bij de integrale zonering voor de intensieve veehouderij in de meeste gevallen begrensd als extensiveringsgebied. In ver-

band met de stankwetgeving zijn de ontwikkelingsmogelijkheden voor de intensieve veehouderij op dit moment hier al zeer beperkt. In die bebouwingsconcentraties zal de intensieve veehouderij naar verwachting op termijn grotendeels verdwijnen. Wij willen in deze zones de leefbaarheid en de kwaliteit van de omgeving versterken. Dit doen wij allereerst door de nog aanwezige intensieve veehouderijen te ondersteunen bij beëindiging, verplaatsing en/of samenvoeging van bedrijfslocaties op een plek buiten de bebouwingsconcentraties. Daarnaast zullen wij ontwikkelingsvisies voor de kernrandzones, bebouwingsclusters en bebouwingslinten opstellen (zie hierna). Tenslotte zetten wij ons in voor de versterking en herstel van landschap en natuur in (de omgeving van) deze gebieden.

Ontwikkelingsvisies bebouwingsconcentraties

Wij vinden een duidelijke ruimtelijke visie voor kernranden en bebouwingsclusters en bebouwingslinten nodig om een duurzame ontwikkeling van de dorpen en bebouwingsclusters en bebouwingslinten mogelijk te maken. De mogelijkheden van hergebruik van voormalige agrarische bedrijfslocaties en de mogelijkheden voor nieuwe economische activiteiten in deze zones worden daarbij nadrukkelijk in beschouwing genomen. Hierbij sluiten wij aan bij het verruimd beleid zoals opgenomen in de beleidsnotitie ‘Buitengebied in ontwikkeling’. Aangezien de mogelijkheden per kernrand, bebouwingscluster of -lint zullen verschillen, is maatwerk noodzakelijk. Hierbij kan in veel gevallen gebruik worden gemaakt van visies uit de Structuurvisies-Plus. Ook de uitwerkingsplannen van het Streekplan Uden-Veghel en omstreken en het Land van Cuijk bieden aanknopingspunten.

Leefbaarheid en dorpsontwikkelingsplannen

In een aantal dorpen in Peel en Maas willen wij de leefbaarheid (zie plankaart 2) versterken. De gemeenten zullen in de eerste planperiode onderzoeken of het nuttig is voor deze dorpen dorpsontwikkelingsplannen op te stellen of dat op een andere manier de leefbaarheid kan worden versterkt.

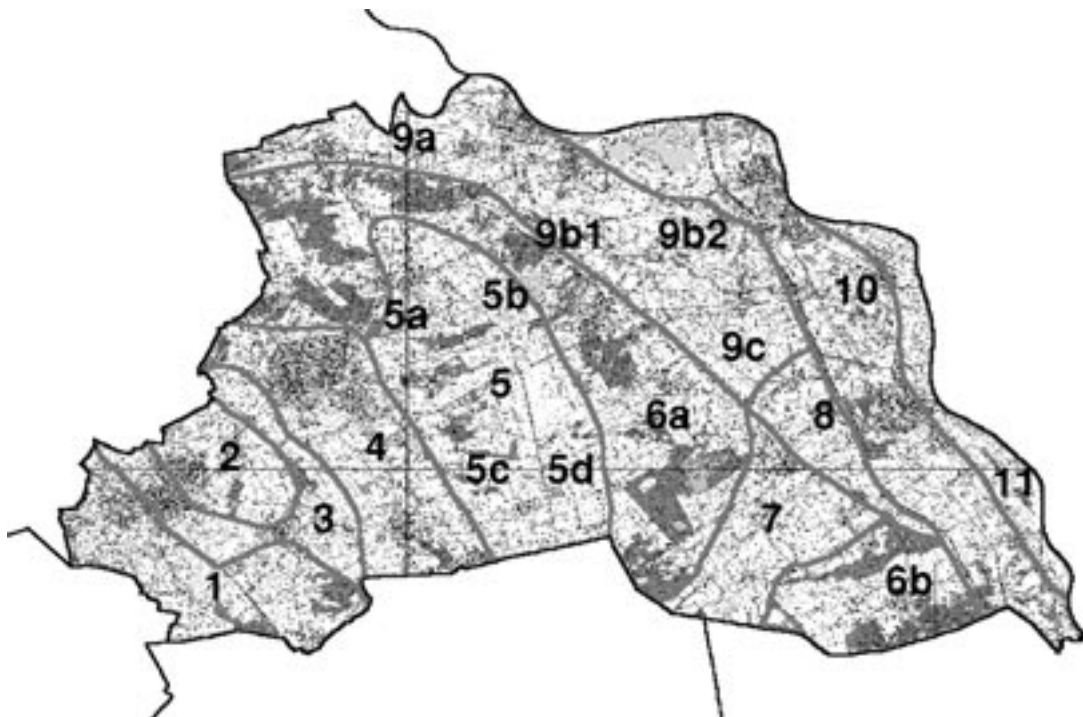
In de gemeente Veghel zijn al structuurvisies voor de kernen opgesteld. Deze visies – samen met de bijbehorende uitvoeringsprojecten - zijn dan ook te beschouwen als dorpsontwikkelingsplannen. Om ervaring op te doen met het versterken van de leefbaarheid zal de gemeente Veghel in Eerde een pilot starten. Hierbij zal worden gekeken hoe met behulp van nieuwe economische activiteiten kwaliteitswinst en mogelijk geld kan worden gegenereerd waarmee intensieve veehouderijen op ongewenste locaties kunnen worden gesaneerd of verplaatst.

Overig

We willen - mits passend in de visie voor de verschillende deelgebieden - in Peel en Maas projecten stimuleren op het gebied van verbrede landbouw, beheer en herstel van natuur, landschap en cultuurhistorie, duurzame productie en kennisontwikkeling.

4.1.2 Integrale beschrijving per deelgebied

Hieronder beschrijven we per deelgebied wat wij in de reconstructie willen gaan doen. Wij hanteren daarbij dezelfde deelgebieden als in het streefbeeld van oktober 2002 (zie figuur 4.1). De deelgebieden zijn overigens slechts een hulpmiddel voor de beschrijving.

Figuur 4.1 Ligging van de deelgebieden

Agrarisch gebied in de Centrale Slenk (deelgebied 1)

In dit grotendeels agrarisch gebied ligt het Hurkske. In dit natuurgebied herstellen we in de eerste planperiode de hydrologische situatie (vernatting). Verder verbeteren we de waterkwaliteit en starten we een project om de ammoniakdepositie op het natuurgebied te verminderen. Ook voor het Geregte en de Eerdsche Bergen nemen we maatregelen om de verdroging en de ammoniakdepositie te verminderen, maar dat gebeurt in de tweede of derde planperiode. De ecologische kwaliteiten van de Biezenloop worden hersteld, onder andere door beekherstel. Ook voor het 'Duits lijntje' treffen we maatregelen zodat de ecologische en recreatieve functie van deze oude spoorlijn toeneemt. Daarnaast liggen er plannen om deze oude spoorlijn weer in ere te herstellen. Het kan daarbij zowel gaan om goederen- als personenvervoer (lightrail). In dit deelgebied liggen drie landbouwontwikkelingsgebieden voor de intensieve veehouderij die mogelijk worden ontwikkeld. Het betreft een gebied bij de Veghelsche Hoek, een gebied ten zuiden van Zijtaart en een locatie tussen Keldonk en Boerdonk.

Het gebied bij de Veghelsche Hoek vormt met het aangrenzende landbouwontwikkelingsgebied van de Meierij en de Peel één geheel. Wij zijn van mening dat een samenhangende ontwikkelingsstrategie voor dit reconstructiegebiedsoverstijgende landbouwontwikkelingsgebied opgesteld moet worden. In Peel en Maas kunnen in dit primaire landbouwontwikkelingsgebied maximaal twee nieuwe bouwblokken worden gecreëerd.

Het gebied ten zuiden van Zijtaart is, vanwege het voorkomen van struweelvogels, grotendeels secundair landbouwontwikkelingsgebied. Er is ruimte voor maximaal vijf nieuwe bouwblokken. In het primaire landbouwontwikkelingsgebied tussen Keldonk en Boerdonk kunnen maximaal vier nieuwe bouwblokken worden gecreëerd.

Om ervaring op te doen met het versterken van de leefbaarheid zal de gemeente Veghel in Eerde een pilot starten. Hierbij wordt gekeken hoe met behulp van nieuwe economische activiteiten kwaliteitswinst en mogelijk geld kan worden gegenereerd waarmee intensieve veehouderij op ongewenste locaties kunnen worden gesaneerd of verplaatst.

In dit deelgebied worden daarnaast projecten gestart die extensieve recreatie bevorderen.

Kansrijk zijn daarbij de omgeving van de Eerdsche Bergen en het Hurkske. Voor waterrecreatie

zal toervaren op de Zuid-Willemsvaart worden gestimuleerd (benutting passantenhaven in Veghel). Tenslotte zal voor de voormalige stortplaats ten oosten van Keldonk in de eerste periode een visie worden opgesteld.

Het agrarisch gebied tussen Uden en Veghel (deelgebied 2)

De maatregelen en projecten voor dit deelgebied hangen samen met de ligging in de stedelijke regio Uden/Veghel. Zo starten we een aantal projecten om de toeristisch-recreatieve mogelijkheden in het stedelijk uitloopgebied te versterken. Ook zal het doorgroeigebied voor glastuinbouw nader worden uitgewerkt.

Beekdalen van de Aa en de Leijgraaf (deelgebied 3)

We werken het concept 'beekbuurtboeren' uit het streefbeeld verder uit met een project (zie ook kader 4.2). Hierbij worden de ecologische, landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten van de beekdalen versterkt en de sociale en economische kansen benut. Allereerst herstellen we de beekdalen van de Aa (eerste planperiode) en de Leijgraaf. Hierbij sluiten we aan bij de mogelijkheden voor regionale waterberging. In de eerste planperiode stellen we voor het gebied ten zuiden van Veghel (Ham-Havel) een uitvoeringsplan op. Hierin bekijken we of de gronden aangekocht dienen te worden of dat afspraken gemaakt kunnen worden met agrariërs, bijvoorbeeld over schadevergoeding, grondruil en groenblauwe diensten. Dit gebied – dat concreet begrensd is - krijgt met dit reconstructieplan een planologische bescherming.

In de natte laagten van de Aa en Leijgraaf wordt met een project extensieve grondgebonden melkveehouderij gestimuleerd. Op de randen van de beekdalen ligt een aantal dorpen en buurtschappen. Voor de dorpen en de buurtschappen zullen de kansen die het concept 'beekbuurtboeren' biedt verder worden uitgewerkt. Hierbij kan worden aangesloten bij de projecten die wij in dit gebied zullen initiëren ten aanzien van verbrede landbouw en recreatie en toerisme (bijvoorbeeld verkoop streekeigen producten, agrarisch natuurbeheer en aanbieden van groenblauwe diensten). Hierbij stimuleren wij het oprichten van samenwerkingsverbanden die het concept 'beekbuurtboeren' verder ontwikkelen. De landschappelijke kwaliteiten van het gebied (open beekdal en de meer besloten randen) versterken we met een aantal landschapsprojecten.

Tenslotte nemen we voor de Goorsche Bosschen en het natuurgebiedje ten oosten van Keldonk (De Roost) maatregelen die de verdroging tegengaan en de waterkwaliteit verbeteren. Ten aanzien van De Roost zullen wij daarnaast een project starten om de ammoniakdepositie te verminderen.

Kader 4.2 Beekbuurtboeren

In het concept 'beekbuurtboeren' krijgen de beekdalen een nieuwe functie. De beken krijgen de ruimte door hermean-dering; in de laagste delen is tijdens natte perioden sprake van waterberging. Het grondgebruik in deze beekdalen is afgestemd op deze relatieve hoge grondwaterstanden. In de laagten van het beekdal komen de natte natuurgebieden voor en liggen de graslanden. De boeren spelen handig in op de verschillende natuurlijke mogelijkheden in dit concept. In de natte laagten vindt hoofdzakelijk rundveehouderij plaats, terwijl op de hogere gronden akkerbouw en intensievere teelten plaatsvinden. De beekdalen worden zoveel mogelijk door de boeren beheerd (agrarisch natuurbeheer). De mate van het voorkomen van kwel en overstromingen bepalen echter of het accent meer op de natuur of op de landbouw ligt. Het ontwikkelen en aanbieden van nieuwe agrarische diensten staat in dit gebied centraal. Ook de oude buurtschappen op de hogere gronden met vaak cultuurhistorisch waardevolle bebouwing spelen in dit concept een belangrijke rol. Zo worden er overnachtingsmogelijkheden geboden en vindt er verkoop van streekeigen producten plaats. De rust van het open beekdal en de kleinschalige buurtschappen is ook aantrekkelijk voor fietsers, skeelerers en wandelaars en voor andere vormen van extensieve recreatie. Het concept beekbuurtboeren leidt er toe dat de waardering voor het gebied groter wordt.

Het overgangsgedebied Peelhorst-Centrale Slenk (deelgebied 4)

In het gebied ten noorden van Uden wordt een project gestart om invulling te geven aan de regionale natuur- en landschapseenheid de Maashorst. Ook willen wij in dit gebied de recreatieve functies versterken.

Voor het gebied tussen Uden en Boekel willen wij met een project invulling geven aan het concept 'woon-werklandschap' uit de visie (zie kader 4.3). In dit concept willen wij binnen een duidelijk landschappelijk kader (casco) ruimte bieden aan nieuwe woon- en werkfuncties. Het casco wordt in dit deelgebied gevormd door de gegraven zijtakken van de Leijgraaf met beplanting (oost-west oriëntatie) en de wijstgronden (noord-zuid oriëntatie). Met verschillende uitvoeringsprojecten zullen wij dit casco versterken. Zo zullen wij voor de wijstgronden nagaan op welke wijze deze kunnen worden beschermd en ontwikkeld. In de eerste planperiode geven wij daarbij prioriteit aan het St. Annabosch. In dit natuurgebied willen wij zowel vernattingsmaatregelen treffen (herstel wijst) als maatregelen voor de verbetering van de waterkwaliteit. Daarnaast wordt er voor dit gebied een project gestart om de ammoniakdepositie te vermindereen. Ook voor de Bedafsche Bergen willen wij zulke maatregelen nemen. Voor de wijstgronden in het noorden van dit deelgebied willen wij in de eerste planperiode maatregelen nemen die gericht zijn op herstel van de wijst. Hierbij sluiten wij aan bij de maatregelen die worden genomen bij de Aanpassingsinrichting A50. Om de verdroging zowel voor de landbouw als voor de natuur tegen te gaan, wordt voor het gebied tussen Uden en Boekel (als onderdeel van een groter gebied) een waterconserveringsproject gestart.

Binnen het casco zullen verschillende *accenten* ten aanzien van wonen en werken worden onderscheiden. Projecten die wij initiëren of ondersteunen zijn:

- Ontwikkelen van het doorgroeigebied glastuinbouw in relatie tot het landbouwontwikkelingsgebied langs de Waterdelweg. In dit landbouwontwikkelingsgebied is ruimte voor maximaal twee nieuwe bedrijven. Er is overlap met dassenleefgebied, maar deze bevindt zich aan de achterzijde van percelen (secundair landbouwontwikkelingsgebied). Nieuwe bouwblokken zullen juist aan de voorzijde langs de bestaande weg ontsloten worden (primair landbouwontwikkelingsgebied).
- Stimuleren champignonteelt in de regio Boekel/Volkel/Uden.
- Ontwikkelen van het projectlocatiegebied recreatie Hemelrijk. Hier staan we versterking van deze regionale dagattractie voor met ondersteunende verblijfsaccommodatie.

In het hele deelgebied willen wij het recreatief medegebruik stimuleren. Daarnaast zien wij goede mogelijkheden voor de ontwikkeling van een dagrecreatief cluster rondom het natuurtheater Naat Piek, met als thema theater- en kunstvormen (ateliers).

Kader 4.3 Woon-werklandschap

In het concept 'woon-werklandschap' wordt binnen een duidelijk landschappelijke raamwerk (casco) ruimte geboden voor nieuwe woon- en werkfuncties. Dit concept kan bijvoorbeeld worden toegepast in het gebied tussen Uden en Boekel. Hier wordt het landschappelijke raamwerk gevormd door de gegraven zijtakken van de Leijgraaf met beplanting (oost-west oriëntatie) en de wijstgronden (noord-zuid oriëntatie). Binnen dit landschappelijke raamwerk kunnen verschillende woon- en werkaccenten worden onderscheiden; dorpen waar in de dorpsranden nieuwe woningen worden gebouwd, grondgebonden landbouw (rundveehouderij, volleggrondstuinbouw), clusters van glastuinbouwbedrijven en champignonbedrijven. Ook zijn er in de randen van sommige dorpen nieuwe kleine ambachtelijke bedrijven gevestigd.

Noordwestelijk deel van de open centrale Peelhorst (deelgebied 5a)

Dit betreft globaal het gebied ten noorden van het 'Duits lijntje', ten westen van de Middenpeelweg en ten zuidoosten van de Maashorst. In dit gebied starten wij in de eerste

planperiode een pilot integraal waterbeheer. Onderdeel hiervan is een waterconserveringsproject (dat in een groter gebied loopt) om de verdroging van zowel de natuur- als landbouwgebieden tegen te gaan. Daarnaast nemen we ten zuiden van Zeeland in de eerste planperiode maatregelen om de wijstgronden te herstellen. Hierbij sluiten wij aan bij de maatregelen die genomen worden in het landinrichtingsproject Graspeel. Ook worden in dit brongebied - op vrijwillige basis - maatregelen genomen om de waterkwaliteit van de Hooge Raam en Halsche Beek te verbeteren. Maatregelen waaraan we denken zijn bijvoorbeeld het saneren van overstorten en ongezuiverde lozingen, het samen met de landbouw zoeken naar mogelijkheden om de uit- en afspoeling van nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen te verminderen, het verminderen van het gebruik van koper en zink en het beter afstemmen van de mestgift op de behoefte van het gewas.

Daarnaast worden de ecologische, landschappelijke en toeristisch-recreatieve kwaliteiten van het ‘Duits lijntje’ versterkt in een uitvoeringsproject.

In het noorden van dit deelgebied ligt de regionale natuur- en landschapseenheid de Maashorst. Hier start een project om de kansen die hiermee samenhangen zo maximaal mogelijk te benutten.

Een klein gedeelte van het landbouwontwikkelingsgebied de Graspeel ligt in dit deelgebied; het grootste deel ligt in deelgebied 5b. Dit gebied zullen wij verder ontwikkelen.

Noordoostelijk deel van de open centrale Peelhorst (deelgebied 5b)

Dit betreft globaal het gebied ten noorden van het ‘Duits lijntje’, ten oosten van de Middenpeelweg en ten zuiden en westen van de bosgordel van de Peelhorst. In dit gebied starten wij in de eerste planperiode een pilot integraal waterbeheer. Onderdeel hiervan is een waterconserveringsproject (dat in een groter gebied loopt) om de verdroging van zowel de natuur- als landbouwgebieden tegen te gaan. Daarnaast zullen wij in dit brongebied - op vrijwillige basis - maatregelen nemen om de waterkwaliteit van de Hooge Raam en Halsche Beek te verbeteren. Maatregelen waaraan we denken zijn o.a. het saneren van overstorten en ongezuiverde lozingen, het samen met de landbouw zoeken naar mogelijkheden om de uit- en afspoeling van nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen te verminderen, het verminderen van het gebruik van koper en zink en het beter afstemmen van de mestgift op de behoefte van het gewas. Tevens zullen wij in een project de ecologische verbindingfunctie van de Graspeelloop en het ‘Duits lijntje’ versterken.

In de Graspeel ten oosten van de Middenpeelweg (en een klein gedeelte ten westen hiervan) wordt een inplaatsingsgebied voor de intensieve veehouderij ontwikkeld. Het gaat hierbij om maximaal zes nieuwe intensieve veehouderijbedrijven. Dit gebied vinden wij zeer geschikt voor inplaatsing van intensieve veehouderijbedrijven uit de omgeving van Zeeland, Langenboom, Mill en Grave. Aandachtspunten bij de verdere invulling is allereerst het waterpotentiegebied in het noordelijke deel. Daarnaast is er in het zuidelijke deel een kleine overlap met struweelvogelgebied. Deze delen zijn dan ook te beschouwen als secundair landbouwontwikkelingsgebied. Bij de verdere invulling van dit gebied dient tenslotte nadrukkelijk rekening te worden gehouden met de bestaande burgerwoningen in het gebied.

Zuidwestelijk deel van de open centrale Peelhorst (deelgebied 5c)

Dit betreft globaal het gebied ten zuiden van het ‘Duits lijntje’, ten westen van de Middenpeelweg en ten oosten van de zone Uden-Boekel (deelgebied 4). Voor dit gebied zullen wij een project starten waarin intensieve veehouderijbedrijven, water en groen een belangrijke plaats krijgen. Hierbij wordt aangesloten bij het bestaande landschap.

In dit gebied zullen wij, om de verdroging van zowel de natuur- als landbouwgebieden tegen te gaan, in de eerste planperiode een waterconserveringsproject starten (onderdeel van een groter waterconserveringsgebied). Voor de Voskuilenheuvel zullen wij een project starten om

zowel de ammoniakdepositie te verminderen als de hydrologische situatie te herstellen (wijst). Om een extra afname van de stankemissie te stimuleren zullen wij in de eerste planperiode een pilot starten in Venhorst.

Ten westen van de Middenpeelweg worden op twee plaatsen inplaatsingsgebieden voor de intensieve veehouderij ontwikkeld. Het betreft allereerst het gebied ten zuiden van Venhorst (maximaal zes nieuwe bedrijven). Dit primaire landbouwontwikkelingsgebied vormt samen met het gebied de Beugensche Peel en met het aansluitende landbouwontwikkelingsgebied van Elsendorp in ruimtelijk opzicht een logisch geheel. Een samenhangende visie voor de invulling voor het grotere reconstructiegebiedsoverstijgende landbouwontwikkelingsgebied is in onze ogen noodzakelijk.

Het gebied tussen Odiliapeel en de Middenpeelweg vinden wij één van de belangrijkste landbouwontwikkelingsgebieden in Peel en Maas. Er kunnen maximaal twaalf nieuwe bouwblokken worden gecreëerd. Een deel van het landbouwontwikkelingsgebied kent overlap met struweelvogelgebied en dassenleefgebied en beschouwen we als secundair landbouwontwikkelingsgebied.

Zuidoostelijk deel van de open centrale Peelhorst (deelgebied 5d)

Dit betreft globaal het gebied ten zuiden van het ‘Duits lijntje’, ten oosten van de Middenpeelweg en ten westen van de bosgordel van de Peelhorst.

In dit agrarische gebied worden ten oosten van de Middenpeelweg twee inplaatsingsgebieden voor de intensieve veehouderij ontwikkeld. Het betreft het primaire landbouwontwikkelingsgebied de Wanroijische Peel waar maximaal zes nieuwe bouwblokken gecreëerd kunnen worden. Ook in de Beugensche Peel kunnen maximaal zes nieuwe bedrijven worden gevestigd. Dit gebied vormt samen met het gebied zuidelijk van Venhorst en met het aansluitende landbouwontwikkelingsgebied van Elsendorp in ruimtelijk opzicht een logisch geheel. Bij de invulling moet in onze ogen een oplossing worden gevonden voor de spanning die in dit gebiedsoortreedt ten aanzien van struweelvogelgebied; het betreft in eerste instantie een secundair landbouwontwikkelingsgebied. De keuze voor dit gebied is zeer nadrukkelijk gemaakt in samenhang met het kunnen ontwikkelen van de landschappelijke groenstructuur tussen de bossen van Sint Anthonis en de Maashorst. Om ervaring op te doen met inplaatsing van intensieve veehouderijen hebben wij de pilot ‘Sint Anthonis’ voor deze landbouwontwikkelingsgebieden gestart.

Om wateroverlast in de toekomst te beperken, zal voor de Groespeel in de eerste planperiode een uitvoeringsplan worden opgesteld. In dit plan wordt bekeken of de gronden aangekocht dienen te worden of dat afspraken gemaakt kunnen worden met agrariërs, bijvoorbeeld over schadevergoeding, grondruil of blauwe diensten. Wij sluiten hier aan bij het project ‘agrarisch natuurbeheer Groespeel’.

Ook in de Beugensche Peel ligt een natuurlijke laagte die geschikt is voor waterberging. Wij onderzoeken in de eerste planperiode of deze locatie geschikt is voor waterberging. Om de ecologische verbindingsfunctie te versterken, starten we projecten voor het Defensiekanaal en de Graspeelloop.

Oostelijke mantel van de Peelhorst (deelgebied 6a)

De kwaliteiten van dit bosrijke gebied worden versterkt doordat wij starten met de uitwerking van de regionale natuur- en landschapseenheden Maashorst-Maasvallei en de Stippelberg. Ook beginnen wij in de eerste planperiode een project om invulling te geven aan de robuuste ecologische verbindingszone die deze grote natuur- en landschapseenheden verbindt. Wij vinden dat agrariërs en particulieren bij het beheer en de inrichting van deze gebieden een belangrijke rol kunnen spelen (agrarisch natuur- en landschapsbeheer). Een goede organisatiestructuur is daarvoor van groot belang. Daarom willen wij samenwerkingsverbanden ondersteunen die projecten opzetten, passend binnen de doelstellingen voor deze gebieden.

Om de natuurlijke kwaliteiten van dit deelgebied verder te versterken, willen wij een aantal projecten starten voor de verbetering van de milieukwaliteit. Hierbij krijgen de Maashorst en de Hooge Raam en Halsche Beek prioriteit.

Voor de Maashorst en het omringende landbouwgebied treffen wij – in het kader van de pilot integraal waterbeheer - maatregelen om de verdroging tegen te gaan (waterconservering).

Hierbij zal nadrukkelijk worden gekeken of de bovenlopen van de beken bij Slabroek nog wel noodzakelijk zijn. Daarnaast starten wij in de eerste planperiode een project om de ammoniakbelasting van de Maashorst te verminderen, nemen we een aantal ontsnipperingsmaatregelen en we steunen een project dat gericht is op het herstel van de grafheuvels Necropool bij Slabroek. In de tweede planperiode starten wij in de Maashorst een project dat de natuurlijke nachtelijke duisternis moet herstellen. Tenslotte willen wij in de Maashorst een pilot opzetten voor agrarisch natuurbeheer. Hierbij sluiten wij aan bij het samenwerkingsverband van de Maashorstboeren en de natuurtoeristische visie Maashorst.

Ook voor het gebied van de Hooge Raam en Halsche Beek willen wij in de eerste planperiode projecten uitvoeren om de natuurlijke kwaliteiten te verhogen. Het gaat daarbij om de pilot integraal waterbeheer, gericht op beekherstel, waterconservering en verbetering van de waterkwaliteit (van het brongebied). Ook starten wij een project gericht op de vermindering van de ammoniakdepositie. Tevens wordt gekeken naar de mogelijkheden voor regionale waterberging.

Voor de Tovonsche Beek zullen wij nagegaan of het gewenst is om de bovenloop van de beek te dempen, onder andere om de verdroging van het St. Anthonisbos tegen te gaan.

Daarnaast willen wij ook voor een aantal andere grote natuurgebieden (De Grootte Slink-Bunthorst, St. Anthonisbos, Molenheidse bossen, Langenboomse bossen en de Kuilen, Reeksche Heide en gedeelte Herperduin) projecten starten die gericht zijn op de vermindering van de ammoniakdepositie. Voor de Grootte Slink-Bunthorst treffen we daarnaast een aantal waterconserveringsmaatregelen, bedoeld om de verdroging van zowel het natuurgebied als het omliggende landbouwgebied te verminderen.

Wij vinden dat het gebied goede ontwikkelingsmogelijkheden heeft voor recreatie en toerisme. Zo willen wij allereerst in de eerste planperiode het projectlocatiegebied De Bergen/Hippisch Centrum ontwikkelen. Het betreft een ontwikkelingsgebied voor intensieve verblijfsrecreatie en de recreatieve paardensport. Voor de ontwikkelingen van de recreatieve paardensport (met plannen rondom KNHS-Centrum in Wanroy als speerpunt) sluiten wij aan bij initiatieven van het ondernemersplatform voor ruitertoerisme. Verder willen wij bij Sint Anthonis projecten ondersteunen die gericht zijn op verbetering van de kwaliteit van de bestaande verblijfsaccommodaties. Ook zien wij hier mogelijkheden voor kleinschalige toeristisch-recreatieve ontwikkelingen. Tenslotte willen wij de toeristisch-recreatieve aantrekkelijkheid van dit gebied vergroten door een recreatieve poort te ontwikkelen.

Ook voor de Maashorst willen wij bij Slabroek een recreatieve poort inrichten. Daarnaast streven wij in het gebied ten noordoosten van de Maashorst naar kwaliteitsversterking en –verbetering van de verblijfsaccommodaties. Ook willen wij in dit gebied meer verscheidenheid in het aanbod. In het gebied bij Zeeland streven wij naar een verbetering van de bestaande verblijfsaccommodaties. Wij vinden dat hier tevens ruimte is voor kleinschalige toeristisch-recreatieve ontwikkelingen.

In de groene zone van de Maashorst tot de Stippelberg is, onder voorwaarden, de komst van nieuwe verblijfsrecreatie met de nadruk op verhuur / toeristisch verblijf mogelijk. Dit gebied kan ook eventueel te verplaatsen recreatiebedrijven opvangen. Daarnaast zien wij, onder voorwaarden, mogelijkheden om in deze zone nieuwe landgoederen te ontwikkelen. Hierbij dient de nieuwe bebouwing waar mogelijk aan te sluiten bij de bestaande bebouwing. Daarnaast mogen de landgoederen geen belemmeringen opleveren voor de landbouw.

Bij recreatieve ontwikkelingen rondom de Stippelberg zullen wij aansluiten bij de ideeën uit het reconstructieplan de Peel.

Extensieve recreatie willen wij in dit hele deelgebied stimuleren door recreatieprojecten waar mogelijk te ondersteunen. Voorbeelden van dergelijke projecten zijn de verbetering van de wandelmogelijkheden in de Maashorst, extensieve waterrecreatie op de plassen De Kuilen en de ontwikkeling van een kano-adventurebaan bij Fitland, waarbij gebruik wordt gemaakt van 200 meter van het Peelkanaal.

Voor de intensieve veehouderij wordt het primaire landbouwontwikkelingsgebied Wanroijse Peel uitgewerkt. Het gaat hier om de nieuwvestiging van maximaal zes intensieve veehouderij-bedrijven.

Omgeving Overloon (deelgebied 6b)

Wij willen de positie van Overloon als regionale toeristische trekker verder versterken. Hierbij dient een sterkere verbinding te worden gemaakt tussen de voorzieningen (onder meer Zoo-Parc en het Oorlogs- en Verzetsmuseum) en het dorp. Daarnaast zijn er mogelijkheden voor de ontwikkeling van nieuwe verblijfsrecreatie. Dit gebied zullen wij in de eerste planperiode als projectlocatiegebied recreatie verder ontwikkelen. Ook zal er een project starten om de recreatieve poort Overloon te realiseren en ondersteunen wij projecten die gericht zijn op de versterking van de extensieve recreatieve mogelijkheden in het overige gebied.

Voor de intensieve veehouderij richten wij twee landbouwontwikkelingsgebieden in: het Overloonsche Vlak en Maarsven (beide maximaal drie nieuwe bouwblokken). Bij het Overloonsche Vlak is vanwege overlap met leefgebied voor struweelvogels in het noordelijk deel sprake van secundair landbouwontwikkelingsgebied. Het overige deel van het gebied is vrijwel geheel primair landbouwontwikkelingsgebied. Het gebied Maarsven wordt in verband met overlap met dassenleefgebied in eerste instantie beschouwd als een secundair landbouwontwikkelingsgebied.

Om de waterkwaliteit in de drinkwaterwinning Vierlingsbeek te verbeteren (als deze drinkwaterwinning niet op termijn wordt gesloten) starten we een project. De natuurwaarden in dit deelgebied worden vergroot door een project te starten dat zowel gericht is op de vermindering van de ammoniakdepositie, als op het herstel van de hydrologische situatie in de Overloonsche Duinen en het bosgebied ten noorden van Overloon.

Gebied omgeving Westerbeek, Oploo en Sint Anthonis (deelgebied 7)

In dit voornamelijk agrarische gebied ontwikkelen wij ten zuiden van Westerbeek een inplaatsingsgebied voor de intensieve veehouderij. In dit primaire landbouwontwikkelingsgebied kunnen maximaal twee nieuwe agrarische bouwblokken worden gecreëerd. Ook voor de Sambeeksche Hoek/Hoogveld wordt een landbouwontwikkelingsgebied ingericht. Hier gaat het om maximaal acht nieuwe bedrijven. Voor deze inplaatsingsgebieden loopt de pilot 'Sint Anthonis'.

De verdroging wordt aangepakt door een waterconserveringsproject. Daarnaast ligt hier een zoekgebied voor regionale waterberging (onder meer gekoppeld aan de beekdalen). In de eerste planperiode zullen wij de kansen voor realisering hiervan nader onderzoeken. Voor het zoekgebied ten westen van Oploo stellen wij in de eerste planperiode een uitvoeringsplan op. Hierin wordt bekeken of de gronden aangekocht dienen te worden of dat afspraken gemaakt kunnen worden met agrariërs, bijvoorbeeld over schadevergoeding, grondruil of blauwe diensten.

Gebied omgeving Rijkevoort (deelgebied 8/9c)

Allereerst ligt hier een zoekgebied voor regionale waterberging, onder meer gekoppeld aan de beekdalen. In de eerste planperiode onderzoeken wij de kansen voor realisering hiervan. Voor

een gedeelte van dit zoekgebied stellen we een uitvoeringsplan op. Hierin wordt bekeken of de gronden aangekocht dienen te worden of dat afspraken gemaakt kunnen worden met agrariërs. Bijvoorbeeld over een schadevergoeding, grondruil of groenblauwe diensten.

Ook worden er - als de drinkwaterwinning van Boxmeer niet op termijn wordt gesloten - projecten gestart voor de verbetering van de grondwaterkwaliteit. De Lage Raam en de St. Anthonisloop die noord-zuid lopen en het 'Duits lijntje' (oost-west georiënteerd) zullen worden ingericht als ecologische verbindingzones. Voor deze oude spoordijk bekijken we ook de recreatieve ontwikkelingspotenties. Daarnaast starten we met de inplaatsing van intensieve veehouderij in het gebied tussen Haps, Rijkevoort en Wanroy (maximaal tien nieuwe bedrijven). In dit gebied, dat op het grondgebied van de gemeenten Cuijk, Boxmeer, Mill en St. Hubert en Sint Anthonis ligt, zijn twee landbouwontwikkelingsgebieden gesitueerd. Een gebied in de omgeving van Broeksteen, Broekkant en Hulsbeek (maximaal vijf nieuwe bedrijven) en een gebied in de omgeving van Hoekstraat en Hapse Dijk (maximaal vijf nieuwe bedrijven). Hiermee wordt het tussenliggende gebied aan weerszijden van de Lage Raam, wat leefgebied is voor struweelvogels en dassen, gespaard. Historische groenstructuren en de ecologische verbindingfunctie die de Sint Anthonisloop heeft, dienen bij de invulling te worden gerespecteerd. Daarnaast dient bij de invulling nadrukkelijk rekening te worden gehouden met het grote aantal burgerwoningen in het gebied. Kleine delen van beide landbouwontwikkelingsgebieden hebben overlap met dassenleefgebied, leefgebied struweelvogels en/of waterpotentiegebied. Deze delen zijn te beschouwen als secundair landbouwontwikkelingsgebied.

Tenslotte stellen we in dit deelgebied een visie op om te komen tot een goede inpassing van de stortplaats bij Haps.

Gebied ten noorden van Schaijk en Reek (deelgebied 9a)

In het gebied ten noorden van Schaijk en Reek spelen verschillende aspecten. Zo is er de nadrukkelijke wens dat de bestaande intensieve veehouderijbedrijven kunnen doorgroeien tot in eerste instantie maximaal 2,5 hectare (landbouwontwikkelingsgebied) en de inplaatsing van maximaal drie intensieve veehouderijbedrijven in het zuidoostelijk deel van het zoekgebied voor rivierverruiming (ten zuidoosten van de Kerkweg). Daarnaast spelen de cultuurhistorisch waardevolle openheid, de begrenzing van de regionale natuur- en landschapseenheid de Maasuitwaarden, de ontwikkeling van natuurwaarden langs de Hertogswetering en de ammoniakbelasting en stankhinder. Ook ligt het gebied in het potentieel noodoverloopgebied. Het gebied zal - als het daadwerkelijk aangewezen zal worden als gebied voor rivierverruiming - door bijvoorbeeld aanleg van dijken ruimtelijk sterk veranderen.

Wij zoeken in de eerste planperiode samen met onder andere de provincie, rivierbeheerder en andere betrokkenen voor dit hele gebied, met behulp van een ruimtelijk ontwerp, naar een optimale ruimtelijke inrichting. Zolang er geen uitsluitsel is of in dit gebied daadwerkelijk rivierverruiming zal gaan plaatsvinden, beschouwen we dit hele gebied als secundair landbouwontwikkelingsgebied.

Bij het zoeken naar een optimale ruimtelijke inrichting zullen we rekening houden met het feit dat het gebied ten zuidoosten van de Kerkweg hoger ligt dan de omgeving en dat vermindering van de bergingscapaciteit voor dit gebied mogelijk met behulp van technische maatregelen kan worden gecompenseerd. Ook zullen wij bij de afweging de milieu- en natuurwinst van eventueel te verplaatsen intensieve veehouderijen uit de kwetsbare gebieden (bebouwingsconcentraties, natuurgebieden) in de omgeving van Schaijk en Reek in beschouwing nemen.

Dal van de Graafsche Raam (deelgebied 9b1)

Dit gebied is volop in ontwikkeling. Zaken die spelen zijn onder meer beekherstel (Ottersgraaf, Graafsche Raam en Lage Raam), regionale waterberging, verbetering van de waterkwaliteit en vermindering van de ammoniakbelasting. Ook versterking van de natuur, landschappelijke en

cultuurhistorische kwaliteiten, verbrede landbouw en versterking van toeristisch-recreatieve mogelijkheden zijn in dit gebied aan de orde. Omdat deze ontwikkelingen sterk met elkaar samenhangen, willen we voor dit gebied in de eerste planperiode een integraal uitvoeringsproject starten. Hierin bekijken we of de gronden aangekocht moeten worden, eventueel in combinatie met het verwerven voor de ecologische hoofdstructuur. Ook het maken van afspraken met agrariërs, bijvoorbeeld over schadevergoeding, grondruil of groenblauwe diensten is een mogelijkheid. Hierbij ondersteunen wij de oprichting van een samenwerkingsverband van lokale partijen dat projecten start die passen binnen de doelstellingen van dit gebied. Ook sluiten wij aan bij lopende projecten, zoals 'Integrale dassennota' en 'Bloemrijk Cuijk'. Ook het project voor herstel van de oude dijken van de oude Beerse Overlaat en het Raamdal past hierin, evenals het project om een doorlopend wandelpad aan te leggen van het centrum van Grave naar het Raamdal. Tenslotte ondersteunen wij het project 'Verdedigingslinie'. Dit betreft de versterking van de landschappelijke herkenbaarheid en de aanleg van cultuurhistorische wandel- en/of fietsroutes, met informatievoorziening over de verdedigingslinie.

Tenslotte is vestingstad Grave als toeristisch-recreatieve trekpleister en vertrekpunt voor dagen verblijfsrecreatieve uitstapjes van groot belang. De historische binnenstad en de ligging aan de Maas bieden goede kansen voor de verdere ontwikkeling van Grave als 'Poort van Brabant'. Wij zullen - waar mogelijk - projecten ondersteunen die zich hierop richten.

Oostelijk deel Maasterrasvlakte (deelgebied 9b2)

Allereerst liggen in dit gebied twee landbouwontwikkelingsgebieden voor de intensieve veehouderij. In het hele gebied ten westen van Beers is overlap met leefgebied voor dassen (secundair landbouwontwikkelingsgebied). Hier kunnen op termijn maximaal drie nieuwe agrarische bouwblokken worden gecreëerd. Het gebied De Ass ten westen van Haps is grotendeels secundair landbouwontwikkelingsgebied. Er is ruimte voor maximaal twee nieuwe bouwblokken. Daarnaast is een deel van dit deelgebied aangewezen als accentgebied boom- en vaste plantenteelt. Om zeker te stellen dat met de ontwikkeling van de boom- en vaste plantenteelt in het accentgebied geen barrière voor de das ontstaat, wordt ter hoogte van Zevenhutten een corridor voor de dassen gerealiseerd. Ter versterking van de natuurwaarden en de recreatieve mogelijkheden zullen wij een project starten voor het 'Duits lijntje'.

Maasterrasrug (deelgebied 10)

Het gebied ten noorden van Gassel valt grotendeels samen met de begrensde ecologische hoofdstructuur. Hier geldt de algemene beleidslijn voor rivierverruiming, waardoor dit gebied wordt gevrijwaard van nieuwe kapitaalintensieve ontwikkelingen. Dit betekent dat er geen nieuwe grootschalige kapitaalintensieve functies worden toegestaan, tenzij uit een watertoets is gebleken dat de geschiktheid van het gebied voor waterberging niet verloren gaat en de investering vanuit het oogpunt van veiligheid en schaderisico's verantwoord is. Voorbeelden van zulke nieuwe bebouwing zijn: woonwijken, bedrijventerreinen, vestigingsgebieden voor de glastuinbouw, inplaatsingsgebieden voor de intensieve veehouderij en grote recreatiecomplexen. Bestaande bebouwing kan echter behouden blijven en agrarische bedrijven kunnen zich op reguliere wijze ontwikkelen (conform het geldende bestemmingsplan).

In dit deelgebied lopen belangrijke beken die wij willen herstellen, in combinatie met regionale waterberging. Het gaat om de Oeffeltsche Raam, St. Jansbeek, Molenbeek en Campagnebeek. Voor De Vilt willen wij daarnaast allereerst maatregelen nemen om de waterkwaliteit te verbeteren. Het kan daarbij gaan om het omleggen van een aantal waterlopen en het starten van een stimuleringsproject voor aangepast grondgebruik in het omliggende agrarisch gebied. Dit laatste kan ook een positief effect hebben op het tegengaan

van de verdroging en de ammoniakbelasting. Ook voor het Brestbosch zullen na de eerste planperiode maatregelen ter vermindering van de ammoniakbelasting getroffen worden. Voor het ‘Duits lijntje’ worden maatregelen genomen waardoor de ecologische en recreatieve functie van deze oude spoorlijn toeneemt.

In het projectlocatiegebied recreatie Kraaijenbergse Plassen worden op dit moment voor Dommelsvoort grootschalige recreatieve ontwikkelingen voorbereid. Wij zullen deze ontwikkelingen waar mogelijk ondersteunen. De ontwikkeling van recreatie bij de Kraaijenbergse Plassen biedt de toeristisch-recreatieve sector en de dorpen Beers en Linden nieuwe kansen. Met uitvoeringsprojecten bekijken we hoe die versterkt kunnen worden. We denken bijvoorbeeld aan een natuurwandelpad bij Linden.

Voor het Belvédèregebied Maasvallei stellen we een ontwikkel- en beheersvisie op. Deze beschrijft de inpassing van de boom- en vaste plantenteelt, behoud en versterking van cultuurhistorische kwaliteiten (onder meer open akkercomplexen) en herstel van de Maasheggen. Daarbij wordt nadrukkelijk rekening gehouden met het beleid dat wij hebben ontwikkeld voor de ontwikkelingsmogelijkheden van de boom- en vaste plantenteelt.

Om een extra afname van de stankemissie te stimuleren zullen wij in de eerste planperiode een pilot starten in Vortum-Mullem.

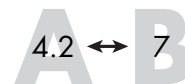
Uiterwaarden langs de Maas (deelgebied 11)

In dit deelgebied zien wij goede mogelijkheden voor het herstel van natuur en landschap. Zo ondersteunen wij projecten voor het herstel van de maasheggen. Aanknopingspunten daarbij zijn dat dit gebied in de eerste planperiode wordt uitgewerkt als onderdeel van het Belvédèregebied Maasvallei. Daarnaast sluiten wij aan bij initiatieven van de Maasheggenboeren. Daarbij zien wij goede mogelijkheden voor het versterken van het recreatief medegebruik. Projecten die hierop gericht zijn, zullen we waar mogelijk ondersteunen. Ook voor de het ‘Duits lijntje’ worden maatregelen getroffen, zodat de ecologische en recreatieve functie van deze oude spoorlijn toeneemt.

In het gebied lopen belangrijke beken die wij - in combinatie met regionale waterberging - willen herstellen. Het gaat om de Oeffeltsche Raam, St. Jansbeek, Molenbeek en Campagnebeek. Daarnaast ligt ten oosten van Boxmeer een natuurlijke laagte die mogelijk geschikt is voor kleinschalige regionale waterberging. In de eerste planperiode zullen wij nagaan of dit gebied hiervoor ingericht kan worden.

Wij zijn van mening dat boom- en vaste plantenteelt niet thuishoort in het Maasheggengebied. Uitbreiding van dit type grondgebruik zullen we dan ook voorkomen. Daarnaast zullen we projecten starten om concrete oplossingen te vinden voor bestaande bedrijven (maatwerk).

4.2 Ook andere oplossingen

In een milieueffectrapport moeten de voorgenomen activiteit (het voorkeursalternatief) en het meest milieuvriendelijke alternatief worden beschreven. Het meest milieuvriendelijke alternatief is het alternatief dat de best bestaande mogelijkheden om het milieu te beschermen, toepast of combineert.

Het is gebruikelijk om ook andere alternatieven uit te werken. In dit reconstructieplan/milieueffectrapport zijn alternatieven uitgewerkt voor de twee kernkwesties in het reconstructieplan: de integrale zonering voor de intensieve veehouderij en de waterdoelen.

Naast de alternatieven is ook naar varianten gekeken. Een variant heeft betrekking op een gebiedsspecifiek aandachtspunt in een sector of een deelgebied.

In §4.2.1 wordt toegelicht hoe de alternatieven tot stand zijn gekomen. In §4.2.2 zijn de alternatieven en varianten van Peel en Maas beschreven.

4.2.1 Alternatiefontwikkeling

In de Startnotitie milieueffectrapportage is aangegeven hoe alternatieven worden ontwikkeld. Tijdens het opstellen van het reconstructieplan is meer inzicht ontstaan in de inhoud en het detailniveau van het plan en het beschikbare budget. Na het uitvoeren van een globale effectbepaling (quick scan) is bepaald welke alternatieven en varianten worden uitgewerkt. Daarbij is aangesloten op de inhoud en het detailniveau van het plan en de beschikbare middelen.

4.2.2 Beschrijving van de alternatieven en varianten

In deze paragraaf zijn de alternatieven en varianten beschreven. Het voorkeursalternatief is al beschreven in §4.1. Het voorkeursalternatief is overigens aangepast nadat de milieueffectrapportage is uitgevoerd. In §4.1 staat het definitieve voorkeursalternatief. Wanneer in deze paragraaf en in hoofdstuk 5 gesproken wordt over het voorkeursalternatief, wordt steeds het concept bedoeld. Figuur 4.2 geeft schematisch de alternatieven en varianten weer.

Alternatieven

De alternatieven zijn gericht op de meest cruciale onderdelen uit de planvorming, namelijk

- de integrale zonerings;
- het treffen van anti-verdrogingsmaatregelen om de gewenste natuurdoeltypen en de kwaliteit van de natte natuurparels te realiseren, in relatie tot de waterwensen van de landbouw.

Alternatief 1 'Ruimtelijke sturing'

Alternatief 1 is gebaseerd op de veronderstelling dat de doelstellingen voor ammoniak, stank, natuur en landschap het beste gehaald kunnen worden door een zo groot mogelijke ruimtelijke scheiding tussen de intensieve veehouderij en kwetsbare waarden. De extensiveringsgebieden worden groter dan in het voorkeursalternatief. De landbouwontwikkelingsgebieden worden kleiner: alleen de beste locaties voor inplaatsing zijn gekozen als landbouwontwikkelingsgebied. Binnen dit alternatief zijn twee subalternatieven onderscheiden:

Alternatief 1a: beperkte concentratie met in elk reconstructiegebied voldoende inplaatsingsruimte voor de bedrijven die willen verplaatsen uit de extensiveringsgebieden en voor een deel ook uit de verwevingsgebieden.

Alternatief 1b: Sterke concentratie in enkele landbouwontwikkelingsgebieden. Het gaat om de gebieden die binnen de zeven reconstructiegebieden als meest geschikt naar voren komen.

Alternatief 2 'Stimuleren en technische mogelijkheden'

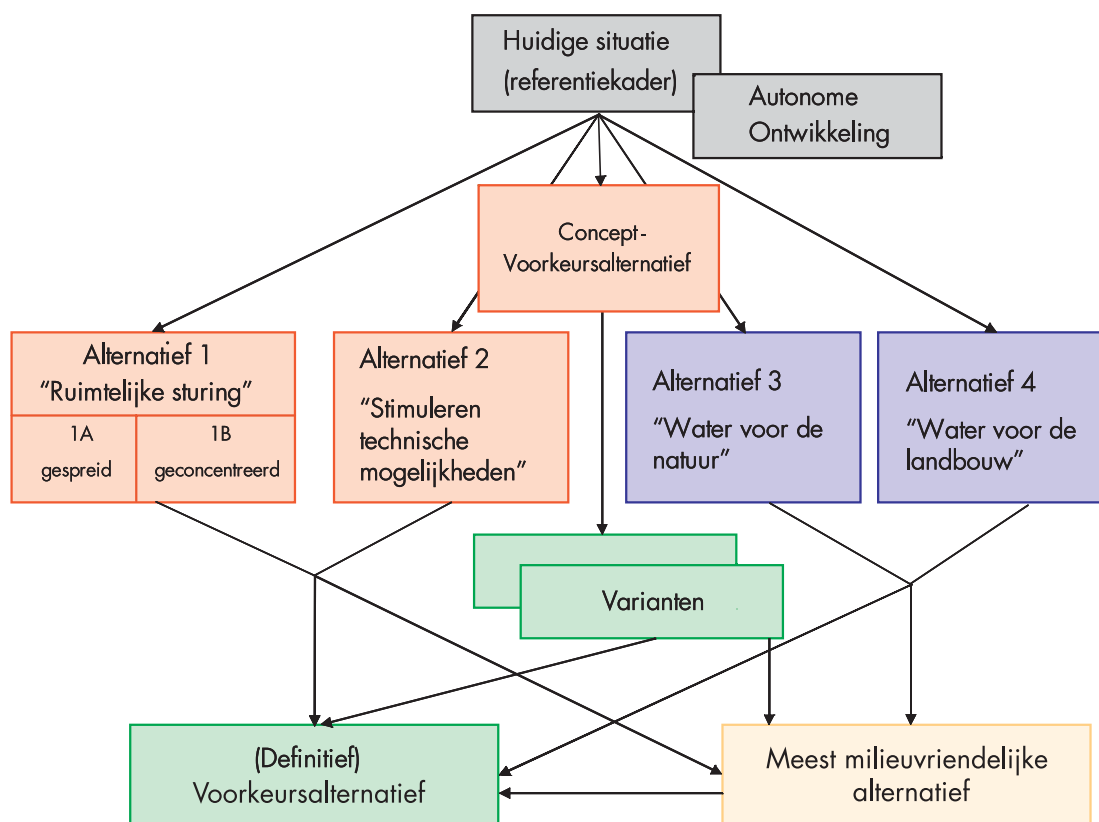
Alternatief 2 is gebaseerd op de veronderstelling dat de doelstellingen voor ammoniak en stank het beste (meest kosteneffectief) gehaald kunnen worden door de inzet van extra technieken. Het gaat uit van een beperkte regulering. De extensiveringsgebieden zijn in dit alternatief kleiner dan in het voorkeursalternatief.

Alternatief 3 'Water voor de natuur'

In alternatief 3 worden in de hele ecologische hoofdstructuur (en niet alleen in de natte natuurparels zoals is opgenomen in het voorkeursalternatief) maatregelen met gevolgen voor de omgeving genomen. Daarnaast worden in de natte natuurparels waar dit zinvol is, verdergaande maatregelen voorgesteld in de directe omgeving van deze natte natuurparels.

Alternatief 4 'Water voor de landbouw'

In alternatief 4 worden de maatregelen die in het voorkeursalternatief zijn voorgesteld, aangevuld met waterconserveringsmaatregelen op landbouwgronden die in de huidige situatie droogteschade ondervinden.

Figuur 4.2 Alternatieven en varianten in relatie tot huidige situatie, autonome ontwikkeling en voorkeursalternatief

Varianten in Peel en Maas

De varianten zijn gericht op gebiedsspecifieke zaken. In Peel en Maas is het volgende apart meegenomen in de effectbepaling:

- een landbouwontwikkelingsgebied in het zoekgebied rivierverruiming ten noorden van Schaijk/Reek;
- sturing boom- en vaste plantenteelt;
- geconcentreerde inzet van maatregelen en instrumenten (water en ammoniak);
- sluiting van de drinkwaterwinningen Boxmeer en Vierlingsbeek.

Meest milieuvriendelijke alternatief

In het meest milieuvriendelijke alternatief staat het realiseren van de natuur- en milieudoelstellingen voorop. Bij het uitwerken van het meest milieuvriendelijke alternatief is vooral gekeken naar het optimaliseren van de ruimtelijke inrichting. Alle realistische en haalbare effectbeperkende en compenserende maatregelen zijn onderzocht. Verder is gekeken naar stimulerende en/of technische maatregelen om emissies verder te beperken dan wettelijk verplicht is, naar extra maatregelen voor bodem-, grondwater- en luchtkwaliteit, naar extra en/of strenger regulerend beleid en naar het verbeteren van de landschappelijke en natuurkwaliteit.

Dit pakket aan maatregelen, voor zover reëel en haalbaar, is gecombineerd tot het meest milieuvriendelijke alternatief; het alternatief met de minste nadelige milieugevolgen en de meeste verbeteringen voor milieu, natuur en landschap. Figuur 4.2 geeft schematisch weer hoe

het meest milieuvriendelijke alternatief en de andere alternatieven ontwikkeld zijn. Verschillende elementen van het meest milieuvriendelijke alternatief zijn meegenomen in het definitieve voorkeursalternatief.

5 Effecten

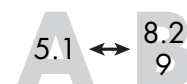
De beschrijving van de effecten is de kern van het milieueffectrapport. Basis voor de beschrijving van de effecten is het beoordelingskader. Dit bestaat uit beoordelingscriteria voor zeven thema's (water en bodem, milieu, natuur, landschap en cultuurhistorie, landbouw, recreatie en toerisme en wonen, werken en leefbaarheid).

We beschrijven de effecten in 2016, dus na uitvoering van de reconstructie. Het effect is steeds vergeleken met de huidige situatie (2004, zie hoofdstuk 2). Door de autonome ontwikkeling (periode 2004-2016, zie ook hoofdstuk 2) te vergelijken met de effecten van het voorkeursalternatief wordt de meerwaarde van de reconstructie zichtbaar.

Opgemerkt wordt dat het voorkeursalternatief is aangepast nadat de effecten zijn bepaald. In §4.1 staat het aangepaste, definitieve, voorkeursalternatief. Wanneer in de hoofdstuk wordt gesproken over het voorkeursalternatief wordt het concept van het voorkeursalternatief bedoeld. Immers de effecten van het concept zijn bepaald.

In dit hoofdstuk is een samenvatting weergegeven van de effecten van het *eerste conceptreconstructieplan Peel en Maas*. De samenvatting bestaat uit een totaalscore tabel voor het voorkeursalternatief ten opzichte van de huidige situatie en de autonome ontwikkeling. Daarna worden de effecten per thema beschreven. In hoofdstuk 9 van deel B is beschreven welke belangrijkste veranderingen zijn aangebracht in het ontwerpreconstructieplan, mede op basis van de effectbeschrijving.

5.1 Effecten voorkeursalternatief en alternatieven

In deze paragraaf zijn de effecten van het (eerste concept) voorkeursalternatief en de andere alternatieven beschreven.

Tabel 5.1 geeft een overzicht van de optredende effecten. In de tabel staat VKA voor voorkeursalternatief. HS betekent: huidige situatie. AO is de autonome ontwikkeling.

Tabel 5.1 : Overzicht van de optredende effecten in Peel en Maas

 criterium	VKA f.o.v. HS	VKA f.o.v. AO
Water en bodem		
Beïnvloeding wateroverlast	0/+	0
Beïnvloeding grondwaterregime natuur	+	0/+
Beïnvloeding waterhuishouding landbouwgronden	-	-
Beïnvloeding vochtvoorziening landbouwgronden	++	+
Beïnvloeding N/P-concentratie in het grondwater	+	0
Beïnvloeding beekherstel	++	+
Milieu		
Verandering depositie van ammoniak en stikstof	++	+
Afname emissie van ammoniak	++	+
Afname van aantal stankgehinderden	++	0
Verandering kwaliteit stiltegebieden en donkere gebieden	-/0	0/+
Natuur		
Tempo realisering ecologische hoofdstructuur	n.v.t.	++
Kwaliteit gerealiseerde ecologische hoofdstructuur	++	+
Mate en kwaliteit realisatie ecologische verbindingzones	+++	+
Verandering natuurwaarden in regionale natuur- en landschapseenheden	++	+
Verandering instandhouding bijzondere soorten	+	0
Verandering kwaliteit "richtlijngebieden"	+	0
Landschap en cultuurhistorie		
Beïnvloeding cultuurhistorische waarden	+	+
Beïnvloeding archeologische en aardkundige waarden	0	-/0
Inpassing agrarische bedrijven	++	+
Ruimtelijke kwaliteit (onder andere regionale natuur- en landschapseenheid)	+	0/+
Landbouw		
Verandering perspectief voor verbreding van de economische basis van de landbouw	++	+
Verandering in perspectief intensieve veehouderij	+++	++
Veranderingen in perspectief voor biologische landbouw	0	0
Verandering perspectief voor de grondgebonden landbouw	++	+
Recreatie en toerisme		
Verandering perspectief toeristisch-recreatieve sector	++	+
Verbetering ruimtelijke structuur	+	0
Verandering in recreatieve belevingswaarde	++	+

Wonen, werken en leefbaarheid

Ontwikkeling van de werkgelegenheid in het buitengebied	-	+
Veranderingen in de leefbaarheid van kleine kernen	0	+

De effectscores zijn in de tabel als volgt weergegeven:

---	= sterk negatief effect
--	= negatief effect
-	= licht negatief effect
0	= geen effect
+	= licht positief effect
++	= positief effect
+++	= sterk positief effect

5.1.1 Water en bodem

Waterberging

Het voorkeursalternatief leidt in vergelijking met de huidige situatie tot een lichte toename van de capaciteit van regionale waterberging. Ook autonoom worden stappen genomen om de bergingsgebieden nader te begrenzen en te realiseren. Door het voorkeursalternatief treedt waarschijnlijk een versnelling op. Als gevolg van het voorkeursalternatief vinden ook vernatting van natuurgebieden en peilopzet in landbouwgebieden plaats (verdrogingbestrijding). Hierdoor kunnen deze gebieden minder water vasthouden in perioden met grote hoeveelheden neerslag. Daarnaast ligt een landbouwontwikkelingsgebied in het zoekgebied voor rivierverruiming ten noordoosten van Schaijk. Ook ligt er een projectlocatie recreatie in het zoekgebied voor rivierverruiming bij Beers.

Waterdoelen en grondwaterstand

Door het voorkeursalternatief worden natuurgebieden vernat om de natuurdoeltypen te realiseren. Ten opzichte van de huidige situatie vindt een verbetering plaats. Op circa 370 ha (13%) meer dan in de huidige situatie worden de hydrologische randvoorwaarden gerealiseerd. Ook autonoom zal verbetering plaatsvinden. Deze is bijna 10% (270 ha) extra ten opzichte van de huidige situatie. Door het voorkeursalternatief wordt dus 3% extra aan verdroogde natuur hersteld. De verbetering door het voorkeursalternatief ontstaat alleen als de ecologische hoofdstructuur daadwerkelijk in 2016 is gerealiseerd. Vertraging hierin leidt ook tot vertraging van het realiseren van de gewenste hydrologische condities. Uit berekening blijkt dat de voorgestelde ingrepen niet wordt voldaan aan de Rijksdoelstelling die uitgaat van 40% herstel van de verdroogde natuur in 2010.

De meerwaarde van het voorkeursalternatief ten opzichte van de autonome ontwikkeling ligt vooral in de mogelijkheid om vernatting van omliggend landbouwgebied toe te staan. De mate van vernatting leidt overigens nauwelijks tot opbrengstderiving van de omringende landbouwgrond. Op ruim 2.200 ha (5% van het totale areaal aan landbouwgrond) worden de productieomstandigheden zelfs licht verbeterd.

Water- en bodemkwaliteit

Het voorkeursalternatief voegt weinig concrete maatregelen toe ter verbetering van de bodem- en waterkwaliteit. Dit betekent dat er voor de water- en bodemkwaliteitsdoelstellingen nog steeds een grote opgave ligt om aan de gestelde normen te voldoen (Nitratrichtlijn en de Europese Kaderrichtlijn Water).

Door maatregelen zoals het realiseren van de ecologische hoofdstructuur, extensivering van het grondgebruik en verhoging van de grondwaterstand levert het voorkeursalternatief een beperkte bijdrage aan verbetering van de waterkwaliteit.

Beekherstel

Door het voorkeursalternatief zijn in 2016 naar verwachting alle te herstellen beeksystemen (76 km) ook daadwerkelijk hersteld. Autonoom zou dit naar verwachting ook zijn gebeurd. Door de gecombineerde inzet van instrumenten en integrale realisatie kunnen echter wel een versnelling en een grotere landschapsecologische kwaliteit worden bereikt.

Kader 5.1 Effecten van de alternatieven “water voor de natuur” en “water voor de landbouw”

Alternatief 3: “water voor de natuur”

In het studiealternatief “water voor de natuur” is geconcludeerd dat er binnen het plangebied geen natte natuurparels liggen waarvoor verdergaande maatregelen efficiënt zijn. Dit alternatief is dus niet onderscheidend voor Peel en Maas.

Alternatief 4: “water voor de landbouw”

Indien extra waterconserveringsmaatregelen voor de landbouw worden genomen, leidt dit tot een vermindering van de droogteschade (met gemiddeld 4%) op 4.800 ha landbouwgrond extra. Deze waterconserveringsmaatregelen leiden nauwelijks tot verbetering voor de natuur maar wel tot een extra negatief effect op de fosfaatuitspoeling.

5.1.2 Milieu Emissie van ammoniak

De ammoniakemissie uit de landbouw in Peel en Maas bedraagt in 2016 naar verwachting circa 3,7 kiloton. De aanzienlijke afname ten opzichte van de huidige situatie is vrijwel geheel toe te schrijven aan de autonome ontwikkeling (veranderingen in stalsystemen en mesttoediening). De extensiveringsgebieden zorgen voor extra bescherming tegen de toename van stalemissies in de zones rondom kwetsbare natuurgebieden. De verplaatsing en beëindiging van locaties, maar ook het financieel stimuleren van bovenwettelijke emissiereducerende technieken, leiden lokaal tot een aanzienlijke afname van stalemissies in de zones rondom de meest kwetsbare natuurgebieden (de A-gebieden uit de Wet ammoniak en veehouderij). Dit zijn positieve effecten van het voorkeursalternatief ten opzichte van de huidige situatie. Als gevolg van wetgeving is er autonoom ook al sprake van afname van de ammoniakemissie rondom kwetsbare natuurgebieden. Het voorkeursalternatief heeft daarom ten opzichte van de autonome ontwikkeling een beperkt effect.

Depositie van ammoniak en stikstof op natuurgebieden

De gemiddelde stikstofdepositie op de zeer kwetsbare natuurgebieden (de A-gebieden uit de Wet ammoniak en veehouderij) is in de huidige situatie 3.700 mol per hectare per jaar. In 2016 is deze depositie 2.335 mol per hectare per jaar. Deze afname wordt grotendeels veroorzaakt door de autonome ontwikkeling. Ten opzichte van de autonome ontwikkeling leidt het voorkeursalternatief slechts tot een extra afname van de gemiddelde stikstofdepositie van 45 mol per hectare per jaar. Door het voorkeursalternatief neemt vooral het aantal depositiepieken rond natuurgebieden sneller af. In 2016 zullen de depositieniveaus nog steeds boven het kritische niveau voor de kwetsbare natuur liggen.

Stank

Ten opzichte van de huidige situatie leidt het voorkeursalternatief tot een vermindering van het aantal mensen en bedrijven dat hinder heeft van stank uit stallen. Doordat de autonome ontwikkeling ook leidt tot afname van het aantal stankgehinderden (stalsystemen AMvB huisvesting, IPPC-richtlijn, Streekplan) is het effect van het voorkeursalternatief ten opzichte van deze autonome ontwikkeling neutraal tot licht positief. Dit licht positieve effect wordt onder andere veroorzaakt door het subsidiëren van bovenwettelijke technische maatregelen.

Een groot deel van de stankoverlast wordt veroorzaakt door veldemissies, die ontstaan na het uitrijden van mest. Het voorkeursalternatief neemt geen maatregelen gericht op het terugdringen van deze overlast.

Licht en geluid

Het voorkeursalternatief neemt weinig extra maatregelen om de toename van geluidsoverlast in de autonome ontwikkeling terug te dringen. Voor licht geldt hetzelfde. Doordat het voorkeursalternatief initiatieven om de duisternis te herstellen ondersteunt, pakt het voorkeursalternatief toch enigszins positief uit voor lichtbelasting.

Kader 5.2 Effecten van de alternatieven integrale zonering op milieu

Alternatieven 1a en 1b: Ruimtelijke sturing

Bij een sterke of zeer sterke ruimtelijke sturing van de intensieve veehouderij binnen Brabant (alternatief 1a en 1b), verandert de ruimtelijke spreiding van de emissie. Door de hoge achtergronddepositie van stikstof neemt de stikstofdepositie op natuurgebieden hierdoor slechts beperkt af ten opzichte van het voorkeursalternatief. De emissie neemt zelfs licht toe door inplaatsing vanuit de andere reconstructiegebieden.

Bij een sterke of zeer sterke ruimtelijke sturing neemt het aantal stankgehinderden door stank uit stallen extra af, doordat de groei van intensieve veehouderij op de voor dit aspect meest gunstige plekken is gesitueerd.

Alternatief 2: Stimuleren en technische mogelijkheden

In alternatief 2 (inzetten op technische maatregelen, grotere verwevingsgebieden en kleinere extensiveringsgebieden), is er sprake van een extra afname van ammoniakemissie en geuremissie. De stikstofdepositie op natuurgebieden neemt meer af dan in de alternatieven met ruimtelijke sturing. Dit komt doordat technische maatregelen goedkoper zijn dan het verplaatsen van bedrijven. Bij een zelfde budget kunnen meer knelpunten worden opgelost.

5.1.3 Natuur Ecologische hoofdstructuur

Het voorkeursalternatief leidt tot een beperkte versnelling van verwerven en inrichten en het verbeteren van water- en milieuomstandigheden van de ecologische hoofdstructuur ten opzichte van de autonome ontwikkeling. Realisatie van de ecologische hoofdstructuur in 2010 is niet waarschijnlijk. De hiervoor benodigde verdubbeling van de grondmobiliteit is zeer waarschijnlijk niet haalbaar. Verwerving en mogelijk inrichting zijn wel haalbaar in 2016. De verstoring van verstoringgevoelige natuur neemt licht af door concentratie van recreatie.

Verbindingszones

Vanwege de inzet van middelen voor (robuuste) ecologische verbindingszones en het aanpakken van knelpunten in het ecologische netwerk zal door het voorkeursalternatief, evenals in de autonome ontwikkeling, de versnippering afnemen. Ten opzichte van autonome ontwikkeling zal het voorkeursalternatief zorgen voor een versnelling van de realisatie en de extra aanleg van faunapassages waardoor extra ontsnippering plaatsvindt. Dit komt door een gecoördineerde inzet van middelen.

Soortenbescherming

De realisatie van de ecologische hoofdstructuur en de verbindingzones, de verbetering van de milieuomstandigheden van de ecologische hoofdstructuur, agrarisch natuurbeheer en soortenbescherming door de Flora- en Faunawet leiden naar verwachting tot een verbetering van de kwaliteit van beschermde natuurgebieden en een lichte vooruitgang van beschermde soorten. Vooral amfibieën profiteren hiervan. Wel overlappen landbouwontwikkelingsgebieden, projectlocatiegebieden recreatie en intensief recreatief gebied met leefgebieden van beschermde soorten. Door een zorgvuldige inpassing van de landbouw- en recreatiegebieden kunnen nadelige effecten op deze beschermde soorten grotendeels worden voorkomen. Voor de soortenbescherming pakt het voorkeursalternatief per saldo slechts iets beter uit dan de autonome ontwikkeling, omdat veel maatregelen ook zonder reconstructie worden uitgevoerd. Probleempunt zijn de geplande intensief recreatieve ontwikkelingen in kwetsbare gebieden. Zo overlappen in Peel en Maas enkele intensief recreatieve gebieden met een regionale natuur- en landschapseenheid en met de ecologische hoofdstructuur. Voor deze probleempunten worden in het voorkeursalternatief weinig of geen oplossingen aangedragen.

Kader 5.3 Effecten van de alternatieven integrale zonering in Peel en Maas op natuur, landschap en cultuurhistorie

Alternatieven 1a en 1b: Ruimtelijke sturing

In de alternatieven (zeer) sterke ruimtelijke sturing zijn de landbouwontwikkelingsgebieden die overlappen met leefgebieden voor dassen, struweelvogels en weidevogels, en beïnvloedingszones rondom wettelijk beschermde gebieden begrensd als verwevingsgebied. Bovendien zijn de uitbreidingsmogelijkheden voor bestaande agrarische bedrijven in de verwevingsgebieden beperkter (maximum bouwblok van 1,5 hectare in plaats van 2,5 hectare). Door deze andere zonering en bijbehorend regulerend beleid, is de kans op aantasting van landschappelijke en natuurwaarden minder groot dan in het voorkeursalternatief.

Alternatief 2: Stimuleren en technische mogelijkheden

In alternatief 2 (minder extensiveringsgebieden dan in het voorkeursalternatief, meer verwevingsgebieden; meer inzetten op technische maatregelen en minder op verplaatsingen) is er kans op extra aantasting van landschappelijke en natuurwaarden door groei van bestaande bedrijven (t.o.v. het voorkeursalternatief) in de verwevingsgebieden. Omdat er minder bedrijven hoeven te worden verplaatst is minder landbouwontwikkelingsgebied nodig en kan de overlap van landbouwontwikkelingsgebieden met de hiervoor genoemde leefgebieden en beïnvloedingszones, rondom wettelijk beschermde gebieden, vermeden worden.

5.1.4 Landschap en cultuurhistorie

Behoud en herstel van landschap en cultuurhistorie

Over het algemeen biedt het voorkeursalternatief Peel en Maas ten opzichte van de huidige situatie kansen voor een verbetering van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden in het gebied (Maashorst, Maasuitwaarden en de Stippelberg). Positieve veranderingen voor landschap en cultuurhistorie zijn onder meer het stimuleren van agrarisch landschapsbeheer en maatregelen ter behoud en versterking van landschap, cultuurhistorie en aardkundige waarden, zoals het herstellen van de wijstgronden rond Uden, Boekel en Zeeland en het herstel van de maasheggen.

Bedreigingen voor de landschappelijke en cultuurhistorische waarden zijn de landbouwontwikkelingsgebieden en de ontwikkeling van de boom- en vaste plantenteelt. De sociale en economische ontwikkelingszones rond kleine kernen verdienen ruime aandacht omdat ze invloed kunnen hebben op historisch stedenbouwkundige kwaliteit. De veranderingen in het

landschapsbeeld als gevolg van de reconstructie-ingrepen zullen een licht positieve invloed op de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied hebben. Beeldkwaliteitsplannen bieden kansen voor goede inpassing van ontwikkelingen (bijvoorbeeld van agrarische bebouwing) in het landschap. Een aantal maatregelen en activiteiten ten aanzien van dit thema zou ook in de autonome ontwikkeling plaatsvinden maar naar verwachting in beperktere mate. Probleempunt zijn de geplande intensief recreatieve ontwikkelingen in kwetsbare gebieden. Zo overlappen in Peel en Maas enkele intensief recreatieve gebieden met landschappelijke en cultuurhistorisch waardevolle gebieden.

Voor archeologische waarden scoort het voorkeursalternatief neutraal. Enerzijds zijn er kansen voor versterking van beleving van archeologische waarden. Anderzijds zijn er risico's op aantasting van deze waarden, vooral bij bouwwerkzaamheden en grondverzet in of rondom archeologische monumenten, zoals bij boomteelt en beekherstel. Voor aardkundige waarden scoort het voorkeursalternatief neutraal. De beoogde maatregelen bij uitwerking in concrete projecten zijn naar verwachting namelijk grotendeels inpasbaar zonder dat er afbreuk wordt gedaan aan de aardkundige waarden. Bovendien zullen sommige aardkundige waarden (zoals de wijstgronden) beter zichtbaar worden gemaakt.

5.1.5 Landbouw

Ruimtelijke structuur intensieve veehouderij

Als gevolg van de zonering in extensiveringsgebied, verwevingsgebied en landbouwontwikkelingsgebied zijn er per saldo beduidend meer intensieve veehouderijlocaties die extra ontwikkelingsruimte krijgen dan locaties die beperkt worden in hun ontwikkelingsmogelijkheden. Daarnaast bevat het voorkeursalternatief ook ruime middelen om bedrijven die op hun huidige plek nu al of door de vaststelling van het reconstructieplan weinig ontwikkelingsmogelijkheden hebben, te verplaatsen of te beëindigen. Daarom scoort het voorkeursalternatief zeer positief op verandering in het ruimtelijke ontwikkelingsperspectief van de intensieve veehouderij ten opzichte van de huidige situatie.

In het voorkeursalternatief Peel en Maas is ruim 3.600 hectare landbouwontwikkelingsgebied aangewezen. Dit areaal is zeer ruim in relatie tot het aantal te verplaatsen locaties uit de extensiveringsgebieden. De landbouwontwikkelingsgebieden zijn echter ook aangewezen voor een duurzame ontwikkeling van de bestaande bedrijven in deze gebieden. Daarnaast zijn er mogelijkheden voor omschakeling naar intensieve veehouderij op agrarische bouwblokken in de verwevingsgebieden en de landbouwontwikkelingsgebieden.

Ruimtelijke structuur overige landbouw

Het perspectief voor de grondgebonden landbouw wordt door het voorkeursalternatief beperkt vergroot. Dat komt door een hogere grondmobiliteit en een verbeterde verkaveling, meer mogelijkheden voor verbreding in samenhang met andere functies en meer kansen op een financieel haalbare extensivering (van de melkveehouderij) in kwetsbare gebieden. Er zal zich autonoom ook een intensivering van de melkveehouderij blijven voordoen (meer koeien per hectare bedrijfsoppervlakte), hetgeen ongewenst is met het oog op uitspoeling van meststoffen naar grond- en oppervlaktewater.

Het voorkeursalternatief onderschrijft het beleid zoals neergelegd in de beleidsnotitie 'Teeltondersteunende voorzieningen'. Voor de boom- en vaste plantenteelt en glastuinbouw zijn er mogelijkheden voor het oplossen van knelpuntsituaties en het bieden van ontwikkelingslocaties.

Verbrede landbouw

Het voorkeursalternatief biedt ten opzichte van de huidige situatie meer kansen voor verbredingsactiviteiten dankzij verruimde planologische mogelijkheden. Ontwikkelingen gericht op verbreding zullen financieel worden ondersteund. De samenwerking tussen agrarische ondernemers onderling en met andere partijen wordt bevorderd.

Het positieve effect van het voorkeursalternatief ten opzichte van de autonome ontwikkeling is minder groot doordat een aantal ontwikkelingen ook zonder reconstructie zouden plaatsvinden.

Duurzame productie

De in het voorkeursalternatief opgenomen maatregelen voor biologische landbouw kunnen een verschil gaan maken met de autonome ontwikkeling, mits een concrete invulling aan vooral de vraagzijde vorm krijgt in de planperiode. Door gebrek aan zicht op de maatregelen die worden genomen, is het effect nu niet in te schatten. Het doel van 40% biologische landbouw in 2010 wordt waarschijnlijk niet gerealiseerd.

5.1.6 Recreatie en toerisme

Het voorkeursalternatief scoort ten opzichte van de huidige situatie duidelijk positief als het gaat over het perspectief voor de toeristisch-recreatieve sector. Dat komt door de stimulansen voor kwaliteitsverbetering en innovaties. Ten opzichte van de autonome ontwikkeling scoort het voorkeursalternatief wat minder positief. Vooral omdat initiatieven en ontwikkelingen naar verbreding en verbetering van het aanbod ook autonoom ('Ontspannend Brabant') in gang waren gezet en een positief effect op de toeristisch-recreatieve structuur zouden hebben.

5.1.7 Wonen, werken en leefbaarheid **Economische vitaliteit**

Het autonome verlies aan arbeidsplaatsen in de agrarische sector is niet op te vangen met nieuwe werkgelegenheid in het buitengebied. Binnen de mogelijkheden van het voorkeursalternatief zijn echter diverse gelegenheden gecreëerd om deze ontwikkeling toch zoveel mogelijk op te vangen. Daarnaast kunnen initiatieven elders ook bijdragen aan opvang van het verlies aan werkgelegenheid, zodat het effect op de totale economische ontwikkeling beperkt zal zijn.

Leefbaarheid

Om de leefbaarheid op peil te kunnen houden moet er economisch draagvlak zijn. Dit draagvlak kan negatief (bijvoorbeeld door het verminderen van de agrarische bedrijvigheid) of positief (door de ontwikkeling van nieuwe economische dragers) worden beïnvloed. Deze ontwikkelingen doen zich ook zonder reconstructie voor. Het voorkeursalternatief zal deze al bestaande dynamiek beïnvloeden. In het voorkeursalternatief zijn enkele specifieke ingrepen opgenomen die gericht zijn op een verbetering van de leefbaarheid in de kleine kernen. Hierbij gaat het om zowel organisatorische maatregelen, zoals de ondersteuning bij het opstellen van dorpsontwikkelingsplannen voor de aandachtskernen leefbaarheid, als om het ondersteunen van maatregelen. Dit zijn bijvoorbeeld verplaatsing van bedrijven, bevordering van mogelijkheden voor nieuwe economische dragers en het terugdringen van stankhinder bij bedrijven.

Het effect ten opzichte van de huidige situatie is waarschijnlijk neutraal in verband met de autonome afname van de leefbaarheid van de kleine kernen (zowel feitelijke leefbaarheid als mogelijkheden voor woningbouw). Ten opzichte van de autonome ontwikkeling kan door de opgenomen directe en indirecte maatregelen een beperkt positief effect worden verwacht.

Verkeer en vervoer

Rond de landbouwontwikkelingsgebieden (vrachtverkeer), de recreatieve poorten en de intensief recreatieve gebieden (personenverkeer) zullen verkeersstromen toenemen. In algemene zin wordt een afname van vooral landbouwverkeer verwacht in de extensiveringsgebieden. In het hele gebied wordt een afname van het landbouwverkeer verwacht door de ontwikkeling naar minder, maar grotere en meer gesloten bedrijven in de intensieve veehouderij. Per saldo kan voor heel Peel en Maas verwacht worden dat deze verschuivingen in verkeersstromen met toeneming en afname elkaar in evenwicht houden. In de autonome ontwikkeling verbetert de situatie wat betreft verkeershinder in de kernen naar verwachting als gevolg van het verschuiven van verkeersstromen van lokale naar snelwegen door de opwaardering van de A50 en A59. In combinatie met de autonome ontwikkeling scoort het voorkeursalternatief positief ten opzichte van de huidige situatie.

5.2 Effecten van de varianten

Effecten van variant 1: landbouwontwikkelingsgebied Reek/Schaijk

Van het zoekgebied rivierverruiming (860 hectare) is in het voorkeursalternatief 180 hectare (21%) aangewezen als landbouwontwikkelingsgebied, waarbij inplaatsing (nieuwe bouwblokken) van 6 locaties is voorzien. In de praktijk zal het betekenen dat het gebied ten zuiden van de Elsstraat vervalt als waterbergingsgebied, tenzij aanvullende maatregelen worden genomen. Wel herbergt het deel van het zoekgebied rivierverruiming dat is aangewezen als landbouwontwikkelingsgebied, ook nu al kapitaalintensieve functies. Deze komen vanuit andere reconstructiedoelen dan waterberging waarschijnlijk niet in aanmerking voor uitplaatsing. De combinatie van de bestaande kapitaalintensieve functies met waterberging zal gezien de huidige inrichting niet eenvoudig blijken, waardoor de extra belemmering van zes nieuwe locaties mogelijk meevalt. Daartegenover staat dat een gedeelte van het landbouwontwikkelingsgebied samenvalt met de aanduiding 'waterpotentie' uit het Streekplan en dat er in het reconstructiegebied ruim voldoende landbouwontwikkelingsgebieden zijn aangewezen om aan de inplaatsingsbehoefte te voldoen. Op een afstand van circa zes kilometer ligt een landbouwontwikkelingsgebied (nabij Zeeland) dat zeer geschikt is.

Effecten van variant 2: spreiding boom- en vaste plantenteelt

In beginsel is de begrenzing van gebieden waar de boom- en vaste plantenteelt zich al dan niet mogen ontwikkelen (o.a. door het aanwijzen van een accentgebied voor boom- en vaste plantenteelt) een positieve ontwikkeling.

Ervan uitgaande dat de totale omvang gelijk blijft, mag ook aangenomen worden dat het totale gebruik aan meststoffen en bestrijdingsmiddelen gelijk blijft. Het effect op de waterkwaliteit van verplaatsing van de teelten binnen de regio is gekoppeld aan de gevoeligheid voor uitspoeling. Aangezien nog niet bekend is welke bedrijven verplaatst gaan worden, kan ook niet vastgesteld worden of deze bedrijven liggen op uitspoelingsgevoelige grond. Het accentgebied boom- en vaste plantenteelt is overwegend niet gevoelig voor uitspoeling van bestrijdingsmiddelen. Dit houdt in dat de variant geen evident nadelige gevolgen heeft voor de waterkwaliteit. Echter in de omgeving van Heikant liggen langs de Oeffeltsche Raam en ten oosten van de Radioplussen een aantal zones in het accentgebied die wel gevoelig zijn voor uitspoeling van bestrijdingsmiddelen. Om negatieve effecten op de waterkwaliteit te voorkomen, moet nieuwvestiging van bedrijven in deze zones worden voorkomen.

Het verplaatsen van bedrijven kan bijdragen aan het realiseren van natuurdoelen zoals beekherstel en vernatting van natuur. Veel beschermde soorten kunnen hiervan profiteren. De mate waarin deze positieve effecten optreden is afhankelijk van de knelpunten die de te ver-

plaatsen bedrijven nu veroorzaken. Omdat nog niet bekend is welke bedrijven verplaatst gaan worden, is nog niet te bepalen hoe groot het positieve effect van deze verplaatsingen op de natuurwaarden is.

Juist op de plaatsen waar de cultuurhistorische waarden het hoogst zijn (op de Maasterrasrug) is het accentgebied gesitueerd. Een groot deel van het accentgebied is aangewezen als Belvédèregebied Maasvallei. Met een goed ruimtelijk ontwerp – zoals aangegeven in het voorkeursalternatief - kunnen negatieve effecten op de cultuurhistorische waarden van het Belvédèregebied voorkomen worden. In het overige deel van het reconstructiegebied is er op diverse plaatsen overlap tussen gebieden met ruime mogelijkheden voor boom- en vaste plantenteelt en historische groenstructuren. Deze groenstructuren lijken echter inpasbaar mits er bij de uitwerking goed rekening mee gehouden.

Met de wijstgronden is voldoende rekening gehouden. Grote delen ervan worden aangegeven als gebieden waar geen mogelijkheden zijn voor boom- en vaste plantenteelt. De Maasterrasrug is aangewezen als gebied met hoge aardkundige waarden, het accentgebied voor boom- en vaste plantenteelt kent daarmee grote overlap. Ook voor landschap zal in dit accentgebied sprake kunnen zijn van afbreuk aan belevingswaarde in gebieden die cultuurhistorisch waardevol zijn als daar boom- of vaste plantenteelt ontwikkeld wordt. Ook het vrijlaten van hoge teeltondersteunende voorzieningen kan een negatief effect hebben op het landschap en daarmee op de karakteristiek van het gebied.

Effecten van variant 3: geconcentreerde inzet van maatregelen en instrumenten (water en ammoniak)

Uit het Effectenonderzoek Water (2003) blijkt dat verdergaande ingrepen dan opgenomen in het voorkeursalternatief slechts in beperkte mate leiden tot een groter herstel van de gewenste hydrologische condities in natte natuurparels en overige natte natuur. In overleg met de eigenaren en gebruikers van de omliggende agrarische gronden kunnen maatregelen worden genomen die leiden tot een beperking van de bemesting zodat er op vrijwillige basis een “waterkwaliteitsbuffer” rondom de gebieden kan worden gecreëerd. Ook kan op deze wijze een eventueel optredend negatief bijeffect van de vernatting (extra uitspoeling van fosfaat) worden gecompenseerd. Rondom de natte natuurparel Hooge Raam/Halsche Beek is dit het meest kansrijk.

De relatie tussen watermaatregelen (vernatting en verbetering van de waterkwaliteit) en het uitplaatsen van intensieve veehouderijen uit extensiveringsgebieden is in de regel minder evident aangezien de intensieve veehouderij slechts deels grondgebonden is en dus niet gekoppeld aan het landgebruik in de directe omgeving. Het uitplaatsen van intensieve veehouderijen leidt wel tot een afname van lokale depositiepieken uit stallen, maar door extensivering van het grondgebruik en minder bemesting kan meer milieuwinst behaald worden (in relatie tot waterdoelstellingen en de kosten van de maatregelen). Gezien de aanwezigheid van een aantal grotere depositiepieken uit stallen rondom de voor ammoniak zeer kwetsbare natuurgebieden die grenzen aan de natte natuurparel Hooge Raam/Halsche Beek en de hiervoor genoemde combinatiemogelijkheden, is rondom dit gebied op deze wijze waarschijnlijk wel extra milieuwinst te behalen.

Effecten van variant 4: sluiting drinkwaterwinning

Door de sluiting van de winning wordt circa 45 ha extra verdroogde natuur hersteld. Dit is een toename van 10% ten opzichte van de 360 ha die met het voorkeursalternatief wordt hersteld. Het sluiten van de winning leidt weliswaar tot vernatting van landbouwgronden maar een nog groter areaal landbouwgrond zal hiervan voordeel ondervinden door minder verdroging. Naast de hydrologische gevolgen zijn er tevens planologische voordelen bij sluiting aangezien er dan geen speciale beschermingsgebieden (inclusief beperkingen) meer nodig zijn.

6 Uitvoering

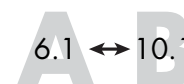

In de reconstructie staat de uitvoering centraal. Alle inspanningen en afspraken zijn erop gericht om in de periode tot 2016 de reconstructiedoelen uit te voeren.

De reconstructie van het landelijk gebied is een ambitieus, ingrijpend en nieuw proces. Gezamenlijk zetten overheden en maatschappelijke organisaties (de reconstructiepartners, zie §1.2) hun schouders onder de opgave van de reconstructie. Alleen op deze wijze kunnen de kansen voor een vernieuwing van het platteland optimaal worden benut.

De vorige hoofdstukken van dit plan bevatten de ambities voor Peel en Maas. Dit hoofdstuk geeft aan hoe we dit plan gaan uitvoeren. Hierbij gaan we eerst in op de uitvoeringsstrategie (§6.1) en de uitvoeringsorganisatie (§6.2). Vervolgens geven wij in §6.3 aan welke onderdelen van het reconstructieplan wij uit willen werken ten behoeve van de uitvoering. In §6.4 geven wij een indicatie van de kosten van dit plan en de verdeling van de kosten over de partijen. De inzet van regelingen en instrumenten komt aan bod in §6.5. Paragraaf 6.6 gaat in op het flankerend beleid.

6.1 Uitvoeringsstrategie

In dit plan staan de doelen centraal. Deze veranderen niet gedurende de planperiode, alleen de wijze waarop de doelen gerealiseerd worden kan veranderen. Door verschillen tussen regio's kunnen dezelfde doelen in het ene gebied anders aangepakt worden dan in het andere gebied. Bij dit alles houden we het totale programma in het oog. Om de doelen te realiseren hebben we een vierjarig uitvoeringsprogramma gemaakt, waarin staat beschreven hoe we de doelen gaan realiseren, hoeveel dat kost en wie dat betaalt. Eén keer per jaar kijken we of dit uitvoeringsprogramma geactualiseerd moet worden. Verder monitoren we om te kijken hoever we van onze doelstelling af zitten, zodat we onze activiteiten kunnen bijsturen.

De uitvoering van de reconstructie vergt een grote inzet van alle partijen. Maar vooral een grote creativiteit en bereidheid om samen te werken in de manier waarop het proces wordt opgepakt. Wij willen dit vorm geven door in een vroeg stadium betrokkenen bij elkaar te brengen om gezamenlijk te bepalen welke projecten nodig zijn om de gestelde doelen in de praktijk te realiseren. Reconstructie is geen vrijblijvend proces, alle partijen moeten hun verantwoordelijkheid nemen.

Samenwerking is de sleutel tot succes. De samenwerking die daarbij de afgelopen jaren al is ontstaan is van essentieel belang om tot een effectieve uitvoering te komen. Waar nodig stimuleren we de totstandkoming van nieuwe samenwerkingsverbanden. Wij willen dat de mensen uit het gebied op een goede manier betrokken worden bij ons werk en kunnen participeren in projecten. Daarom communiceren we naar de streek waar we mee bezig zijn en betrekken we burgers actief bij de uitvoering waar dat nodig is.

6.2 Uitvoeringsorganisaties

6.2 ↔ 10.2

Voor het bereiken van de doelen van de reconstructie is een effectieve, gebieds- en oplossingsgerichte organisatie van wezensbelang. Daarbij staat voorop dat de uitvoering primair een verantwoordelijkheid van (partners in) Peel en Maas is.

De rol van de reconstructiecommissie Peel en Maas is tweeledig. Enerzijds is zij verantwoordelijk voor het op gang brengen en organiseren van het regionale uitvoeringsproces en het betrekken van de streek bij de uitvoering. Anderzijds heeft zij een belangrijke rol bij de (bestuurlijke) begeleiding van projecten in het uitvoeringsprogramma.

Hiervan afgeleid zijn werkzaamheden op het gebied van planning en bewaking van de voortgang van de uitvoering (zie §10.7 van deel B).

In een uitvoeringsconvenant tussen de provincie en de partijen in Peel en Maas worden afspraken gemaakt over de uitvoering van het regionale uitvoeringsprogramma. De afspraken gaan onder andere over de samenwerking binnen de reconstructiecommissie en de coördinerende en adviserende rol van de reconstructiecommissie.

De uitvoerende partijen in Peel en Maas streven naar een samenwerkingsverband waarbinnen ze hun inzet voor de uitvoering van het reconstructieplan kunnen bundelen. De medewerkers binnen dit samenwerkingsverband begeleiden initiatieven zonder op de stoel van de initiatiefnemer te gaan zitten. Het samenwerkingsverband bestaat uit een mix van medewerkers van de verschillende uitvoerende partijen in de streek. Daarmee ontstaat een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de uitvoering en wordt kennisuitwisseling bevorderd.

6.3 Uitwerking van het reconstructieplan

6.3 ↔ 11.3

Voor een aantal onderdelen van het reconstructieplan is verdere uitwerking noodzakelijk voordat ze uitgevoerd kunnen worden. Een uitwerking doorloopt eenzelfde vaststellingsprocedure als het reconstructieplan, inclusief vaststelling door Provinciale Staten en goedkeuring door de ministers van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. Na vaststelling maakt ze deel uit van het reconstructieplan. In de eerste planperiode onderzoeken we of het opstellen van uitwerkingen een meerwaarde oplevert of dat de doelstellingen gerealiseerd kunnen worden door integrale uitvoeringsprojecten. Het betreft de volgende prioritaire gebieden: het gebied de Maashorst en het stroomgebied van de Hooge Raam/ Halsche Beek, het gebied van de 'beekbuurtboeren' en het zoekgebied rivierverruiming ten noorden van Schaijk en Reek. In deze gebieden willen we de mogelijkheden onderzoeken om middels een herverkaveling de reconstructiedoelstellingen te realiseren.

6.4 Indicatieve kosten

6.4 ↔ 10.3

De bekostiging van het uitvoeringsproces is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de reconstructiepartners.

Wij hebben op basis van normkosten de totale kosten tot 2016 berekend. Voor de realisatie van het voorkeursalternatief (doelen 2016) worden de kosten geraamd op bijna € 301 miljoen. Tabel 6.1 geeft een overzicht van de indicatieve kosten per thema.

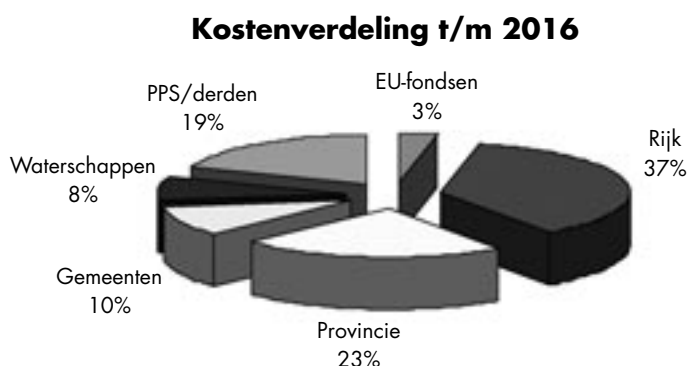
Tabel 6.1 **Indicatieve kostenverdeling**

Thema	Kosten t/m 2016 (miljoenen Euro's)	
Proceskosten	€	0,9
Water en Bodem	€	72,4
Milieu	€	89,1
Natuur	€	97,0
Landschap en Cultuurhistorie	€	4,0
Landbouw	€	26,7
Recreatie en Toerisme	€	4,0
Wonen, werken en leefbaarheid	€	6,7
Totaal	€	300,8

In tabel 6.2 en figuur 6.1 is per thema een indicatieve verdeling van de kosten over de verschillende partijen weergegeven. Bij deze verdeling is ook rekening gehouden met de bijdrage van maatschappelijke partijen en derden. Een indicatieve verdeling per doel is opgenomen in het regionaal uitvoeringsprogramma.

Tabel 6.2 **Indicatieve kostenverdeling**

Kostenverdeling	Kosten t/m 2016 (miljoenen Euro's)	Procentueel
EU-fondsen	€ 9,9	3%
Rijk	€ 111,3	37%
Provincie	€ 68,8	23%
Gemeenten	€ 29,9	10%
Waterschappen	€ 23,2	8%
PPS/derden	€ 57,6	19%
Totaal	€ 300,8	100%

Figuur 6.1 Indicatieve verdeling van de kosten over de verschillende partijen voor de periode 2005-2016

6.5 Samenhang in regelingen en instrumenten

6.5 ↔ 10.4

Ontwikkelingsgerichtheid is een belangrijk uitgangspunt voor de uitvoering van de reconstructie. De ontwikkeling van projecten en realisatie van doelen willen we zoveel mogelijk sturen door stimulerend beleid. Regulering zal op bepaalde punten nodig blijven. In de reconstructie streven we naar een optimale mix tussen stimulerende en regulerende maatregelen. Het accent ligt daarbij sterk op stimulering en minder op (extra) regulering.

Voor het landelijk gebied bestaan veel regelingen en instrumenten. Specifiek voor de doelen van de reconstructie zijn de afgelopen jaren bijvoorbeeld de regeling Ruimte voor Ruimte en het Ontwikkelingsbureau Intensieve Veehouderij ontwikkeld. In hoofdstuk 10 van deel B wordt uitgebreid ingegaan op de instrumentenpakketten.

Om alle goede projecten en projectideeën van de grond te krijgen, willen wij meer samenhang brengen in de inzet van bestaande instrumenten. Daarnaast willen we waar nodig nieuwe instrumenten ontwikkelen.

6.6 Flankerend beleid

6.6 ↔ 12

Flankerend beleid komt in beeld als de uitvoering van de reconstructie gevolgen heeft voor de individueel belanghebbenden. De reconstructiecommissie heeft tijdens die voorbereiding van het reconstructieplan zoveel mogelijk gezocht naar oplossingen die zo min mogelijk schade toebrengen aan individuele belangen. Het reconstructieplan kan echter ingrijpende gevolgen hebben. Het is daarom niet te vermijden dat ten behoeve van het algemeen belang individuen nadeel ondervinden. Daarom is flankerend beleid ontwikkeld. Het begrip flankerend beleid wordt gebruikt voor verschillende vormen van compensatie. Het is gericht op het voorkomen van schade en op het aanbieden van alternatieven. Dit vraagt maatwerk.

Flankerend beleid

Het algemeen belang, dat gediend is met realisering van het reconstructieplan, heeft soms gevolgen voor individuele belangen. Daar moet bij de opstelling of bij de uitvoering van het plan rekening mee worden gehouden in die zin dat er een oplossing gevonden moet worden voor het individuele belang. Voorkomen moet worden dat een belanghebbende onevenredig nadeel ondervindt van het reconstructieplan.

Hierbij zijn twee situaties te onderscheiden:

- 1 De totstandkoming en uitvoering van het reconstructieplan. Hierin wordt actief gezocht naar een oplossing om te voorkomen dat er onevenredig nadeel ontstaat. Het gaat om verschillende compenserende maatregelen, die samen flankerend beleid worden genoemd.
- 2 De vaststelling van het reconstructieplan. Daarbij kan een belanghebbende als gevolg van het reconstructieplan schade lijden die niet of niet geheel ten laste van hem behoort te blijven en die niet op een andere wijze wordt vergoed. Hiervoor wordt de term planschade gebruikt.

Procedure

Het moet voor iedereen duidelijk zijn hoe het flankerend beleid gestalte krijgt. Er is een protocol opgesteld waarin staat tot wie mensen zich kunnen richten met een verzoek om flankerend beleid. De reconstructiecommissie speelt bij de behandeling van deze verzoeken een centrale rol. Gedeputeerde Staten zijn het bestuursorgaan dat uiteindelijk verantwoordelijk is voor de uitvoering. Verder wordt de mogelijkheid van het instellen van een onafhankelijke commissie

van deskundigen die adviseert over verzoeken om flankerend beleid, onderzocht. De gebiedscoördinator, tevens secretaris van de reconstructiecommissie, draagt zorg voor de afwikkeling van dergelijke verzoeken.

Verzoeken om schadevergoeding

Hoe zorgvuldig dit flankerend beleid ook is en bij de totstandkoming en uitvoering ook wordt toegepast, de situatie kan zich voordoen dat flankerende maatregelen geen soelaas bieden. In dat geval kan de belanghebbende een verzoek tot schadevergoeding indienen. Dergelijke plan-schadeclaims kunnen pas worden ingediend nadat het reconstructieplan rechtskracht heeft gekregen.

Voor de behandeling van verzoeken om schadevergoeding is de provinciale procedureverordening van kracht.

Bijlage 1 Verklaring begrippen

A- en B- gebieden A-gebieden: ‘zeer kwetsbare natuurgebieden’: gebieden die zeer gevoelig zijn voor verzuring (de kritische depositiewaarde ligt lager dan 1400 mol stikstof per ha per jaar). B-gebieden: ‘kwetsbare gebieden’: gebieden die gevoelig zijn voor verzuring (de kritische depositiewaarde ligt op of boven 1400 mol stikstof per ha per jaar).

De A- en B-gebieden vormen samen de ‘kwetsbare gebieden’ zoals bedoeld in de Wet ammoniak en veehouderij.

Aandachtsgebieden landschap Gebieden waar projecten gestart worden die gericht zijn op verbetering van de landschappelijke kwaliteit.

Aanhoudingsplicht De plicht van burgemeester en wethouders om hun beslissing op een verzoek om bouwvergunning of aanlegvergunning, die niet in strijd is met het geldend bestemmingsplan, voorlopig niet te nemen (aan te houden) in afwachting van een aanpassing van dat bestemmingsplan.

Aankoopstrategieplan (ASP) Plan voor grondverwerving ten behoeve van de ecologische hoofdstructuur waarin staat welke knelpunten worden aangepakt, in welke planperiode dat gaat gebeuren en op welke wijze dat plaats zal gaan vinden.

Aardkundig waardevolle gebieden Gebieden waar de natuurlijke ontstaanswijze herkenbaar is doordat aardkundige verschijnselen er nog een gave vorm hebben en/of in onderlinge samenhang voorkomen. De aardkunde heeft de - vaak trage en grootschalige - werking van de niet-levende natuur als onderwerp en omvat de geologische, geomorfologische, bodemkundige en (geo)hydrologische verschijnselen en processen. Aardkundige verschijnselen maken samen met natuurlijke, cultuurhistorische en archeologische waarden deel uit van de onderste laag en zijn medebepalend voor de landschappelijke waarden.

Achtergronddepositie De neerslag van stoffen uit de lucht (bijvoorbeeld ammoniak of stikstofoxiden) in een bepaald gebied, waarbij de herkomst van de stoffen buiten dit gebied ligt.

Agrarisch natuurbeheer Natuurbeheer op landbouwgronden uitgevoerd door boeren gecombineerd met de agrarische bedrijfsvoering.

Agrarische hoofdstructuur (AHS) Het gebied buiten de GHS en de bebouwde kernen en infrastructuur waar de instandhouding en de versterking van de landbouw voorop staan (aangeduid in het Streekplan Noord-Brabant 2002).

Agribusiness Bedrijven die goederen en diensten leveren aan land- en tuinbouwbedrijven of zorgen voor verwerking, afzet en transport van agrarische producten van de primaire land- en tuinbouwbedrijven.

Agrotoerisme Alle vormen van recreatie en toerisme op agrarische bedrijven.

Akkoord van Cork Akkoord tussen de reconstructiepartners in Noord-Brabant over het vervolg van de reconstructie/revitalisering, gesloten op 11 juli 2003.

(MER)-Alternatief Eén van de mogelijke (sets) oplossingen in het kader van de milieueffectrapportage.

Archeologie Wetenschap van menselijke samenlevingen op grond van bodemvondsten en opgravingen.

Archeologische Monumenten Kaart (AMK) Kaart waarop alle bekende archeologische monumenten staan. Hierop staan de wettelijk beschermde archeologische terreinen, terreinen waarvoor wettelijke of planologische bescherming in voorbereiding is, en zijn de niet-wettelijke archeologische terreinen afgebeeld. Deze terreinen met bekende archeologische waarden zijn gewaardeerd op basis van kwaliteit, zeldzaamheid en contextwaarde.

Archeologische vindplaats Locatie waar zich archeologische sporen en vondsten bevinden.

Autonome ontwikkeling (AO) Ontwikkelingen die plaatsvinden zonder dat één van de alternatieven wordt uitgevoerd en waartoe al wel besloten is.

Bebouwingscluster Een vlakvormige verzameling van gebouwen in het buitengebied.

Bebouwingsconcentratie Een kernrandzone, bebouwingslint of bebouwingscluster.

Bebouwingslint Een lijnvormige verzameling van gebouwen langs een weg in het buitengebied, doorgaans dubbelzijdig aanwezig, met geringe afstanden tussen de bouw kavels, veelal met een historisch gegroeide menging van kleinschalige buitengebied- en niet-buitengebiedfuncties.

Beeldkwaliteitsplan Een plan, opgesteld als aanvulling op het ruimtelijke plan dat zich doorgaans vooral richt op functionele kwaliteiten, dat de na te streven beeldkwaliteit beschreven. Dat gebeurt onder meer door aan te geven op welke ruimtelijke kenmerken van landschap en bebouwing en landschappelijke structuren en elementen moet worden ingespeeld en welke streefbeelden daarbij gelden.

Beheersovereenkomst Overeenkomst die een grondeigenaar en de overheid afsluiten om in de overeenkomstig aangewezen gebieden het beheer van een bepaald grondoppervlak aan te passen ten gunste van de natuur. De grondeigenaar krijgt hiervoor een financiële vergoeding.

(m.e.r.)-beoordelingskader Set van toetsingscriteria op basis waarvan het plan beoordeeld wordt op (milieu-) effecten.

Bevoegd gezag Het orgaan dat bevoegd is ter zake besluiten te nemen in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Bij bijvoorbeeld een bestemmingsplan is het bevoegd gezag de gemeente, bij een Streekplan is dat de provincie.

Biologische landbouw Gecertificeerde vorm van landbouw waarbij zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van korte gesloten kringlopen en natuurlijk evenwicht. Daarom wordt er geen gebruikgemaakt van kunstmest en chemische bestrijdingsmiddelen. Belangrijke elementen zijn een goede mineralenbeheersing, een ruime vruchtwisseling, een goede bodemvruchtbaarheid, het gebruik van resistente gewassen en mechanische onkruidbestrijding. Er is ook veel aandacht voor het welzijn van dieren.

Blauw knooppunt Een blauw knooppunt bevindt zich op de overgang tussen twee deelstroomgebieden. Ter plaatse van een blauw knooppunt dient de kwaliteit van het water te voldoen aan de eisen die door het benedenstrooms gelegen gebied gesteld worden.

Bodemarchief De archeologische informatie die in de bodem aanwezig is. Deze informatie is de weerslag van menselijke activiteiten in het verleden.

Bouwblok Een in een bestemmingsplan vastgelegde ruimtelijke eenheid, waarbinnen de bebouwing ten behoeve van een bestemming moet worden geconcentreerd.

Brongebieden Het water in dit gebied stroomt het gehele jaar langzaam, maar gestaag naar een beek. Deze gebieden zijn belangrijk voor de basisafvoer van beken.

Bufferzone Beschermingszone rond kwetsbare gebieden, bijvoorbeeld ter voorkoming van vervuiling van het grondwater in waterwingebieden.

Chemische luchtwater Luchtzuiveringstelsel (kolommen met vloeistof) waardoorheen stallucht wordt geleid voordat het naar buiten wordt geblazen. Een chemische wasser verwijdert ammoniak (95 % of meer) uit de stallucht door deze te binden aan een zuur, meestal zwavelzuur.

Commissie m.e.r. Onafhankelijke commissie die het bevoegd gezag adviseert over de richtlijnen voor de inhoud van het milieueffectrapport en de kwaliteit ervan.

Compenserende maatregel Maatregel om de nadelige gevolgen van een ingreep voor de natuur, het milieu of het watersysteem te compenseren.

Cultuurhistorie De overblijfselen van de geschiedenis van de door de mens gemaakte en beïnvloede leefomgeving.

Depositie Neerslag van stoffen (zoals ammoniak) uit de lucht op een bepaald gebied.

Diffuse bronnen Een bron van verontreiniging die niet eenduidig op een bepaalde plek zijn oorsprong heeft, maar over een groter gebied plaatsvindt. Voorbeelden zijn verontreinigingen afkomstig uit de landbouw en het verkeer die via atmosferische depositie en uit- en/of afspoeling van gronden het grond- en oppervlaktewater bereiken.

Droogteschade Derving van inkomsten ten gevolge van een lagere gewasproductie door een tekort aan water in de land- en tuinbouw.

Dorpsontwikkelingsplan Ontwikkelingsplan voor een dorp, opgesteld met alle betrokkenen (inwoners, gemeente, bedrijfsleven) waarin aandacht wordt besteed aan ruimtelijke, sociale en economische en/of leefbaarheidsaspecten. Naast een visie zijn in het plan ook nadrukkelijk projecten opgenomen.

Duurzame locatie intensieve veehouderij Een bestaand agrarisch bouwblok met een zodanige ligging dat het zowel vanuit milieuoogpunt (ammoniak, stank) als ruimtelijk oogpunt (natuur, landschap) verantwoord is om te laten groeien tot een bouwblok van maximaal 2,5 ha voor een intensieve veehouderij.

Duurzame productie Productie die bij voortzetting ook in de toekomst rendabel is en geen problemen oplevert voor het milieu.

Duurzame projectlocatie intensieve veehouderij Een locatie met een zodanige ligging dat het zowel vanuit milieuoogpunt als ruimtelijk oogpunt verantwoord is om er enkele bouwblokken voor intensieve veehouderijen te projec-

teren. Op een duurzame projectlocatie is nieuwvestiging dus mogelijk. De omvang van een duurzame projectlocatie ligt in de orde van grootte van 10 ha.

Ecologische hoofdstructuur (EHS) Samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden.

Ecologische verbindingzone (EVZ) Zone die dienst doet als migratieroute voor planten en dieren tussen verschillende natuurgebieden. Aanleg van verbindingzones heeft als doel barrières tussen deze gebieden op te heffen. De zone moet zowel in kwalitatief als in kwantitatief opzicht zijn ingericht en beheerd volgens de eisen van de doelsoorten.

Economische drager (Cluster van) economische activiteit die een bijdrage levert aan de versterking van de structuur in een gebied.

Emissie Het in de lucht brengen van stoffen (zoals ammoniak) vanuit een bepaalde bron.

Extensieve recreatie Recreatie met weinig dynamiek die nauwelijks druk uitoefent op de omgeving. Bijvoorbeeld wandelen, fietsen en natuurkamperen. Er zijn weinig of geen gebouwen nodig en het aantal recreanten (per tijdseenheid of oppervlakte-eenheid) is beperkt.

Externe effecten Veranderingen of invloeden die optreden buiten het gebied waar een concrete ingreep of activiteit plaatsvindt.

Fasering Het indelen van de reconstructiedoelen in elkaar opvolgende fasen.

Flankerend beleid Beleid omvattende een breed pakket aan maatregelen voor diegene die nadelige consequenties ondervinden als gevolg van de vaststelling en uitvoering van het reconstructieplan.

Gebiedsvreemd water Van elders aangevoerd water met een afwijkende samenstelling.

Gedeputeerde Staten (GS) Het dagelijks bestuur van de provincie bestaande uit zeven gedeputeerden en de Commissaris van de Koningin.

Generiek beleid Algemeen geldend beleid.

Geomorfologie Wetenschap die de natuurlijke vorm van het landschap bestudeert, zoals die ontstaan is door geologische processen en eventueel beïnvloed is door menselijk handelen.

Gewenst Grond- en Oppervlaktewater Regime (GGOR) Gewenste toestand van het grondwater en het oppervlaktewater voor elke (gebruiks)functie in een begrensd gebied vastgesteld na integrale ruimtelijke afweging.

Gradiënt Verloop in de ruimte, bijvoorbeeld van nat naar droog, van hoog naar laag of van voedselrijk naar voedselarm.

Groenblauwe diensten Extra maatregelen of beheer dat boeren of particulieren uitvoeren ter realisering van natuur-, landschaps-, milieu- en waterdoelstellingen.

Groenblauwe dooradering Een vlechtwerk van landschapselementen (watergangen met oevers, moerasjes en poelen, brede bermen, kleine bosperceeltjes en paden) in het agrarisch cultuurlandschap.

Groene hoofdstructuur (GHS) Een samenhangend netwerk van alle natuur- en bosgebieden, landbouwgebieden en andere gebieden met bijzondere natuurwaarden en landbouwgebieden die bijzondere potenties hebben voor de ontwikkeling van natuurwaarden (aangeduid in het Streekplan Noord-Brabant 2002).

Groene rivier Een binnen een dijkkringgebied gelegen, aan weerszijden bedijkte strook land met agrarische en watertaakkundige bestemming, die tijdens hoogwatersituaties dienst kan doen als waterafleidingskanaal om de wettelijke veiligheid tegen overstromen te kunnen waarborgen.

Grondgebonden teelten Teelten die in de volle grond plaatsvinden. Grondgebonden teelten zijn in ieder geval: akkerbouw, fruitteelt en volgrondstuinbouw en vormen van boomteelt waarbij de bomen rechtstreeks in de grond zijn geplant.

Grondgebonden agrarisch bedrijf Een agrarisch bedrijf waarvan de productie geheel of hoofdzakelijk afhankelijk is van het voortbrengend vermogen van onbebouwde grond in de directe omgeving van het bedrijf. Afhankelijkheid van de grond kent het hierbij de volgende aspecten: voedsievoorziening, mestafzet en het bieden van een natuurlijk substraat voor plantaardige teelten.

Grootvee eenheid (GVE) Het aantal GVE op een bedrijf is de optelsom van het aantal landbouwdieren op het bedrijf omgerekend naar de fosfaatproductie van één melkkoe.

Habitat Leefgebied van planten of dieren.

Habitatrichtlijn(gebied) De Habitatrichtlijn is een EU-richtlijn die zich richt op het waarborgen van de biologische diversiteit door het instandhouden van natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna op het Europese grondgebied. Het betreft zowel de bescherming van gebieden als soorten. Een Habitatrichtlijngebied is een gebied dat aan de criteria van deze EU-richtlijn voldoet en daarom beschermd dient te worden.

Handhaving Het door toezicht en het toepassen van (of dreigen met) bestuur(srechtelijke, strafrechtelijke of privaatrech-

telijke middelen bereiken dat de algemeen geldende rechtsregels en individueel geldende voorschriften worden nageleefd. Handhaving bestaat uit toezicht, opsporing en sanctionerend optreden.

Hervestiging van een agrarisch bedrijf Het verplaatsen van een bestaand agrarisch bedrijf van het ene agrarisch bouwblok naar een ander agrarisch bouwblok.

Huiskavel Kavel waarop de bedrijfsgebouwen staan.

Hydrologie De leer van het voorkomen, het gedrag en de chemische en fysische eigenschappen van water in al zijn verschijningsvormen op en beneden het aardoppervlak.

Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW) Kaart met een driedeling in gebieden met hoge, gemiddelde en lage archeologische waarden. Deze waarden geven aan of de kans op het aantreffen van archeologische (nog niet bekende) belangrijke vindplaatsen groot, gemiddeld of klein is.

Infiltratie Het doorsijpelen van water door de bodem naar het grondwater (ook wel inzijging of wegzijging genoemd).

Ingreep-effectrelatie Relatie tussen een bepaalde ingreep en het daaruit volgende effect. Op grond van ingreep-effectrelaties kunnen binnen bepaalde marges voorspellingen worden gedaan over het effect van nieuwe ingrepen.

Inplaatsing Het toestaan van voortzetting van landbouwbedrijvigheid in het betreffende gebied door een bedrijf dat elders moet beëindigen.

Integrale zonerings Gebiedsdekkende indeling van het reconstructiegebied in drie zones, te weten landbouwontwikkelings-, verwevings- en extensiveringsgebieden.

Landbouwontwikkelingsgebied Ruimtelijk begrensd gedeelte van een reconstructiegebied met het primaat landbouw dat geheel of gedeeltelijk voorziet, of in het kader van de reconstructie zal voorzien, in de mogelijkheid tot uitbreiding, hervestiging of nieuwvestiging van intensieve veehouderij.

Verwevingsgebied Ruimtelijk begrensd gedeelte van een reconstructiegebied, gericht op verweving van landbouw, wonen en natuur. Hervestiging of uitbreiding van intensieve veehouderij is mogelijk mits de ruimtelijke kwaliteit of functies van het gebied zich daar niet tegen verzetten.

Extensiveringsgebied Ruimtelijk begrensd gedeelte van een reconstructiegebied met het primaat wonen of natuur, waar uitbreiding, hervestiging of nieuwvestiging van in ieder geval intensieve veehouderij onmogelijk is of in het kader van de reconstructie onmogelijk zal worden gemaakt.

Intensief recreatief gebied (Legenda-eenheid van de themakaart recreatie) Gebied waar ruimte wordt geboden voor de nieuwvestiging van kleinschalige of verdere ontwikkeling van (groot- of kleinschalige) intensieve toeristisch-recreatieve bedrijven en voorzieningen, indien de randvoorwaarden (Afsprakenkader Recreatie Streekplan) dit toelaten.

Intensieve veehouderij Een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf waarin het houden van vee of pluimvee de hoofdzaak is en waarbij dientengevolge sprake is van specifieke belasting van de leefomgeving en het natuurlijk milieu door stankoverlast, mestoverschotten en ammoniak.

Intermediaire gebieden Gebieden waar afwisselend kwel en infiltratie optreedt.

Kansrijk extensief recreatief landelijk gebied (Legenda-eenheid van de themakaart recreatie) In recreatief opzicht kansrijke gebieden voor kleinschalige extensieve bedrijven, voor recreatief medegebruik, extensieve waterrecreatie en verschillende routestructuren.

Kapitaalintensieve functies Functies die om hoge investeringskosten vragen per vierkante meter, zoals woongebied, bedrijventerrein, intensieve veehouderij, glastuinbouw of intensieve teelten.

Kapitaalintensieve ontwikkelingen Ontwikkeling van kapitaalintensieve functies: ontwikkelingen waarvoor grote investeringen worden gedaan en die een concentratie van kapitaal (mensen, bedrijvigheid, materiaal) tot gevolg hebben.

Kavelruil Het op meer praktische en efficiënte wijze verdelen van het grondeigendom van verschillende eigenaren.

Kerngebieden (van de EHS) Kerngebieden bestaan uit natuurterreinen, landgoederen, bossen, grote wateren en waardevolle agrarische cultuurlandschappen. Ze zijn minimaal 250 hectare groot. Het zijn gebieden met al bestaande bijzondere ecologische waarden van nationale en/of internationale betekenis. [Natuurbeleidsplan Min LNV Het beleid voor de kerngebieden is gericht op behoud en verdere ontwikkeling van de aanwezige natuurwaarden.

Kernrandzone Een overgangszone tussen de bebouwde kom en het buitengebied met daarin relatief veel bebouwing op korte afstand van elkaar en met een ondergeschikte en /of afnemende agrarische functie.

Ketenbeheer Het zodanig beheer van de keten grondstof-productie-gebruik-verwijdering dat er zo weinig mogelijk grondstoffen worden verspild en er zo min mogelijk emissies plaatsvinden.

Koopmansgelden Gelden, beschikbaar gesteld door het Rijk op advies van de Commissie Koopmans, ten behoeve van een lagere veebezetting en daarmee minder milieubelasting in en rond kwetsbare natuurgebieden en drinkwaterwinstingen.

Kwel Opwaarts gerichte grondwaterstroming.

Kwetsbaar gebied Voor verzuring gevoelig gebied conform de Interimwet ammoniak en veehouderij, dat onderdeel uitmaakt van de ecologische hoofdstructuur.

Lagenbenadering Werkwijze om ruimtelijke keuzen meer in relatie te brengen met de onderste lagen. Water, bodem, landschap en hiermee verweven natuur- en cultuurhistorische waarden zijn structurerend voor het ruimtegebruik. Het grote belang van deze onderste laag hangt samen met de lange reproductietijd en de daarmee samenhangende onvervangbaarheid en de mate van uniciteit van deze waarden en systemen. Ook de tweede laag, de infrastructuur, is steeds meer sturend voor de functies wonen en werken. De derde en bovenste laag bestaat uit het ruimtegebruik voor wonen, werken, landbouw en recreatie. Dit ruimtegebruik moet worden afgestemd op de onderste twee lagen.

Landelijke regio Deel van Brabant dat niet in de stedelijke regio's ligt. In de landelijke regio's is beperkt ruimte voor woningbouw en bedrijven. Het voorkomen van verdere aantasting van het buitengebied staat centraal.

Nieuw landgoed Een functionele eenheid, bestaande uit bos of andere natuur al dan niet met agrarische gronden met een productiedoelstelling. Vormen van bos- en landbouw kunnen onderdeel uitmaken van de bedrijfsvoering. Het geheel omvat minimaal tien hectaren grond en is (voor tenminste 90 %) openbaar toegankelijk. Op het landgoed staat een woonhuis met tuin van allure en uitstraling. Als ruimtelijk kenmerk geldt dat er een raamwerk van wegen, waterlopen, lanen en singels is, waarbinnen de verschillende ruimtegebruikvormen zijn gerangschikt. Het geheel is een ecologische, economische en esthetische eenheid waarvan de invulling is geïnspireerd door het omringende landschap, de cultuurhistorie en de bodemgesteldheid.

Landinrichting Instrument voor het inrichten van de ruimte in het landelijk gebied voor de functies die het gebied vervult (landbouw, natuur, recreatie, verkeer, landschap).

Landinrichtingswet Een Rijksregeling (of wet in formele zin) die dient tot het verbeteren van de inrichting van het landelijk gebied.

Landschap De waarneembare ruimtelijke verschijningsvorm van het aardoppervlak die wordt bepaald door de onderlinge samenhang en wederzijdse beïnvloeding van de factoren reliëf, bodem, water, klimaat, flora en fauna alsmede de wisselwerking met de mens.

Landschappelijke inpassing Een zodanige vormgeving en inpassing dat deze optimaal is afgestemd op bestaande danwel nog te ontwikkelen ruimtelijke, natuurlijke en cultuurhistorische landschapskwaliteiten.

Landschapscamping Campings met maximaal zestig kampeerplaatsen met een beperkte dichtheid, op grond die aan de landbouw onttrokken is en aansluit bij bestaande of voormalige (agrarische) bouwblokken. De gemiddelde grootte van een standplaats is bruto minimaal 300 m². Bij de inrichting van dergelijke campings moeten de natuur- en landschapswaarden worden verhoogd door een passende, robuuste en duurzame beplanting op en rond het kampeerterrein. De oppervlakte voor de nieuwe natuur dient ten minste drie maal zo groot te zijn als de oppervlakte voor de standplaatsen.

Landschapsecologische zone Een structurerende groene bufferzone tussen twee stedelijke kernen in een stedelijke regio. Deze bestaat uit een combinatie van gebieden voor de grondgebonden landbouw, de natuur en de recreatie. De zone heeft een verbindende functie voor aangrenzende landelijke regio's, zowel in landschappelijk als in ecologisch opzicht.

Leefgebied kwetsbare soorten Landbouwgronden en andere gronden - met name defensie terreinen - waarop zeldzame planten of dieren voorkomen die hoge eisen stellen aan de inrichting en het gebruik van hun omgeving, of waarop het voorkomen van zulke planten of dieren wordt nagestreefd.

Leefmilieuverordening Verordening die betrekking heeft op een gebied dat in hoofdzaak wordt gebruikt voor bewoning, het midden- en kleinbedrijf of kantoren of voor een samenstel van twee of meer van deze doeleinden. De verordening strekt tot wering van dreigende en tot stuiting van reeds ingetreden achteruitgang van de woon- en werkomstandigheden en het uiterlijk aanzien van het betreffende gebied. Ter verwezenlijking van dit doel kunnen voorschriften worden gegeven ten aanzien van op te richten of door verbouwing tot stand te brengen bouwwerken en de toelaatbaarheid van werken (geen bouwwerken) en werkzaamheden voor het gebruik van gronden en opstallen.

Meander Natuurlijk bochtig verloop van een beek, kreek of rivier.

Meest milieuvriendelijke alternatief (MMA) Alternatief waarbij de best bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu zijn toegepast.

Mestbewerking Behandelen van dierlijke mest, zodat deze beter als mest kan worden gebruikt, of voor andere functies geschikt wordt (i.t.t. mestverwerking). De mest ondergaat een fysieke verandering, waarbij het totaal aan elementen in de meststoffen behouden blijft.

Mestvarkeneenheid (mve) Meeteenheid waarin stankproductie van veehouderijbedrijven en van opslag en aanwending van mest wordt uitgedrukt.

Mestverwerking Het proces om (drijf)mest af te breken door o.a. mestvergisting, om te zetten in nieuwe, bruikbare producten zoals energie uit biomassa, of te bewerken tot kwalitatief hoogwaardige meststoffen (mestbewerking).

Milieueffectrapportage (m.e.r.) Een milieueffectrapportage is procedure die dient als hulpmiddel voor de overheid bij de besluitvorming. de procedure bestaat uit het maken, beoordelen en gebruiken van een milieueffectrapport en het achteraf evalueren van de milieugevolgen die samenhangen met de uitvoering van een mede op basis van het milieueffectrapport genomen besluit.

Mineralenaangiftesysteem (MINAS) Sinds 1998 verplicht systeem voor mineralenboekhouding waarmee de mineralenstromen op een agrarisch bedrijf in beeld kunnen worden gebracht. Hierbij gaat het om fosfaat en stikstof.

Mitigerende maatregel Maatregel om de nadelige gevolgen van de voorgenomen activiteit voor het milieu te voorkomen of te beperken.

Monitoring Metingen waarmee de ontwikkelingen in het milieu worden gevolgd.

Natuurbeschermingswetgebied Met deze term wordt de verzameling van Natuurmonumenten en Staatsnatuurmonumenten bedoeld.

Natuurdoeltype Een nagestreefde combinatie van abiotische en biotische kenmerken. Abiotische kenmerken bestaan onder meer uit bodem, reliëf, voedingstoestand, hydrologie, erosie en sedimentatie. Biotische kenmerken bestaan uit soorten en soortcombinaties met bijbehorende processen als primaire productie, herbivorie en predatie.

Natuurmonument Op grond van de Natuurbeschermingswet zijn door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit natuurgebieden aangewezen als Natuurmonument of Staatsnatuurmonument. Natuurmonumenten zijn terreinen en wateren, welke van algemeen belang zijn uit een oogpunt van natuurschoon of om hun natuurwetenschappelijke betekenis.

Natuurontwikkeling Het scheppen van zodanige omstandigheden dat natuurlijke ecosystemen zich kunnen ontwikkelen.

Natuurontwikkelingsgebieden Natuurontwikkelingsgebieden zijn gebieden met goede mogelijkheden voor het ontwikkelen van natuurwaarden, van nationale en/of internationale betekenis. In deze gebieden ligt veel sterker dan in kerngebieden het accent op wijziging van het grondgebruik en herinrichting.

Natuurparels Zogenaamde begeleidnatuurlijke eenheden en de daarbuiten gelegen bos- en natuurgebieden die bijzondere natuurwaarden hebben vanwege specifieke omstandigheden van de bodem of het (grond)water.

Nevenactiviteiten Het ontplooiën van activiteiten op een agrarisch bouwblok die niet rechtstreeks de uitoefening van de agrarische bedrijfsvoering betreffen

Niet-grondgebonden teelten Productiewijze waarin de teelt niet in overwegende mate afhankelijk is van het voortbrengend vermogen van onbebouwde grond.

Nieuwvestiging van een agrarisch bedrijf De projectie van een agrarisch bouwblok op een locatie die volgens het ter plaatse geldende bestemmingsplan niet is voorzien van een bouwblok.

Nulalternatief Alternatief waarbij wordt uitgegaan van de bestaande situatie. Dit alternatief dient als referentiekader voor de effectbeschrijvingen van alle alternatieven in het milieueffectrapport.

Omgevingskwaliteit Omgevingskwaliteit is het samenhangende systeem van water, milieu-, natuur- en landschapskwaliteit.

Omschakeling van een agrarisch bedrijf Het overstappen van de ene agrarische bedrijfsvorm in een andere agrarische bedrijfsvorm dan wel het overstappen van een niet-agrarisch gebruik in een agrarische bedrijfsvorm.

Ontsnippering Het terugdringen van de versnippering van natuurgebieden.

Ontstening Het terugdringen van aantal en/of volume aan gebouwen in het buitengebied.

Overig landelijk gebied (Legenda-eenheid van de themakaart recreatie) Gebieden die geen bijzondere aanduiding hebben omdat ze vanuit toeristisch-recreatieve optiek minder aantrekkelijk en kansrijk zijn.

Overstort Punt waar het rioolstelsel op het oppervlaktewater loost.

Particulier natuurbeheer Het beheren van gronden als natuur, uitgevoerd door particulieren (agrariërs of privé-personen).

Piekafvoer Extreem hoge afvoer.

Plangebied Het gebied waarop het plan betrekking heeft.

Planperiode De reconstructie heeft een duur van 12 jaar, verdeeld over drie planperiodes. De eerste periode is van 2005 tot 2008, de tweede is van 2009 tot 2012, de derde is van 2013 tot 2016.

Planologische doorwerking (in de zin van artikel 27 Reconstructiewet) De verplichte formele vertaling van normen en beleid geformuleerd in het reconstructieplan, in het Streekplan of in gemeentelijke bestemmingsplannen, voor gebieden, aangewezen in het reconstructieplan. Dit betekent dat voornoemde normen en beleid vanaf bekendmaking van het reconstructieplan gelden alsof zij opgenomen zijn in het streek- of bestemmingsplan.

Product-Markt-Combinatie (PMC) Productielijn waarin (wisselende) netwerken van partijen vraaggericht produceren. Innovatieve PMC's kunnen de basis vormen voor het genereren van economische initiatieven en vernieuwingen.

Projectlocatie Zie duurzame projectlocatie.

Projectlocatiegebied recreatie (Legenda-eenheid van de themakaart recreatie) Gebied waar een clustering mogelijk is van grootschalige en kleinschalige verblijfsrecreatieve bedrijven, dagattracties, intensieve watersportlocaties, intensieve toeristisch-recreatieve voorzieningen en openluchtrecreatiegebieden, indien de randvoorwaarden (Afsprakenkader Recreatie Streekplan) dit toelaten. Er is ruimte voor (incidentele) nieuwvestiging van zowel grootschalige verblijfsaccommodaties, dagattracties en dagrecreatieve voorzieningen als kleinschalige bedrijven en voorzieningen. De gebieden op de kaart zijn veelal zoeklocaties. Dit gezien het feit dat er nog geen volledige planologische afweging heeft plaatsgevonden met betrekking tot deze locaties.

Projectvestigingslocatie Duurzame projectlocatie, maar geschikt te maken voor het gebundeld vestigen van meerdere individuele bedrijven op één locatie. Deze bundeling kan naast voordelen voor de omgevingskwaliteit ook financiële voordelen voor de bedrijven met zich meebrengen, bijvoorbeeld door gebruik te maken van gezamenlijke voorzieningen

Provinciale staten (PS) Het algemeen bestuur van de provincie, bestaande uit 79 leden.

Publiek- Private samenwerking (PPS) Samenwerking tussen overheid en bedrijfsleven.

Puntbron Een bron van geconcentreerde lozingen van verontreinigende stoffen.

Reconstructie zandgronden Samenhangende aanpak van de opeenstapeling van problemen in de concentratiegebieden door intensieve veehouderij, met brede doelstellingen op het gebied van onder meer milieu, water en economie.

Reconstructiewet Concentratiegebieden Een Rijksregeling met als doel het bevorderen van een goede ruimtelijke structuur en van een goed (sociaal) economisch klimaat in de concentratiegebieden.

Recreatieve poort (Legenda-eenheid van de themakaart recreatie) Vormt de toegang tot een natuur- en bosgebied met ruime parkeermogelijkheden, een horecavoorziening en informatie over het gebied.

Referentie Vergelijking (-smaatstaf).

Regionale natuur- en landschapseenheid De kern van een regionale natuur- en landschapseenheid wordt gevormd door bestaande bos- en natuurgebieden, de zogeheten 'begeleid natuurlijke eenheden'. Rondom deze eenheden zijn kleine natuur- en landbouwgebieden als buffer opgenomen. Hierbij is met name gelet op de hydrologische en landschappelijke samenhang. De hoofddoelstelling van een regionale natuur- en landschapseenheid is de bescherming en ontwikkeling van hydrologische, natuur-, landschap- en cultuurhistorische waarden.

Retentie van water Het vasthouden van water met als doel piekafvoeren af te vlakken.

Revitalisering Proces met als doel verschillende problemen op het gebied van de veterinaire kwetsbaarheid, natuur, landschap, milieu en ruimtelijke kwaliteit integraal aan te pakken. Hierbij gaat het in Noord-Brabant om in totaal 9 gebieden (7 reconstructiegebieden en de 2 revitaliseringsgebieden Wijde Biesbosch en Brabantse Delta).

Rivierverruiming Het vergroten van de bergings- en afvoercapaciteit van de rivieren door het verbreden of verlagen van uiterwaarden en de inzet van waterbergings- en retentiegebieden.

Robuuste ecologische verbindingszone (REV) Robuuste lijnvormige natuur die twee natuurkernen verbindt.

Staatsnatuurmonument Natuurmonument in eigendom van de Staat.

Stankcirkel Denkbeeldige cirkel van rond een veehouderij (de stankbron). Het is een hulpmiddel bij de beoordeling van aanvaardbare stankhinder door veehouderijen en geeft de afstand aan die aanwezig moet zijn tussen een veehouderij en een stankgevoelig object. De afstand is afhankelijk van het vergunde aantal dieren en de categorie waar het voor stank gevoelige object in ligt (I t/m IV).

Startnotitie Het document waarmee de procedure van de milieueffectrapportage start. Het biedt op hoofdlijnen informatie over de aanleiding, het doel en het verloop van de procedure. Via inspraak op de Startnotitie wordt aan betrokkenen

en wettelijke adviseurs gevraagd welke aspecten in het milieueffectrapport onderzocht moeten worden en welke mogelijke alternatieven zij relevant achten.

Stedelijke regio's Ruimtelijk samenhangende, verstedelijkte gebieden waarbinnen mogelijkheden liggen voor verdere verstedelijking.

Stedelijk uitloopgebied (Legenda-eenheid van de themakaart recreatie) Multifunctionele gebruiksgebieden in de stadsrandzones van de grotere kernen. In deze gebieden is sprake van een gevarieerde ruimtelijke structuur en een eveneens gevarieerd (extensief en intensief) recreatief gebruik van de ruimte. Stedelijke uitloopgebieden kunnen bestaan uit parken, bos- en natuurgebieden, landbouwgebieden, gebieden met struinnatuur, openluchtrecreatiegebieden en landgoederen.

Streefbeeld Wensbeeld en bijbehorende doelstellingen, die aangeven hoe een gebied er in de toekomst in grote lijnen uit zou moeten zien.

Stiltegebied Gebieden die aangewezen zijn op basis van de Provinciale Milieuverordening waar de doelstelling is om de huidige geluidsbelasting van het betreffende gebied ten minste niet te laten toenemen.

Stroomgebied Gebied waaruit het afstromende water uiteindelijk door één bepaalde waterloop wordt afgevoerd.

Studiegebied Gebied waarin effecten van een ingreep optreden. In dit geval het gebied waarin effecten van het reconstructieplan optreden.

Teeltondersteunende voorzieningen Voorziening in, op of boven de grond die door agrarische bedrijven met plant-aardige teelten wordt gebruikt om de productie onder meer gecontroleerde omstandigheden te laten plaatsvinden. Er zijn verschillende soorten van teeltondersteunende voorzieningen te onderscheiden naar hoogte en mate van tijdelijkheid.

Voorbeelden zijn aardbeiteeltafels, afdekfolies, anti-worteldoek, boomteelthekken, hagelnetten, insectengaas, plastic tunnels, ondersteunende kassen, schaduwhallen, vraatnetten, regenkapen, (semi)permanente vloerverhardingen (potcultures).

Uitbreiding Onder uitbreiding van een agrarisch bedrijf wordt verstaan een vergroting van het bestaande bouwblok.

Uitplaatsing Het beëindigen van landbouwbedrijvigheid in het betreffende gebied en het voortzetten van het bedrijf elders.

Uitspoelingsgevoelige grond Grond die zowel voedingsstoffen als vervuilingen moeilijk in de bodem kan vasthouden waardoor ze gemakkelijk uitspoelen naar het grondwater.

Uitwerkingsplan Uitwerking van het reconstructieplan met inachtneming van de in het plan vervatte regels.

Varkensvrije zones (VVZ) Ruimtelijk begrensd gedeelte van een verwevings- of extensiveringsgebied dat vrij is van varkensbedrijven of in het kader van de reconstructie vrij zal worden gemaakt van varkensbedrijven.

Verbrede landbouw Het ontplooiën van activiteiten op een agrarisch bouwblok, die ruimtelijk inpasbaar zijn en verbonden zijn aan de bestaande en te behouden agrarische bedrijfsvoering.

Verdroging Alle nadelige effecten voor natuurwaarden als gevolg van structureel lagere dan gewenste grond- en/of oppervlaktewaterstanden door menselijk ingrijpen. In landbouwgebieden kan door te lage grondwaterstanden sprake zijn van opbrengstderving, maar in dat geval wordt gesproken van droogteschade.

Vermesting De belasting van natuurgebieden, grond- en oppervlaktewater door de meststoffen nitraat, stikstof en fosfaat.

Vernatting Structureel verhogen van de grond- en/of oppervlaktewaterstanden.

Versnippering Proces in het landschap waarbij eerder aaneengesloten natuurgebieden worden verkleind en de onderlinge afstand tussen deze gebieden wordt vergroot (als gevolg van bijvoorbeeld intensieve landbouw en aanleg van infrastructuurwerken).

Verstening Ongewenste (verspreide) bebouwing in het landelijk gebied.

Verstoring Het verstoren van natuurwaarden bijvoorbeeld door recreatieve druk, betreding, licht- en geluidhinder.

Verzuring Het zuurder worden van water en bodem door depositie van ammoniak, stikstofoxiden en zwaveldioxide.

Verzuringgevoelige grond Podzolgrond, enkeerdgrond, kalkloze zandgrond, zandbrikgrond, veengrond en moerige grond met een zanddek of veenkoloniaal dek, keileemgrond, stenige grond of een associatie van twee of meer bodemtypen waarvan ten minste één van de in het voorgaande genoemde bodemtypen deel uitmaakt. Een opsomming van deze bodemtypen is opgenomen in bijlage 1 van de Interimwet ammoniak en veehouderij.

Veterinaire veiligheid Een structuur van de sector die erop gericht is een zo hoog mogelijke diergezondheid te waarborgen.

Vogelrichtlijngebied De Vogelrichtlijn is een EU-richtlijn die zich richt op de instandhouding van alle in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied. Dit gebeurt door zowel de bescherming van gebieden (SPA's: speciale beschermingszones) als de bescherming van soorten. Een Vogelrichtlijngebied is een gebied dat aan de criteria van deze EU-richtlijn voldoet en daarom beschermd dient te worden.

Voorlopige reserveringsgebieden 2050 Gebieden die – met de huidige kennis en vooruitlopend op het definitieve waterbergingsplan – gezien worden als de benodigde oppervlakte voor de wateropgave tot 2050. In deze gebieden worden grootschalige kapitaalintensieve ontwikkelingen tegengegaan op basis van een watertoets. De voorlopige reserveringsgebieden 2050 zijn een indikking van de in het Streekplan opgenomen gebieden.

Voormalige agrarische bedrijfslocatie Een agrarisch of niet-agrarisch bouwblok waarop in het verleden een agrarisch bedrijf werd uitgeoefend, waarvan de bedrijfsgebouwen nog geheel of gedeeltelijk bestaan.

Waterbergingsgebied Gebied waar, in tijden van overvloedige neerslag, water tijdelijk vastgehouden kan worden.

Waterconservering Het zo lang mogelijk vasthouden van water in de bodem ter bestijding van verdroging en het voorkomen van droogteschade.

Waterdoelen Gewenst Grond- en Oppervlaktewater Regime (GGOR).

Waterhuishouding De wijze waarop water in een bepaald gebied wordt opgenomen, zich verplaatst, gebruikt, verbruikt en afgevoerd wordt.

Waterkwaliteit De chemische en biologische kwaliteit van water.

Watertoets Het hele proces van vroegtijdig informeren, adviseren, afwegen en uiteindelijk beoordelen van waterhuishoudkundige aspecten (veiligheid, wateroverlast, waterkwaliteit, verdroging) in ruimtelijke plannen en besluiten.

Wijstgronden Kwelverschijnselen langs de Peelrandbreuk door slechte doorlatendheid.

Zoekgebied projectlocatie recreatie Zie Projectlocatiegebied recreatie.

Zoekgebied rivierverruiming Gebieden waarbinnen gezocht kan worden naar geschikte plekken voor rivierverruiming in het kader van de Rijksbeleidslijn Ruimte voor de Rivier.

Zorgboerderij (Voormalig) agrarisch bedrijf dat zorg aanbiedt, zoals kinderopvang of gehandicaptenzorg.

Bijlage 2 Samenstelling reconstructiecommissie

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de personen die zitting hebben in de regionale reconstructiecommissie van Peel en Maas.

Voorzitter	Dhr. P.J.J.M. Mangelmans vanaf 1-11-2003	
Leden namens gemeenten	Dhr. H.J.W. van Rooij Dhr. M.P.M. Oudenhoven Dhr. J.H.M. Nabuurs Dhr. G.P.M. Peeters Dhr. E.A.J.M. van Hout Dhr. C.J.M. van Genugten Dhr. J.J. Geene Dhr. H.L.A. Nota Dhr. J.R.M. Kerkhof	Gemeente Boekel Gemeente Boxmeer Gemeente Cuijk Gemeente Grave Gemeente Landerd Gemeente Mill en St Hubert Gemeente Sint Anthonis Gemeente Uden Gemeente Veghel
Leden namens natuur en milieu	Dhr. G. Verstegen Dhr. K. van der Laan	BMF SBB/NM/SNBL
Leden namens ZLTO	Dhr. J. van de Pas Dhr. H.L.J.M. van Dongen	ZLTO ZLTO
Leden namens waterschap	Dhr. A.J. van der Lee Dhr. L.P.M. van den Berg	Waterschap Aa en Maas Waterschap Aa en Maas
Leden namens recreatie en toerisme	Dhr. T. Derks	Platform Brabants Toeristisch Bedrijfsleven
Leden namens SEOB/KvK	Dhr. J.E.M. van Gemert	Kamer van Koophandel
Overige leden / adviseurs	Dhr. H.J. van der Linden Dhr. J.W. van Berghem Dhr. M. Martens Dhr. J.J.M.R. Muris Dhr. H.J. van Herk	Ministerie van LNV, Directie Zuid Rijkswaterstaat Regionaal Milieubedrijf Kadaster Dienst Landelijk Gebied
Gebiedsgedeputeerde	Dhr. O. Hoes	Provincie Noord-Brabant
Gebiedsadviseur	Mw. M. Greidanus	Provincie Noord-Brabant

De reconstructiecommissie wordt ondersteund door:

Secretaris	Dhr. J.C. Verkade	Provincie Noord-Brabant
-------------------	-------------------	-------------------------

Planschrijver	Dhr. M.J. Webster	Provincie Noord-Brabant
----------------------	-------------------	-------------------------

Projectmedewerkers	Mw. F.N.M. Westendorp	Provincie Noord-Brabant
	Dhr. J.W.F. van Dommelen	Provincie Noord-Brabant

Bijlage 3 Samenstelling sociaal-economisch platform

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de personen die zitting hebben in het sociaal-economisch platform (SEP) van Peel en Maas.

Voorzitter	Dhr. J. Vos	Stuurgroep Dynamisch Platteland
Secretaris	Dhr. G. Hendrix Dhr. B. Verwegen	Gemeente Uden
Leden	Dhr. M.C. Bakermans Dhr. J.T.M. van den Broek Dhr. P.W.M. Brouwers Dhr. H.M. van den Elzen Dhr. J.E.M. van Gemert Mw. M.F.J. Munnecom Dhr. L.M. Schoots Dhr. W.W.M. Boon Dhr. J. van de Venn Mw. F.P.A.M. van de Ven-van Lee Dhr. P.M.E. Verkuijlen Mw. K.D.D. van Vliet Dhr. J.H. Witte	Regionaal Platform Arbeidsmarkt Sector Zorg ZLTO ZLTO Kamer van Koophandel Kamer van Koophandel Regionaal Economisch Overleg Kamer van Koophandel Prisma Brabant Regionaal Economisch Overleg Stuurgroep Dynamisch Platteland Kamer van Koophandel Platform Brabants Toeristisch Bedrijfsleven
Adviseurs	Mw. I. Orbon Dhr. W.E. Thijssen Mw. A. van Uytrecht Dhr. J.C. Verkade	Provincie Noord-Brabant Provincie Noord-Brabant Provincie Noord-Brabant Provincie Noord-Brabant

Bijlage 4 Kaarten en CD-ROM

Deze bijlage geeft een overzicht van alle kaarten die in het ontwerpreconstructieplan/milieu-effectrapport zitten of ter informatie op de CD-ROM staan. Daarnaast staat in deze bijlage de inhoud van de CD-ROM.

Overzicht van alle kaarten

Deel A

- A1 Topografie en toponiemen
- Plankaart 1 Omgevingskwaliteit
- Plankaart 2 Sociale en economische vitaliteit

Deel B

Kaarten t.b.v. huidige situatie en autonome ontwikkeling (milieueffectrapport):

- 1 Geomorfologie
- 2 Grondwatersysteem en grondwaterbeschermingsgebieden
- 3 Uitspoelingsgevoeligheid nitraat en fosfaat
- 4 Oppervlaktewatersysteem
- 5 Verdroogde natuur en droge/natte gebieden landbouw
- 6 Natte natuurparels en stroomgebieden natuurbeken
- 7 Voor verzuring gevoelige en wettelijk beschermde gebieden
- 8 Stikstofdepositie in GHS natuur
- 9 Stankproductie uit stallen
- 10 Groene Hoofdstructuur + stiltegebieden
- 11 Cultuurhistorie en archeologische waarden
- 12 Structuurkaart landschap
- 13 Ligging veehouderijbedrijven

Plan- en ontwikkelingskaarten

- 14 Water
- 15a Natuur 1
- 15b Natuur 2
- 17 Melkveehouderij, extensivering
- 18 Plantaardige teelten
- 19 Intensieve veehouderij: integrale zonering
- 20 Recreatie
- 21 Wonen, werken en leefbaarheid

Kaarten alternatieven (milieueffectrapport)

- 22 Plankaart Peel en Maas (eerste concept)
- 23a Alternatief 1a en 1b

- 23b Alternatief 2
- 24 Meest milieuvriendelijke alternatief

Kaarten effecten milieueffectrapport (alleen op CD-ROM)

- 25 Ammoniak (verwachte depositie van stikstof, voorkeursalternatief)
- 26 Kans op stankhinder uit stallen, voorkeursalternatief
- 27a Uitspoeling van nitraat
- 27b Uitspoeling van fosfaat
- 28a Gemiddelde doelrealisatie natte natuur, voorkeursalternatief
- 28b Gemiddelde doelrealisatie natte natuur, alternatief water voor de natuur
- 28c Productieverandering in landbouwgebied onder natte omstandigheden, voorkeursalternatief
- 28d Productieverandering in landbouwgebied onder natte omstandigheden, alternatief water voor de natuur
- 28e Productieverandering in landbouwgebied onder droge omstandigheden, voorkeursalternatief
- 28f Productieverandering in landbouwgebied onder droge omstandigheden, alternatief water voor de natuur

Overig (alleen op CD-ROM)

Inspiratiekaart landschap Peel en Maas

Inhoud van de CD-ROM

De CD-ROM bevat de digitale versie van het ontwerpreconstructieplan en milieueffectrapport met bijbehorende kaarten. Met deze digitale versie wordt beoogd de verspreiding van de plannen en de toegankelijkheid gemakkelijker te maken.

Daarnaast bevat de CD-ROM zogenaamde achtergronddocumenten die uitsluitend informatief of illustratief bedoeld zijn en als zodanig geen deel uitmaken van het ontwerpreconstructieplan/milieueffectrapport.

Het ontwerpreconstructieplan/milieueffectrapport Peel en Maas

Ontwerpreconstructieplan/Milieueffectrapport Deel A Peel en Maas

Ontwerpreconstructieplan/Milieueffectrapport Deel B Peel en Maas

Kaarten:

Deel A:

A1 Topografie en toponiemen

Kaarten t.b.v. huidige situatie en autonome ontwikkeling (milieueffectrapport) (deel B):

Zie kaartenoverzicht hierboven

Plan- en ontwikkelingskaarten (deel B):

Zie kaartenoverzicht hierboven

Kaarten alternatieven (milieueffectrapport) (deel B):

Zie kaartenoverzicht hierboven

Overige kaarten (deel B):

Zie kaartenoverzicht hierboven

Achtergronden bij dit ontwerpreconstructieplan/milieueffectrapport

Oplegnotitie verschillen tweede concept en ontwerpreconstructieplan/milieueffectrapport Peel en Maas

Sociaal-economische visie Peel en Maas

Sociaal-economische kaart Peel en Maas

Toeristisch-recreatieve visie Peel en Maas

Toeristisch-recreatieve kaart Peel en Maas

Achtergronden bij het milieueffectrapport

Richtlijnen voor milieueffectrapport reconstructiegebied Peel en Maas.

Factsheets Peel en Maas:

- Factsheets Water en bodem Peel en Maas
- Factsheets Milieu Peel en Maas
- Factsheets Natuur Peel en Maas
- Factsheets Landschap en cultuurhistorie Peel en Maas
- Factsheets Landbouw Peel en Maas
- Factsheets Recreatie en toerisme Peel en Maas
- Factsheets Wonen, werken en leefbaarheid Peel en Maas

Alternatieven integrale zonering intensieve veehouderij - uitgangspunten

Effecten van de wateralternatieven

Kaarten effecten (milieueffectrapport):

Zie kaartenoverzicht hierboven

(Milieu-)effecten van reconstructie- en revitaliseringsplannen

Achtergronden over de reconstructie in Noord-Brabant

Reconstructiewet concentratiegebieden

Rijkskader reconstructieplannen

Spelregels integrale zonering + toelichting spelregels

Notitie duurzame locaties en duurzame projectlocaties

Zicht op de RNLE

Beleidsnotitie Buitengebied in ontwikkeling

